Părintele Arsenie Boca: minuni şi mărturii

Romeo Petraşciuc (n. 07. 02. 1977), jurnalist şi teolog, s-a remarcat în ultimii ani prin publicarea unor volume de mărturii despre mărturisitorii închisorilor comuniste şi, mai ales, prin titluri de succes despre Părintele Arsenie Boca, lucrări ce s-au vândut în zeci de mii de exemplare.

Cercetător extern CNSAS (Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii), redactor sau colaborator al diferitelor publicaţii, în special, cu profil cultural-religios, premii şi distincţii pentru activitatea publicistică.

Început de minune

Părintele Arsenie Boca este unul din acei duhovnici ai neamului românesc pe care nu mai ai cum să îi ignori.

Deşi calendarul ortodox încă nu l-a cuprins ca sfânt, minunile pe care acesta le face, cu plus de îngăduinţă în ultimii ani, tind să trimită către un adevărat fenomen prin care Dumnezeu dăruieşte ajutor celor în căutare de izbăvire. Zi de zi, mii de oameni se perindă pe la mormântul Sfântului de la Mănăstirea Prislop (Hunedoara), iar minunile ce se făptuiesc acolo întrec orice închipuire.

Însă Părintele Arsenie nu își face lucrarea doar acolo.

Sunt foarte mulţi cei care, din orice tărâm al țării sau de dincolo de ea, îi cer ajutor Părintelui, iar acesta nu întârzie să le iasă în întâmpinare. Uneori le apare aievea, alteori li se arată în alte diferite ipostaze, însă de fiecare dată îi orânduieşte spre ceea ce trebuie să facă pentru ieşirea din necaz sau nevoie. E de ajuns să asculţi mărturiile celor care i-au cerut ajutorul Sfântului de la Prislop (sau Sfântului Ardealului, cum i se spunea deja de pe când era în viaţă), pentru a te convinge că sfinţii încă ne sunt contemporani şi că minunile ne mai sunt la îndemână.

Cartea pe care v-o propunem adună parte din aceste mărturii şi minuni ale celor care l-au cunoscut personal pe Părintele Arsenie Boca şi care au trăit desluşit nu doar minunea întâlnirii faţă către faţă cu el, ci şi pe aceea a ocrotirii sale ani şi ani apoi, de-a lungul vieţii.

Volumul vine și cu mărturia extrem de relevantă a singurei nepoate în viaţă a Părintelui Arsenie Boca, doamna Zoe Daian (Timişoara), care face dezvăluiri fascinante privind perioada de adolescenţă a Sfântului de la Prislop.

De asemenea, Părintele Ioan Sabău, un întemniţat al închisorilor comuniste, face vorbire despre ceea ce a însemnat întâlnirea sa cu Părintele Arsenie. Mitropolitul Serafim Joantă al Germaniei, Europei Centrale şi de Nord, în paginile acestui volum e de părere că „Părintele Arsenie Boca este un caz unic în toată istoria Bisericii noastre, care n-a mai cunoscut preoţi sau călugări cu o atât de mare influenţă asupra poporului credincios ca Sfinţia Sa. Nici chiar sfinţii canonizaţi mai recent nu se bucură atât de mult de cinstirea credincioşilor, ca Părintele Arsenie. Acesta este semnul cel mai evident al sfinţeniei cu care l-a încununat Dumnezeu. Cinstindu-l ca sfânt şi chemându-l în rugăciune, credincioşii se bucură de ajutorul lui".

Lor li se alătură alte câteva mărturii captivante, toate întregind o carte care poate fi, dincolo de orice altceva, un început de minune pentru fiecare cititor în parte.

Romeo PETRAŞCIUC

ÎPS Serafim Joantă, Mitropolitul Germaniei, Europei Centrale şi de Nord „Pr. Arsenie Boca, un mare sfânt dăruit de Dumnezeu neamului nostru"

Părintele Arsenie Boca e preţuit, cu evlavie şi deosebită cinstire, şi în diaspora românească, atât de credincioşii români pribegind între neamuri, cât şi de credincioşii altor popoare. Deja unele din scrierile Părintelui Arsenie circulă traduse în diferite graiuri şi dincolo de

fruntariile României, iar tot mai mulţi care au luat contact cu viaţa şi învăţăturile Părintelui Arsenie se îndreaptă în pelerinaj spre Prislop.

Despre acest fapt, cât şi despre mărturia personală a întâlnirii, oarecândva, cu Părintele Arsenie Boca, l-am rugat să ne vorbească pe înaltpreasfinţitul Serafim, Mitropolitul Germaniei, Europei Centrale şi de Nord.

„Părintele Arsenie Boca este un caz unic în toată istoria Bisericii noastre"

Înaltpreasfinţite Părinte Mitropolit, aş vrea să Vă invit într-o zonă a evlaviei poporului român, în care se regăsesc tot mai mulţi dintre credincioşii Bisericii noastre. Şi mă refer aici la preţuirea, cinstirea adusă Părintelui Arsenie Boca. Ştiu că Părintele Arsenie face parte din sinaxarul de mărturisitori ai închisorilor comuniste atât de drag şi sufletului Înaltpreasfinţiei Voastre. De unde această emulaţie duhovnicească în jurul acestui Sfânt al Ardealului, cum îl recunosc deja mulţi dintre credincioşi?

Părintele Arsenie Boca este un caz unic în toată istoria Bisericii noastre, care n-a mai cunoscut preoţi sau călugări cu o atât de mare influenţă asupra poporului credincios ca Sfinţia Sa. Nici chiar sfinţii canonizaţi mai recent nu se bucură atât de mult de cinstirea credincioşilor, ca Părintele Arsenie. Acesta este semnul cel mai evident al sfinţeniei cu care l-a încununat Dumnezeu. Cinstindu-l ca sfânt şi chemându-l în rugăciune, credincioşii se bucură de ajutorul lui. Altfel n-ar veni cu miile în pelerinaj la mormântul său. Totodată, ei se folosesc de învăţătura Părintelui rămasă în manuscris, dar publicată, după căderea comunismului, în zeci de mii de exemplare. Cred că scrierile niciunui Părinte duhovnicesc, contemporan cu Părintele Arsenie, nu se bucură de atâta interes, ca scrierile sale. Lucrul acesta este iarăşi un semn al sfinţeniei vieţii sale.

Nu e „suspectă" această migrare a accepţiei populare, dinspre preţuire a unui Părinte asupra sfinţeniei căruia biserica nu s-a pronunţat încă, înspre manifestări ale cinstirii aduse, îndeosebi, sfinţilor?

Nu este deloc suspectă cinstirea Părintelui Arsenie înainte de a fi recunoscut oficial ca sfânt, deoarece procesul canonizării unui sfânt începe tocmai cu cinstirea pe care poporul credincios i-o acordă înainte de proclamarea sa de către Biserică. Credincioşii recunosc semnele sfinţeniei înainte de canonizare. Ei constată puterea de mijlocire înaintea lui Dumnezeu, Care împlineşte cererile adresate sfântului respectiv, după cum văd minunile săvârşite de Dumnezeu prin rugăciunile lui sau moaştele rămase de la el... Atunci când autoritatea bisericească, adică Sfântul Sinod al unei Biserici locale, cum este Biserica noastră, constată că evlavia populară faţă de un sfânt este autentică și că viața și scrierile lui sunt conforme cu Tradiţia Bisericii, îl „canonizează", adică îl recomandă întregii Biserici ca să fie cinstit ca atare. Un sfânt nu devine sfânt prin canonizare, ci prin harul lui Dumnezeu care-i încununează viaţa petrecută în rugăciune şi post, în lupta „până la sânge" (Evrei 12, 4) împotriva păcatului şi împlinirea binelui față de semeni. Totuşi cei mai mulţi sfinţi rămân anonimi, deci necanonizați de Biserică. Numărul acestora este mult mai mare decât al celor canonizaţi.

Tocmai de aceea Biserica a rânduit „Duminica tuturor sfinţilor" (prima Duminică după Pogorârea Duhului Sfânt), pentru ca să-i cinstească pe toţi cei sfinţiţi de Duhul Sfânt.

„Părintele Arsenie a fost un duhovnic mare"

L-aţi cunoscut personal pe Părintele Arsenie Boca. V-aș ruga să rememoraţi acele momente.

L-am cunoscut pe Părintele Arsenie la biserica din Drăgănescu, unde am fost de două ori. Auzisem multe despre dânsul de la Părinţii din mănăstirea Brâncoveanu şi de la mulţi credincioşi din zona Făgăraşului, unde m-am născut. Întâlnirea mea cu Părintele Arsenie n-a avut nimic spectaculos. L-am întrebat câteva lucruri privitoare la calea pe care s-o urmez (eram atunci student la Teologie). Mi-a răspuns destul de lapidar, dar cu mare realism, punându-mi în faţă greutăţile pe care le voi întâmpina ca preot necăsătorit. Se referea mai cu seamă la luptele interioare cărora trebuie să le facă faţă un monah.

Ştiam că Părintele nu recomandă uşor calea călugăriei.

Dar stând în biserică mai mult timp şi admirând pictura, eram totodată atent la cuvintele Părintelui adresate celorlalţi credincioşi care se plângeau de necazurile lor.

Auzisem că Sfinţia Sa pune mare accent pe fidelitatea în familie şi pe naşterea de copii. Îl ascultam deci întrebând la rând pe cei prezenţi (îndeosebi femei): „Tu câţi copii ai?", „Dar tu?", „Dar tu?"... Răspunsul, îl bănuiţi, era: unul, doi sau trei. Părintele întreba mai departe: Dar ceilalţi unde sunt? Pentru ca tot el să răspundă: Mă, să ştiţi că Dumnezeu vă dă de lucru cu doi copii cât cu zece, dacă i-aţi fi avut pe toţi câţi trebuia să-i aveţi! Pentru că aţi făcut avorturi sau v-aţi ferit să mai aveţi copii, iată, acum vă plătiţi păcatele. Şi le spunea să nu se plângă de necazuri, pentru că le merită; ele sunt consecinţa păcatelor, iar prin răbdarea lor se mântuiesc. N-am înţeles decât târziu, prea târziu, câtă dreptate avea Părintele în privinţa naşterii de copii. Căci, iată, poporul nostru şi alte popoare creştine se sting, încetul cu încetul, din cauza scăderii drastice a natalităţii. Sociologii dovedesc că în câteva generaţii, creştinii vor reprezenta o mică minoritate în Europa, care de la începutul ei şi până de curând a fost în întregime creştină!

Mulţi dintre cei care l-au cunoscut pe Părintele Arsenie faţă către faţă mărturisesc faptul că au trăit adevărate minuni în prezenţa sa. Ce îl făcea cu adevărat „special" pe Părintele Arsenie?

Părintele Arsenie a fost un duhovnic mare, care s-a distins de ceilalţi mari duhovnici contemporani cu el tocmai prin capacitatea sa deosebită de a cunoaşte psihologia umană şi de a pătrunde, cu darul lui Dumnezeu, în sufletul omului. Era un om foarte realist şi ştia prea bine că nu ne putem „juca" cu legile pe care Dumnezeu le-a pus în natură şi în firea omului. El ştia, de asemenea, că firea omului este înclinată spre încălcarea legilor lui Dumnezeu şi spre compromisuri, cu gândul că „merge şi aşa" şi că „Dumnezeu este bun şi iartă". În această privinţă, gândirea Părintelui s-ar rezuma astfel: într-adevăr, Dumnezeu este bun şi iartă pe oricine se întoarce de la păcat, oricât de multe şi de mari ar fi păcatele, dar iertarea lui Dumnezeu nu înseamnă că suntem absolviţi de suferinţa pentru păcatele săvârşite.

El repeta mereu că „niciun păcat nu rămâne neispăşit" (curăţit) prin suferinţă. Există o „lege" a compensaţiei, potrivit căreia „ceea ce seamănă omul aceea va şi secera" (Galateni 6, 7). Orice faptă atrage după sine o răsplată. Numai că cei mai mulţi nu ştiu să facă legătura între păcat şi suferinţă, mai cu seamă atunci când suferinţa nu vine imediat după săvârşirea păcatului. Căci între semănat şi secerat este un timp destul de lung. Totuşi suferinţa nu trebuie înţeleasă ca pedeapsă a lui Dumnezeu (Care nu pedepseşte pe nimeni), ci drept consecinţa logică şi naturală a păcatului.

Dumnezeu iartă vina păcatului, dar îngăduie suferinţa pentru ca prin ea omul să se smerească şi să înveţe să nu mai săvârşească păcatul. Dacă n-am suferi pentru păcate, am păcătui la nesfârşit. Şi n-am învăţa nimic din realitatea tristă a păcatului. Mai mult, ne-am obişnui cu el, încât nici nu l-am mai recunoaşte ca păcat. Când însă suferim din cauza păcatului, atunci încercăm să ne ferim de a mai păcătui. Părintele cunoştea deci foarte bine cercul vicios al păcatului, descris de autorii ascetici din vechime: plăcerea păcatului te aruncă în braţele suferinţei, de care, vrând să scapi, repeţi păcatul, pentru ca să guşti din nou plăcerea. De aceea era necruţător cu păcatul, mai cu seamă cu păcatele referitoare la trup.

După cum se ştie, Părintele Arsenie avea un fel al său de a se adresa la persoana a doua, cu „tu", iar cuvintele sale erau ca nişte sentinţe de judecată, ceea ce impresiona pe oameni şi, fără îndoială, trezea în ei o frică sfântă, frica de păcat, ceea ce nu putea fi decât un câştig duhovnicesc pentru fiecare. Părintele a fost dăruit de Dumnezeu cu o minte foarte lucidă şi cu un spirit înainte văzător. Prin harul lui Dumnezeu şi prin experienţa vieţii sale, el citea uşor în sufletele oamenilor şi uneori le spunea mai înainte anumite păcate. Pentru că omul are un comportament specific fiecărui păcat. Într-un fel sunt trăsăturile şi reacţia unui desfrânat, altele ale unui lacom de avuţie sau de mâncare, altele ale unui om mândru... Păcatul se înscrie deci în firea noastră, pe care o marchează în toate manifestările ei, mai cu seamă în privire.

„Părintele Arsenie a fost un om drept şi fără compromisuri"

Ce v-a rămas „moştenire", pentru vremurile de mai târziu, din această întâlnire? Ştiu eu, un cuvânt, un gest, o reacţie anume a Părintelui?...

Tocmai ceea ce am spus până acum: insistenţa asupra familiei lăsate de Dumnezeu pentru naştere de prunci şi nu pentru desfrânare (practicată atunci când se evită prin orice mijloace naşterea). Copiii înseamnă cea mai mare binecuvântare pentru o familie, căci ei întăresc dragostea și armonia în familie, o fac indestructibilă. Cu fiecare naştere, sănătatea unei mame se înnoieşte și se întăreşte, tocmai pentru că dând viaţă, se împărtăşeşte ea însăşi de tot mai multă viaţă. Părintele spune că o femeie ajunge la deplină sănătate numai de la trei-patru naşteri în sus.

Pe de altă parte, limitarea numărului de copii pe motive materiale este un semn de necredinţă în Pronia lui Dumnezeu, Care Se îngrijeşte de fiecare fiinţă pe care El o trimite în lume. Totul este să credem și să ne lăsăm în grija lui Dumnezeu şi să nu facem calcule: cu ce-i vom hrăni şi îmbrăca sau cum îi vom creşte? (cf. Matei 6, 31).

Păgânii, cu care aseamănă Mântuitorul în acest verset pe cei ce îşi fac griji exagerate despre viaţa lor şi a copiilor lor, ne sunt superiori nouă, creştinilor, în privinţa naşterii de copii. Căci la necreştini nu se ştie, în general, de avorturi sau de mijloace care să împiedice naşterea.

De asemenea, am înţeles pentru prima oară de la Părintele legătura strânsă, ca de la cauză la efect, dintre păcat şi suferinţă, aşa cum am spus deja. Şi că trebuie să suportăm, fără să ne plângem sau să dăm vina pe alţii, suferinţele care vin prin mila lui Dumnezeu din cauza păcatelor personale şi nu ale altora (deşi Părintele vorbea, chiar cu insistenţă, şi de „moştenirea" păcătoasă primită de la părinţii trupeşti sau chiar de la bunici). Am remarcat la Părintele Arsenie mila faţă de oameni, pe care-i mustra pentru mulţimea păcatelor, cu durere în suflet.

Ştiu că Părintele făcea sieşi cuvintele Mântuitorului și zicea uneori: „Până când vă voi răbda?" (Matei 17, 17). De asemenea, iubirea faţă de poporul său, pe care-l vedea că se îndreaptă spre pieire, din cauza împuţinării copiilor.

Are şi „umbre" această figură luminoasă a Părintelui Arsenie? Şi mă gândesc acum, de pildă, la acea perioadă în care, revenit din puşcărie, Părintele Arsenie nu şi-a reluat slujirea preoţească. Deşi, se spune, între altele, că ar fi fost oprit, în fapt, de la slujire.

Cum vedeţi Înaltpreasfinţia Voastră acest episod din viaţa Părintelui Arsenie?

Părintele Arsenie a fost un om drept şi fără compromisuri. Un moț inflexibil. (S-a născut în Țara Moţilor, despre care se ştie că sunt foarte drepţi şi hotărâţi). Desigur că nu există om fără de păcat. Şi Părintele Arsenie va fi avut păcatele şi neputinţele lui. Dar ceea ce contează înaintea lui Dumnezeu nu este păcatul, ci pocăinţa pentru păcate. Tradiţia Bisericii cunoaşte păcătoşi notorii care, prin pocăinţă, au devenit mari sfinţi. Noi, cei mulţi, nu ştim nici păcatele Părintelui Arsenie, nici pocăinţa lui.

Noi ştim doar atât, că Părintele Arsenie a ajutat în timpul vieţii şi ajută şi după moartea sa nenumăraţi credincioşi care se roagă lui ca unui sfânt. Cine-l acuză de un lucru sau de altul se pune în postura fariseilor din Evanghelia orbului din naştere, care se străduiau să-l convingă că Iisus este un păcătos. Fiind un om lipsit de vicleşug, orbul îi ruşinează pe farisei cu logica sa simplă: „Dacă este păcătos nu ştiu. Un lucru ştiu: că eram orb și acum văd" (Ioan 9, 25). Aşa am putea spune şi noi. Una ştim: Părintele Arsenie se bucură de cinstea unui sfânt din partea unei mari mulţimi de credincioşi, care se folosesc de rugăciunile şi de învăţătura lui. Şi acest lucru este de ajuns!

Cei care caută „umbre" în viaţa Părintelui Arsenie ar trebui să vadă în acestea mai degrabă lumini. De pildă, unii (care vor fi aceia numai Dumnezeu îi ştie) nu înţeleg de ce Părintele Arsenie nu s-a întors în mănăstire după 1964, când toţi deţinuţii politici au fost amnistiaţi, mai cu seamă că era apreciat de Patriarhul Justinian. Răspunsul este foarte simplu: Părintele Arsenie nu era un călugăr oarecare; el devenise un simbol al credinţei într-o vreme când puterea atee se străduia să şteargă orice urmă de credinţă sau, pentru că aceasta era imposibil, să-i înregimenteze pe toţi oamenii Bisericii în ascultare. Părintele nu putea accepta aceasta şi făcând un simplu calcul îşi dădea seama că mai mult poate ajuta poporul rămânând în lume, decât

întorcându-se în mănăstire. Cu siguranţă că întorcându-se în mănăstire, lumea l-ar fi împresurat din toate părţile şi ar fi ajuns din nou în puşcărie sau chiar exilat, cum a fost cazul arhicunoscut al Părintelui Gheorghe Calciu. Se ştie că dosarul Părintelui Arsenie la Securitate are 1200 de pagini şi că urmărirea sa a fost încheiată doar cu o lună înainte de moartea sa, deşi, din cauza unei paralizii, n-a mai putut ieşi din casă în ultimii doi ani ai vieţii.

Fără îndoială că cea mai mare suferinţă și, în acelaşi timp, umilinţă a Părintelui a fost aceea de a nu mai fi putut sluji Sfânta Liturghie ca preot, până la moartea sa. Din mai multe mărturii se ştie că Sfinţia Sa a primit această cruce şi a purtat-o cu demnitate. A acceptat totul pentru ca lucrarea sa discretă de îndrumare a credincioşilor să nu sufere. Mă uimeşte respectul Părintelui Arsenie faţă de ierarhia bisericească, pe care n-a criticat-o niciodată. Şi aceasta pentru că înţelegea mai bine ca mulţi alţii că, sub stăpânirea atee, ierarhia nu putea salva esenţialul (în primul rând practica credinţei în biserici deschise cultului), fără să facă şi compromisuri. Iarăşi o atitudine duhovnicească prin excelenţă: să nu accepţi tu însuţi compromisul şi totuşi să nu-i judeci pe cei care l-au acceptat!

„Ziua canonizării Părintelui Arsenie poate fi o zi a schimbării la faţă a României"

Cine este, pentru Înaltpreasfinţia Voastră, Părintele Arsenie Boca?

Un mare sfânt dăruit de Dumnezeu neamului nostru în vremuri de cumpănă, care pun în pericol existenţa noastră însăşi ca popor, din cauza lipsei de credinţă şi a înmulţirii păcatelor deosebit de grave, ca avorturile, ferirea de a avea copii, părăsirea ţării... Nu mă îndoiesc de faptul că recunoaşterea oficială a sfinţeniei Părintelui Arsenie va întări credinţa în popor, mai cu seamă în ce priveşte rostul şi valoarea familiei. De aceea aştept şi eu cu nerăbdare, împreună cu nenumăraţii credincioşi care-l cinstesc, ziua canonizării Părintelui Arsenie, care poate fi o zi a schimbării la faţă a României.

Îi putem cere ajutorul, ne putem ruga Părintelui Arsenie?

Bineînţeles! Lucrul acesta îl fac deja mii de credincioşi care merg în pelerinaj la mormântul Părintelui de la Prislop. Cu siguranţă că aceşti credincioşi se roagă şi acasă Părintelui ca să mijlocească pentru ei înaintea lui Dumnezeu.

Se face resimţit Părintele Arsenie şi în diaspora pe care o arhipăstoriţi?

Tot ce se petrece în Ţară pe linie duhovnicească are ecouri şi în Diaspora. Părintele Arsenie a intrat în conştiinţa multor credincioşi de aici ca sfânt. Aceştia citesc cărţile Părintelui sau mărturiile despre el, se roagă lui sau merg în pelerinaj la Prislop. Unii mi-au relatat adevărate minuni care s-au petrecut cu ei la mormântul Părintelui.

Am auzit şi de la Părinţii şi maicile de la Prislop cazuri de minuni petrecute aici. Păcat că toate acestea nu se consemnează cu martori şi cât mai detaliat, pentru ca să fie probe la dosarul de canonizare. Prin parohiile noastre circulă de asemenea un film ziditor despre Părintele Arsenie. L-am văzut şi eu de mai multe ori împreună cu credincioşii din diferite parohii şi am remarcat pe feţele multora lacrimi de bucurie sau poate de pocăinţă.

Un îndemn pentru cei care îl cinstesc, la modul cel mai „cinstit"şi evlavios, pe Părintele Arsenie?

Să-l cinstească şi mai mult şi să vorbească despre el, făcându-l cunoscut la cât mai mulţi. Să se roage lui din toată inima şi, mai ales, să urmeze îndemnurile Părintelui de a păzi poruncile lui Dumnezeu. Toţi trebuie să ascultăm de Dumnezeu, dacă vrem să ne meargă bine în viaţă și să ne mântuim.

Părintele spunea adeseori: Mă, voi vreţi ca Dumnezeu să asculte de voi, şi nu voi de El. Într-adevăr, noi cerem mereu lui Dumnezeu sănătate, izbăvire de vrăjmaşi, reuşită în viaţă..., fără să ne gândim că tocmai prin cele ce suferim ne curăţim de păcate şi ne apropiem de Dumnezeu. Suferinţa este o mare taină și o mare binecuvântare, dacă o acceptăm cu credinţă şi o purtăm cu răbdare. De aceea, după fiecare rugăciune de cerere, ar trebui să spunem ca şi Mântuitorul în grădina Ghetsimani: Dar nu voia Mea, ci voia Ta să se împlinească (Luca 22, 42).

Vă mulţumesc!

Zoe Daian (Timişoara) Amintiri dintr-o copilărie cu oameni (şi) sfinţi.

De vorbă cu nepoata Părintelui Arsenie Boca

Timişoara, început de februarie. De pe o străduţă cochetă, urc undeva, într-o casă din aceea statornicită în timp, cu iz de vecernii şi aromă de tei pârguit în primăvară. În faţa mea stă doamna Zoe Daian, nepoata Părintelui Arsenie Boca. Redutabil psiholog, recunoscut pentru profesionalismul şi verticalitatea sa, Zoe Daian s-a trezit, acum 77 de ani, în casa părintească din Buteni (Arad), în preajma Părintelui Arsenie, a lui Zian, cum îi place ei să îl numească şi acum...

O poveste despre o nepoţică ce creşte, ani buni, sub privirea blândă şi drăgăstoasă a Părintelui Arsenie şi care îl va căuta, apoi, în toate locurile de pribegie ale marelui om al lui Dumnezeu.

Amintirile Zoei Daian au o savoare cu totul aparte.

Pentru că ne cheamă într-o lume a gingăşiei şi a copilăriei Părintelui Arsenie, încrustând peste timp, în memoria mărturiilor, un poem pastelat de dragoste între adolescentul de odinioară şi „nepoţica sa preferată", cum îi plăcea lui să o numească.

Ascultând-o pe Zoe Daian, te inundă efervescenţa şi savoarea unei copilării în care minunea te întâmpină la tot pasul. O parte de paradis revărsată cu îngăduinţă spre pământ, unde oamenii şi sfinţii se bucură laolaltă. Şi o grădină mereu înflorită, unde adolescentul Zian se retrage în cea mai mare parte a timpului, citind cu îndârjire, rugându-se cu frenezie şi pictând ca într-un înverşunat exerciţiu de contopire cu Cerul. E, de fapt, plămada din care marele duhovnic de mai târziu îşi va trage forţa duhovnicească şi abnegaţia de a-l sluji, deplin, lui Dumnezeu.

Pe unul din pereţii sălaşului Zoei Daian, străjuieşte, de dincolo de vreme, o superbă icoană, cu Hristos în Grădina Ghetsimani. O privesc şi simt cum emoţia mă ţintuieşte locului, ca o rugăciune! Oarecând, în

acei ani ai adolescenţei, Zian petrecea parcă mai mult ca oricând în grădină. Discret, cufundat în reculegere de sine, intuind parcă însingurările ce vor urma, tânărul din livada cu flori avea să lase moştenire Zoei, după vremi tulburi şi de aprigă restrişte, această icoană. O icoană, pictată în anul 1929, cu povestea ei de curăţie şi farmec a unei copilării ce nu şi-a epuizat niciodată raţiunea de a fi a Părintelui şi a lui Dumnezeu, deopotrivă...

Ochii din icoană

Am rugat-o pe doamna Daian să ne spună cum se înrudeşte cu Părintele Arsenie:

„Bunica mea, mama tatălui meu, era soră cu tatăl Părintelui Arsenie Şi ei, de mici, au fost foarte apropiaţi, deşi tatăl meu mai avea trei fraţi. Erau opt ani diferenţă între tatăl meu şi Părintele Arsenie. Opt ani erau diferenţă, însă tatăl meu, Vasile Crucin, a avut faţă de el totdeauna o atitudine părintească. L-a iubit foarte mult şi nu l-a lăsat niciodată să vadă diferenţa de vârstă dintre ei, s-o simtă. Cum de s-a mutat Părintele la noi? La o vreme, părinţii lui Zian au decis să se despartă; din familie nimeni nu cunoaşte motivul, numai tatăl meu l-a ştiut.

După despărţirea părinţilor lui, Zian a mers, ca şi copil - era la şcoala primară -, la Brad, la mătuşa lui, şi a rugat-o pe bunica mea, care era sora tatălui lui, să-l anunţe pe taică-meu să vină la Brad. Şi l-a anunţat şi s-a dus după el şi i-a spus: Să mă iei de aici! I-a mărturisit că vrea să plece de acolo şi că-l roagă să-l aducă la noi. Şi s-a mutat la noi, la Buteni. Pe urmă, m-am născut eu. El a fost tratat ca şi copilul părinţilor mei..."

Când s-a născut Zoe, Zian era unchiul care îi va însenina copilăria şi îi va da o savoare neobişnuită gânguritului de prunc învecinat, şi în acest mod, cu sfinţenia. Acei ani vor însemna pentru micuţa Zoe parte a unei Veşnicii pe care o va căuta mai apoi întreaga viaţă. O va mai regăsi doar în ochii Părintelui, în desele întâlniri pe care le-au avut. Iar, acum, în icoana pe care o păstrează cu atâta sfinţenie, alături de Iisus, în Grădina Ghetsimani și, cum se putea altfel, în ochii Părintelui din portretul-icoană ce-i străjuieşte cămăruţa.

Anii au trecut... Doamna Zoe, cu glas tremurat şi răspicat, când povesteşte despre acele vremuri, le recreează cu adevărat, le repune într-o logică a trăirilor în care îl vezi aievea pe tânărul Zian de odinioară, ducându-şi în spate nepoţica sau însoţindu-i zâmbetul şăgalnic cu privirea sa drăgăstoasă, de un albastru desăvârşit...

„Era de-al casei. Aşa l-am cunoscut, când m-am născut"

„Mama mea îl mai certa, că nu prea mânca, îşi începe Zoe istorisirea amintirilor din acea perioadă. Pe mine Zian m-a învăţat să beau lapte, că eu nu voiam să beau lapte. Ştiţi cum sunt copiii..., mai mofturoşi. Şi i-am spus lui Zian: Să nu bei nici tu lapte! Aşa îi spuneam lui. Nu-i bun, e amar, e răul Şi el îmi spune, la un moment dat: Al meu nu-i răul. Ia gustă, să vezi! Şi gustam... Şi îi spuneam: Al tău nu-i! Şi-atunci, i-am spus mamei mele: Să-mi dai lapte de care bea unchiul! Dar numai din cana lui vreau să beau! Şi aşa m-a învăţat unchiul să beau lapte.

Şi, când mă duceam la el la Sâmbăta, şi pe urmă la Prislop şi la Atelierele de Pictură de la Bucureşti, şi la Drăgănescu, de fiecare dată mă întreba: Tu acum bei lapte? Nu mai e rău?...

Eu nu eram născută când s-a mutat la noi, își continuă Zoe povestea. Avea pe atunci vreo 14-15 ani. Multe din acea perioadă le ştiu de la părinţi. L-a rugat deci pe tata să se ducă la mama lui, să-i spună că nu mai vrea să meargă la medicină, pentru că drumul lui e altul în viaţă. În plus, părinţii mamei sale au obligat-o să se recăsătorească, şi el n-a fost de acord. Şi de aceea a venit la noi. Şi taică-meu s-a dus acolo, o lămurit-o pe mătuşa mea, adică pe mama lui. Şi a convins-o... Ea, mama lui, nu s-a încăpăţânat. Era o femeie foarte înţeleaptă. Frumoasă, frumoasă! Era ca o actriţă! O ţărancă frumoasă și cu bun simț. Semăna cu el! Așa mi-au spus și măicuţele care au întâmpinat-o când s-a dus ea prima oară la mănăstire, la Sâmbăta. Ea n-o anunţat pe nimeni că merge la el. Şi Părintele i-a spus unui ţăran dintr-un sat vecin cu Sâmbăta: Ioane, la ora cutare, te duci la gară şi iei o femeie care vine la mănăstire! Era îmbrăcată în ţărancă. Și măicuţele mi-au povestit. Şi spuneau: Dumnezeule! Când am văzut-o! Ce frumoasă era şi cum semăna cu el! Ce asemănare era! Erau identici - parcă era unul şi acelaşi. Înaltă, zveltă! De o frumuseţe cum n-am mai văzut! Eu am

tot spus şi spun şi acum că, dacă ea ar fi ajuns în America, între artişti, n-o lăsau să plece de acolo! O şcolarizau şi o ţineau la ei. Extraordinar de frumoasă era! Şi pricepută la bucătărie, la prăjituri... De aia lui îi plăceau dulciurile."

Tatăl Zoei Daian era pe atunci directorul şcolii din sat. Cum era, ca elev, tânărul Zian? Ne spune tot Zoe:

„Era foarte modest, retras şi timid. Şi mai slăbuţ. Nu-i plăcea să iasă cu nimic în evidenţă. Deşi mereu era remarcat de ceilalţi. Era de-al casei. Aşa l-am cunoscut, când m-am născut. Noi locuiam pe atunci în clădirea școlii, într-o locuinţă cu trei camere mari, iar Zian avea acolo odaia lui. De la noi s-a dus mai târziu la liceu, la internat, la Brad. Făcea până acolo, cu trenul, vreo 80 de kilometri. Și venea la noi sâmbăta și în vacanțe. Tot de la noi a plecat mai târziu la Teologie, la Sibiu. Şi, mai apoi, la Belle-Arte, la Bucureşti. Însă atunci când am început să vorbesc şi să pricep, el era acasă".

„Eu nu-s pentru viaţa asta..."

Anii aceia, tânărul Zian îi petrecea, în vacanţe mai ales, toată ziua în grădină. Acolo era locul său de rugăciune, cel mai adesea, şi spaţiul în care îşi întâlnea sfinţii, pe care îi transpunea apoi în icoane de pânză şi dor: „Când nu citea, picta în grădină ori se ruga. Picta mai ales scene biblice. Nu ştiu să fi pictat portrete, de pildă. Şi îi plăcea să picteze numai pe pânză." Şi citea mult, enorm de mult. Am întrebat-o pe doamna Daian cum îşi împlinea setea de lectură: „Avea o valiză de cărţi! Îi cumpăra taică-meu. Se ducea la Arad sau veneau aici, la Timişoara, şi îi cumpăra taică-meu. Şi seara făceau un program aşa frumos! Tatăl meu cânta la pian şi la vioară. Şi, după ce am crescut, am intrat şi eu printre ei. Cântam eu la pian, şi lui i-a cumpărat tatăl meu un flaut, că el a vrut să cânte la flaut. Și făceam seri de muzică. Așa frumoase..."

Despre înclinaţia spre muzică a Părintelui Arsenie şi despre modul cum reuşea să îmblânzească orice instrument muzical, Zoe are amănunte fascinante: „Singur a învăţat să cânte la flaut. Nu ştiu cum... Singur! A vrut să cânte la flaut şi... a cântat! Taică-meu i-a cumpărat un flaut, i l-a dat şi a început să cânte!

Şi la pian cânta... Eu am luat ore opt ani, în internat, de pian. El însă, cum a pus mâna pe pian, a cântat! Pe orice punea mâna, se rezolva totul! De aceea vă spun... În preajma lui, te schimbai enorm! Îi plăcea mult muzica.

Împreună cu tata, care cânta foarte bine la vioară, cântau amândoi adeseori, acasă. Singur a învăţat franceză, germană şi engleză. Singur! Iar tabloul pe care îl am, l-a pictat când avea 19 ani..."

Când s-a născut Zoe, tânărul Zian primise ascultarea să aibă grijă de ea. Şi această grijă avea să şi-o ia Părintele pentru toată viaţa... „Multe lucruri am învăţat de la el!, continuă Zoe Daian. Eu, dimineaţa, de multe ori, stăteam la uşa camerei lui şi aşteptam să se scoale, să se joace cu mine. Mergeam în grădină, mâncam fructe... Se juca cu mine, mă punea să desenez. Fel şi fel de activităţi.

Sunt aşa legată! Şi acum mă ajută enorm, enorm, enorm!

Avea o sarcină în casă, atunci. Maică-mea i-a dat-o: să adune ouăle din cuibar. Şi el le bea! Şi maică-mea era expertă... Ştiu că zicea Zian: Mărioară, fă-ne ceva dulce, aşa cum ştii tu. Iar mama îl certa şi-i spunea: Măi, tot vreţi dulciuri, dulciuri. Dar tu, dacă bei ouăle, n-am cu ce să fac dulciuri! Și el râdea și se amuza.

Părinţii mei au cununat mulţi tineri în comună. Şi maică-mea îi spunea: Zian, sâmbătă sau duminică cunună̆m o familie de tineri. Vii şi tu! Te distrezi, dansezi, cunoşti fete... Era deja în ultimele clase de liceu sau poate chiar student. Şi o lăsa pe maică-mea să zică. Şi ea spunea: Ţi-am pregătit costumul să vii şi tu! El o lăsa să vorbească, iar pe urmă îi spunea: Mărioară, eu nu-s pentru asta! Eu nu-s pentru viaţa asta. Eu rămân să am grijă de Zoe!

Părintele ţinea tare mult la tata. Erau şi apropiaţi ca vârstă. Tatălui i se spunea Lică, de la Vasile, Vasilică. Seara, când stăteam la masă, tatăl meu îi zicea: Ziane, ia un pic de ţuică cu mine. Şi unchiul îi spunea: Mă, Lică, mă, bea tu liniştit, fără mine.

El toată ziua stătea în grădină. Picta, citea, se ruga.

Asta făcea mereu. Şi mergea tot timpul la biserică; aveam o biserică chiar lângă noi, unde stăteam noi, la şcoală. Nu lipsea niciodată! Vedeam că e orientat spre acest drum".

Povestind, mâinile doamnei Daian tremură de emoţie, alunecând peste pozele de familie... În dreapta mea, un pian impunător şi de o fragilitate rară, totodată. E pianul la care, oarecând, a cântat şi Părintele Arsenie. Fusese al Principesei Ileana, pe când locuia Casa Regală la Castelul Bran. La surghiunul din 1947, când a fost nevoită să plece din ţară, Principesa l-a dăruit maestrului de vânătoare al Casei Regale, colonelului Ciorogaru. De la el avea să îl cumpere, mai apoi, Vasile Crucin, tatăl Zoei.

Una din fotografii îl înfăţişează pe Părintele Arsenie pe treptele Castelului Bran. Pe verso, mâna Părintelui îi lasă Zoei una din cele mai frumoase amintiri: Nepoatei mele Zoe, o mică amintire de la unchiul Arsenie. O dedicaţie care face, pentru doamna Daian, cât mulţime de nestemate...

„Mărioară, Mărioară, de două ori m-ai drăcuit pe drum!"

A venit vremea ca tânărul Zian să își intre în rostul după care tânjise de atâta vreme, acela de a se dedica întru totul slujirii lui Dumnezeu. Astfel, livada cu flori şi rugăciune din Buteni se va prelungi înspre Mănăstirea Sâmbăta... Aici Părintele Arsenie îşi va începe, cu adevărat, lucrarea. Schimbarea avea să o remarce şi Zoe: „Din clipa în care a ajuns la Sâmbăta şi s-a călugărit, s-a schimbat. S-au produs în el schimbări profunde..."

Şi aceasta, mai ales de când s-a întors de la Muntele Athos, unde i se arătase Maica Domnului, în toată dumnezeiasca sa măreţie şi frumuseţe. „Atunci - ne spune doamna Daian - Părintele a venit acasă şi ne-a povestit fericit şi cutremurat întâlnirea lui în Duh cu Maica Domnului..."

La mănăstirea de la Sâmbăta de Sus, Zoe Daian avea să se ducă, pentru prima dată, cu mama. „Da, m-am dus cu mama mea. Şi taică-meu zice: Pune acolo şuncă, pune slănină, să-i duci lui Zian. Și i-o făcut maică-mea o cutie mare de prăjituri, cum îi plăceau Părintelui, să

i le ducem. Era prin iulie. Şi, când am ajuns în gară la Voila, ne zice cineva: N-aveţi nicio posibilitate să ajungeţi la mănăstire, decât pe jos! Şi maică-mea întreabă: Dar e departe? Când ai aşa o greutate de bagaj şi, în plină vară, nu găseai un pom, să te mai răcoreşti la umbră, nu e chiar uşor să mergi atâta drum pe jos... Am pornit. Numai căruţe cu oameni care veneau de la câmp am întâlnit. Şi ne zice cineva, la un moment dat: Mai aveţi trei ore de mers. Dar noi de mergeam şi patru şi tot n-ajungeam! Şi maică-mea l-a drăcuit de două ori pe Părintele. A zis: Fir-ai al dracului, Zian! Unde te-ai dus?! N-ai putut să găseşti şi tu o mănăstire mai aproape de casă? Şi, când să ne apropiem, eu îi spun mamei: Mami, uite-l pe unchiul! Şi ea zice: Da' de unde! Cum să vină spre noi, că doar nu ştie că venim?! Nu erau telefoane pe atunci... Dar se mai uită maică-mea mai atent şi zice: Da, uite!Ai dreptate!El e! Vine! Şi când ajunge Părintele aşa, în faţa noastră, zice: Mărioară, Mărioară, de două ori m-ai drăcuit pe drum! Şi aşa a fost!... Maică-mea zice: la valiza asta din mâinile mele că nu mai pot! Că taică-meu credea că el n-are ce mânca acolo... l-a pus o şuncă - aia era tare grea! - şi pâine şi o tablă de slănină..."

Apropo de şuncă şi slănină... Tot Zoe Daian ţine să mai facă o precizare: „În mănăstire, la Prislop, unele măicuţe tinere mă întrebau de ce unii spun că Părintele Arsenie îndemna oamenii să nu mănânce carne. Nu e adevărat! El mânca şi carne, pentru că fosforul din creier se dezvoltă cu ce dă carnea. Că postea, asta e altceva! Dar Părintele nu alunga din alimentaţia lui carnea! Nu-i adevărat! El mânca! Atunci când era la noi, maică-mea îi punea două picioare de pui şi de-abia mânca unul. Sau îl schimba cu o aripă; dar mânca! Şi maică-mea îl certa de multe ori, că era slăbuţ. Și ea îi zicea: Ce vrei să mănânci? Mănânci tot! Nu mai pune înapoi nimic! Tot trebuie să mănânci!

„Vezi cum seamănă cu mine?!"

Din anii aceia ai păstoririi Părintelui Arsenie la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, Zoe Daian a agonisit amintiri din care își va crește mereu dorul și bucuria uceniciei lângă Părintele. De aceea, am rugat-o să ne povestească din frumuseţea acelor revederi, de la mănăstire.

„M-am simţit tare fericită la Sâmbăta! Am stat o dată, cu părinţii mei, mai bine de trei săptămâni la mănăstire. Am văzut cum mănăstirea înflorise toată sub mâna Părintelui! Iar el, deşi era mereu înconjurat de foarte mulţi credincioşi, tot găsea timp să se bucure şi să se mândrească cu mine, nepoata lui.

Mergeam la Sâmbăta şi, seara, îmi spunea: Hai să mergem să mănânci! Şi mă întreba măicuţa de la bucătărie: Zoe, ce vrei să mănânci? Părintele totdeauna stătea vizavi de mine, la masă; aşa-i plăcea. Şi ziceam: Stai să mă gândesc!... Dar el, aşa, în glumă - că era priceput, era un om inteligent -, îmi spunea: Să te gândeşti bine! Şi râdeam. Şi atunci spuneam: Ştii ce vreau să mănânc? Mămăligă cu lapte acru! Şi el zicea: Vezi cum seamănă cu mine?! Că şi lui îi plăcea mult mămăliga cu lapte acru.

De fapt, în Apuseni e o zonă mai dezavantajată, mai săracă şi se mânca mămăligă cu magiun, cu lapte acru, cu lapte dulce... Mai rar cu sarmale sau cu cârnaţi, cum se mănâncă în Moldova."

„Ce culoare au ochii tăi?"

„La un moment dat, l-am întrebat:

- De ce când vorbeşti cu oamenii, tu tot spui cuvântul Mă?

Şi mi-a răspuns:

- Că așa îmi vine mie! Așa îmi vine mie!...

Aşa se vorbeşte, de fapt, şi în Apuseni şi el voia să fie mai aproape de oameni şi în felul acesta.

Dar citea enorm de mult! Ştiţi? A fost un ahtiat după cultură. De rugăciune şi de Biblie nu mai zic. Însă era un om foarte instruit. Un intelectual!

Odată, pe când eram la mănăstire, la Sâmbăta - aveam, cred, vreo cincisprezece ani -, i-am zis aşa:

- Vreau să-ţi spun ceva!

- Da, spune-mi!

Se uită aşa, lung la mine... Eu zic:

- Ştii ce vreau să-ţi spun? Tu eşti tare frumos!

Se uită așa, o făcut ochii mari și o zis:

- Au crescut copiii!...

Că el m-a cunoscut de când m-am născut. Şi aşa a zis: Au crescut copiii!

Altădată i-am spus de ochi... Eram mai mică şi ne plimbam acolo, pe la lac, la Sâmbăta. Ştiu că mă ţinea de mână.

Şi i-am spus:

- Vreau să te întreb ceva.

- Întreabă-mă!

Ne-am oprit şi s-a aşezat în faţa mea. Şi eu zic:

- Vreau să te întreb ceva. Ce culoare au ochii tăi? Că eu o dată îi văd verzi, o dată îi văd albaştri...

Se opreşte. Era în faţa mea. Şi zice:

- Ştii ce culoare au?

-Nu!

- Cum vrei tu! Au culoarea pe care o vrei tu să o aibă..."

„Lasă că te dezbrăcăm noi!"

Câţiva ani mai târziu, asupra mănăstirii şi Părintelui Arsenie se abate furia fiarei roşii. Noua ordine nu putea vedea nicicum cu ochi buni efervescenţa duhovnicească de la Mănăstirea Sâmbăta de Sus. Şi, inevitabil, aşa după cum ne spune doamna Zoe, „regimul l-a încolţit! Chiar dacă el n-a făcut niciun fel de politică. Lui îi plăcea să spună că face politica Bibliei şi a lui Dumnezeu. Însă el, pentru că era părinte,

ajuta pe toată lumea, cu atât mai mult pe oamenii care erau urmăriţi de securitate. L-au întrebat într-o anchetă dacă i-a ajutat pe partizanii din Făgăraş; el nu a spus nici da, nici ba. Pentru că nu voia să mintă. De aceea l-au închis. Iar Părintele mi-a povestit, de la el ştiu, ce i s-a întâmplat acolo. După ce l-au arestat, a venit la el un ofiţer cu doi soldaţi să îi dea jos sutana.

- Popă, să te dezbraci imediat de anteriu!, au poruncit.

Iar Părintele le-a spus:

- Asta-i îmbrăcămintea mea! Cum să o dau jos?

- Lasă că te dezbrăcăm noi!, i-au zis aceia şi s-au dus către el să îl dezbrace. Însă nu se puteau apropia!

Și a venit şeful închisorii, un maior:

- Ei, lasă că mă duc eu şi-l dezbrac!

Şi, când ajunge la Părintele, îi spune:

- Mai bine dezbracă-te tu, să nu te dezbrac eu!

- Asta-i îmbrăcămintea mea!, a spus din nou Părintele Arsenie.

Şi, cum s-a dus maiorul spre el, să îl dezbrace, în momentul acela s-a îndepărtat, ca împins de-un zid!

Și i-a zis:

- Tu îl ai pe dracul în tine!

- Nu, eu îl am pe Dumnezeu în mine!, a spus Părintele. Şi aşa a rămas tot timpul cât a fost închis, în sutană.

Mi-a mai povestit că şi în închisoare le vorbea mult oamenilor de Dumnezeu. Şeful închisorii a aflat şi i-a pus în vedere să nu mai ţină predici, că se aduna multă lume în jurul lui. Şi mi-a spus că, odată - fiindcă, desigur, el nu a respectat ordinul - l-a văzut şi pe ofiţer între deţinuţi cum asculta, cu ochii mari, ce predica."

Încercări peste familia Zoei

Tot în acea perioadă, asupra familiei Zoei se abate o cumplită nenorocire. Şi tatăl ei, Vasile Crucin, e reclamat la Securitate de un coleg din comună, pentru că merge mereu la biserică şi dă exemplu prost pentru ceilalţi săteni, şi este trimis la Canal. Colegul respectiv, fiind repartizat cu lucrul în comună, a stat trei luni de zile la ei acasă, după care tatăl Zoei i-a găsit locuinţă, soţiei lui i-a deschis o grădiniţă acolo, în sat, în Buteni...

Şi Zoei, puţin mai târziu, acelaşi om îi va trimite tot felul de reclamaţii la facultate, la Cluj, pentru a-i face probleme. Cu un gust amar, însă de nobilă aplecare peste timp, doamna Daian concluzionează: „Reclamaţia pe care a făcut-o colegul tatălui meu, pe care taică-meu l-a ajutat aşa de mult, a fost plata pe care a primit-o familia mea..."

După un an şi ceva de muncă silnică la Canal, Vasile Crucin se îmbolnăveşte şi e dus la Ghencea. Acolo îl vor găsi „oamenii legii" căzut, pe cimentul rece şi umed. Îl vor lua şi îl vor trimite la spitalul Victor Babeş din Bucureşti. Dar să o lăsăm pe doamna Daian să ne istorisească despre acestea:

„Acolo l-au operat la stomac. A fost prima operaţie de cancer la noi, în România, în 1951. Nouă ore a durat... Nu i-au spus ce are, însă tatăl meu vorbea franceza şi germana la perfecţie şi a înţeles ce discutau medicii între ei. El a făcut şcoala normală la Viena, deci avea altă educaţie. Și a înţeles tot ce are, din discuţiile lor. S-a ameliorat la stomac, operaţia a fost reuşită, s-a făcut bine, a venit acasă şi a rugat-o pe mama să meargă în fiecare lună să-i facă analizele, să vadă cum evoluează boala şi să trimită rezultatele la Bucureşti. La scurt timp după ce a venit acasă, s-a înrăutăţit starea lui. Bucureştiul a cerut să-l ducă din nou acolo. Şi, după puţin timp, a decedat acolo. E înmormântat la Brad şi, lângă mormântul lui, e mormântul unchiului Iosif Boca. Sunt chiar unul lângă altul."

„Ştia tot despre mine. L-a avut pe Duhul Sfânt!"

Ceva mai târziu, Zoe Daian află că Părintele Arsenie e surghiunit la Bucureşti şi lucrează la Atelierele de Pictură ale Patriarhiei.

„M-am dus acolo, îşi continuă povestea Zoe Daian. O colegă mi-a spus unde e; cineva care mergea la el şi-l ştia. Era un călugăr acolo, la intrare. Şi mă duc şi zice călugărul acela către mine:

- Sunteţi nepoata Părintelui!

Eu zic:

-Da...

Răspunde:

- Mi-a spus că veniţi astăzi... Să-l anunţ!

Şi apoi zice îndată:

- Ia uitaţi-l că vine spre poartă...

Şi el stătea aşa, în faţa mea, şi se uita la mine. Se apropie, mă sărută şi mă îmbrăţişează, şi eu pe el. Şi-l întreb:

- De unde ai ştiut că vin?

- Eu ştiu tot despre tine!

Şi chiar aşa şi era. Ştia tot despre mine. L-a avut pe Duhul Sfânt!"

Tot la Atelierele de Pictură, Părintele Arsenie îi spune nepoatei sale:

„- Tu trebuie să mai faci copii! Măcar unul! Să nu aud că ai făcut avort! Altfel, vei avea o operaţie foarte grea, care te va marca toată viaţa!

Şi aşa s-a întâmplat... Stăteam cu chirie, aveam condiţii foarte grele de viață și am făcut un avort. Și, când m-am întâlnit cu el după asta, nici nu s-o uitat la mine și îmi zice:

- Nu m-ai ascultat! Dar ţi-a venit răsplata, de ce am vrut să te feresc! N-ai vrut...

Și era așa, străin față de mine.

Și eu zic:

- Plec! Eu nu mai stau, că eu nu suport să te porţi aşa cu mine... Da, s-a întâmplat exact cum mi-ai spus.

I-am zis că nu am avut condiţii, că stăteam într-o singură cameră...

Şi el mi-a răspuns:

- Astea nu-s motive! Un mare păcat ai făcut! Am vrut să te feresc, n-ai vrut... Să suporţi!

Atunci, am început să plâng şi el mi-a spus:

- Nu te las să pleci aşa!

M-a îmbrăţişat şi mi-a spus:

- Te aştept să mai vii când poţi!..."

„Vai, ce-o să se bucure! De ieri mi-o spus Părintele Arsenie că veniţi!"

A urmat apoi perioada în care Părintele Arsenie era la Drăgănescu. Şi aici, Zoe continuă să îl caute, deşi, spune ea: „El mi-a transmis să nu-l caut, să nu am probleme. Ştia că tatăl meu e arestat şi a vrut să nu-i îngreuiez situaţia.

Am auzit atunci într-o biserică, la Cluj, cum vorbeau doi cetăţeni că Părintele Arsenie nu mai este la Prislop. Şi atunci m-am gândit că sigur numai Securitatea l-a scos, pentru că el era pe viaţă şi pe moarte legat de mănăstire.

Şi maică-mea trăia încă; mama mea a murit în august '89. Şi mama mea zicea:

- Dar dacă el o fi renunţat, fiind vremurile astea tulburi? Poate a renunţat la călugărie...

Eu zic:

- Mami, dacă ar fi renunţat, ne-ar fi anunţat... Trebuie să fie ceva rău, altfel nu ar fi plecat!

Dar n-aveai de unde să te informezi și ți-era și frică să o faci... Și cum eu eram cu tinicheaua cu tatăl meu și cu el, nu eram bine văzută deloc.

Şi mi s-a mai spus, de către cineva: Să fii atentă la Drăgănescu, că sunt securişti pitiţi în jurul bisericii, civili. Ai grijă! Să nu întrebi nimic! Te duci direct la biserică!

Şi m-am dus la el, la Drăgănescu. Mi s-a spus ce autobuz să iau şi mi s-a mai spus: Cobori la ultima staţie. Nu întrebi pe nimeni nimic. Te uiţi după biserică şi unde vezi biserica, turnul, acolo cobori.

Şi m-am dus şi îl căutam pe Părintele Bunescu. Nu era nimeni la biserică, nici în curtea parohială. N-am văzut pe nimeni... Şi-mi venea să strig: Părinte Bunescu!, dar nu îndrăzneam să zic tare, să strig. Pentru că nici nu-l cunoşteam pe Părintele Bunescu.

Şi, deodată, apare Părintele Bunescu şi-mi spune:

- Vai, ce-o să se bucure! De ieri mi-o spus Părintele Arsenie că veniţi!

Dar eu nu l-am anunţat deloc! Nu erau pe atunci telefoane mobile.

Și zicea Părintele Bunescu:

- De ieri mi-o spus să fiu atent, că veniţi.

Şi îl întreb:

- Unde-i?

Şi-mi răspunde:

- În biserică!

Era pe schelă. Şi, când am deschis uşa, nici n-am intrat, şi-mi zice:

- Te aşteptam...

Am stat mult cu el. Apoi, deodată, mi-a spus:

- Te duci acum la autobuz! Ştii de unde-l iei?

Tac:

- Da, când am coborât mi-am fixat în minte topografia locului.

Zice:

- Să nu-ţi fie frică! Nu vei păţi nimic! Să mergi liniştită. Ai bani? Ai ce-ţi trebuie?

-Am!

- Să fii liniştită, că nu ţi se întâmplă nimic!

El o ştiut, fără să-l anunţ, că vin. Aşa cum mi-a spus Părintele Bunescu: Mi-a zis de ieri că ai să vii...

Dar eu zic către Părintele Bunescu:

- Eu n-am anunţat pe nimeni că vin...

La care Părintele Bunescu răspunde:

- Nici nu era nevoie să-l anunţi!..."

Părintele Arsenie la înmormântarea mamei sale

La centenarul liceului Avram Iancu din Brad, Părintele Arsenie va veni spre locurile natale. Atunci Zoe, împreună cu fiica sa, se duce să ia binecuvântare... „Am crezut că fetiţa se va speria de Părintele, când va vedea că e aşa impunător, cu barbă. Dar nu! A luat-o în braţe şi ea n-o mai vrut să iasă din îmbrăţişarea lui! O luat-o în braţe şi a zis: Aşa un copil bun! Toată viaţa ei mi-a spus-o. Toată viața ei!"

Tot din acea vreme, Zoe Daian îşi aminteşte de înmormântarea mamei Părintelui Arsenie, Creştina. Şeful de post din Vața îi va relata, mai târziu, episodul acela în care Părintele Arsenie, deşi închis, a venit la înmormântarea mamei sale. Şefului miliţiei de aici i se dăduse ordin de la Bucureşti să îl aresteze pe Părintele dacă va fi găsit la înmormântare. Într-adevăr, şeful de post îl vede pe Părintele Arsenie între oamenii adunaţi la acest greu moment. Ca să nu tulbure slujba înmormântării, se gândeşte să îl aresteze imediat după ce se termină ceremonia. Însă... Părintele Arsenie nu a mai fost nicicum de găsit!

„L-a întrebat şeful închisorii unde era Părintele pe şeful de post:

- Cum, nu a fost acolo, la înmormântare?! Nu cumva l-ați văzut?

Și zice miliţianul:

- Ba da! A fost la înmormântarea mamei lui și am vrut, după ceremonia de înmormântare, să stau de vorbă cu el... Dar nu l-am mai văzut, nu l-am mai găsit!...

Toţi din sat s-au bucurat când l-au văzut pe Părintele acolo, că au crezut că l-au eliberat. Şi mai mulţi l-au căutat. Dar ziceau:

- A intrat în pământ!"

Mai târziu, în anii de încercare, într-una din întâlnirile cu Părintele Arsenie, acesta îi spune Zoei că îşi simte sfârşitul aproape: „Şi s-a dus atunci la mănăstirea Prislop, din Haţeg, atât de dragă inimii lui, şi şi-a ales un loc şi a zis:

- Aici vreau eu să-mi fie mormântul!

E un loc extraordinar, parcă-i rupt dintr-un psalm.

Şi măicuţele i-au spus:

- Părinte, e tare frumos locul, dar nu are apă şi nu-i nicăieri vreun izvor prin preajmă.

Atunci Părintele le-a spus:

- O să vină și izvorul!

La scurt timp, a apărut în pădure, la doi-trei metri de capul mormântului, un izvor! Şi nu mult după aceasta s-a sfârşit şi el, Părintele nostru..."

„Aşa aş mânca nişte banane, Ziane!..."

La înmormântarea Părintelui Arsenie, Zoe nu a reuşit să ajungă. „Nu am fost la înmormântare, pentru că nu am ştiut. Nu m-au anunţat! N-au anunţat pe nimeni din familie. Așa că n-a fost nimeni din familie. Părinţii mei muriseră şi ei. Şi rămăsesem singură. Însă el era sprijinul meu. L-am căutat şi l-am urmat peste tot. Doar crescusem cu el în casă..."

De atunci, Zoe îl va căuta mereu la mormânt. Iar binecuvântările unchiului nu au încetat niciodată să se reverse asupra ei. Am întrebat-o cum îi simte, acum, prezenţa şi cum o ajută Părintele Arsenie.

„Prin rugăciune! Să vă povestesc...

Eu am avut o problemă foarte mare. Am dat ceva din casă, făcut de el. Şi am căutat persoana respectivă, s-o găsesc, că fiica mea a fost foarte afectată de ce am făcut. Şi persoana căreia i-am dat doi ani de zile s-a ferit de mine.

E din Bucureşti. Doi ani de zile i-am scris recomandate, am sunat-o la telefon, peste tot am căutat-o! Dar s-a ascuns de mine. Doi ani de zile! Şi, într-o dimineaţă, mă duc la poză şi zic: Unchiule, te rog să mă ajuţi să recapăt lucrul pe care tu l-ai făcut şi pe care ni l-ai lăsat nouă. Am greşit... Ajută-mă să-l recapăt! Atâta lume ajuţi şi pe mine nu vrei să mă ajuţi?!...

Şi sună telefonul! Era persoana aceea. Nu aveam putere să-i răspund, aşa s-au intersectat convorbirile...

Şi mi-a spus că a dat acel lucru la o mănăstire. Zice: Dar nu-ţi spun unde, că eu nu vreau să-l iei înapoi. Acolo dacă e, parcă e al meu... L-am dat, pentru că era prea multă binecuvântare că-l aveam de la tine.

Imediat cum am închis telefonul, mă sună Preasfinţitul Daniil şi-mi zice unde e obiectul. Şi-mi spune: Mâine dimineaţă te duci după el! Ai cu ce să te duci? Tac: Da!

Dar cum o aflat Preasfinţitul, nu ştiu, pentru că ea nici la telefoanele Preasfinţitului nu răspundea. S-a ferit.

Probabil pentru că a văzut că vrea să mă ajute...

Vă spun: în toate mă ajută!

În dimineţile mele de rugăciune, stau aici şi mă uit la el şi comunicăm. Eu îi vorbesc şi parcă ochii lui sunt vii.

Când am venit de la sfinţirea crucii de la mormântul mătuşii, adică al mamei sale, m-am dus lângă icoană şi i-am spus: E foarte frumoasă!

Dar tu o vezi şi de acolo... Tu de acolo ne vezi, cu ochii tăi, dar eu, de aici, nu te mai pot vedea...

Chiar le spuneam prietenilor mei că, dacă mi se întâmplă ceva, simt cum mă direcţionează."

Din acelaşi registru, doamna Daian are o istorisire plină de savoare şi copilărească purtare de grijă a Părintelui pentru ea.

„Într-o zi, mă apucase aşa un dor de banane! Timpul era urât. Şi eu vorbesc cu el şi simt răspunsul lui, pentru că-l cunosc și ştiu ce mi-ar zice.

Şi-i spuneam:

- Așa aș mânca nişte banane, Ziane!...

După câteva minute, o prietenă de-a mea mă sună:

- Eşti acasă? Vin la tine! Aş vrea să vin până la tine.

Zic:

- Vino!

Şi vine cu o plasă de banane! Şi spune:

- Tu, am intrat în magazin şi m-am gândit: oare cu ce să vin la tine?

Dar eu nu i-am spus nimic! Şi ea continuă:

- Parcă cineva îmi şoptea: la banane!la banane!...

Mă ajută enorm, enorm! În tot ceea ce fac simt cum mă ajută Părintele..."

Povestind cu Zoe Daian, ţi se deschide o altă lume, un alt univers al Părintelui Arsenie. Aievea, în fața ochilor vezi livada cu zumzet de rugăciune şi miros de cerneluri pastelate, îl vezi pe tânărul Zian ducându-şi în spate nepoţica, jucându-se, copilărindu-se cu ea şi, de ce nu, retrăindu-şi încă o parte din propria-i copilărie, deloc uşoară şi prea puţin prietenoasă...

Iar povestea lor se aşază ca una dintre cele mai frumoase moşteniri de gingăşie pe care Părintele Arsenie încă le mai lasă, între noi, ca pe o altă mare binecuvântare...

Bogdan Juncu (Făgăraş, jud. Braşov) „Eu nu pot să-i spun acestui minunat om al lui Dumnezeu altfel decât aşa: Sfântul Părinte Arsenie Boca!"

A pierdut o familie, însă a câştigat Cerul

Pe domnul Bogdan Juncu l-am întâlnit undeva în miez de iarnă, într-o după-amiază cu multă zăpadă şi fulguraţie de alb. În foaierul căsuţei sale din Făgăraş, în jurul unui şemineu pâlpâind a bucurie, Bogdan Juncu mi l-a adus pe Părintele Arsenie Boca atât de aproape, cum puțini cred că reuşesc să o facă...

Şi aceasta, pentru că Bogdan ştie că Părintele Arsenie - Sfântul, cum cu atât de mult drag îi spune el -, de Acolo, de unde e, orânduie mereu dor şi binecuvântare către fiii săi duhovniceşti.

Pe Părintele Arsenie Boca l-a întâlnit, prima oară, în 1983. Şi aceasta, după un cumplit necaz, în care nimeni şi nimic nu îi mai puteau aduce liniştirea. Bogdan Juncu era un tânăr plin de viaţă, cu principii sănătoase şi bine consolidate. Teleormănean de loc, cu tatăl ofiţer în cadrul Ministerului Apărării Naţionale, ajunge - cu lucrul tatălui - în Făgăraş. Aici se căsătoreşte şi, la puţină vreme, în căminul lor se ivesc doi copilaşi, care vor deveni de acum sens şi deplinătate familiei lor.

Din când în când, foarte rar, de altfel, lui Bogdan Juncu îi plăcea să iasă la vânătoare. Avea permis pentru purtare de armă şi, când simţea că grijile îl năpădesc cu totul şi avea nevoie acută de a scăpa cumva de ele, de a se elibera, oarecum - măcar pentru o vreme, cât să se remonteze pentru a-şi relua viaţa în forţă -, mai obişnuia să se liniştească ieşind la vânătoare.

Într-una din zile, îi spune soţiei: „Uite, tu, fată dragă, eu în ziua cutare îmi iau liber. Te rog frumos, dacă vrei, ia-ţi şi tu liber şi stai cu copiii până seara, când vin eu de la vânătoare. Dacă se poate..." „Da, cum să nu! Se poate!", îi răspunde soţia.

„Domnule - îşi continuă Bogdan Juncu povestirea -, plec în ziua stabilită, la ora cinci dimineaţă, şi mi-am propus să rămân aşa, prin pădure, până pe la patru după-masa. N-am putut să stau până la patru însă! Dacă mă întrebi de ce, nu pot să-ţi spun! Cert este că am simţit în toată fiinţa mea, fără să pot să îmi explic de ce, că trebuie să mă întorc acasă. Nu ştiam de ce - că timp aveam, vremea era foarte bună. Şi m-am întors acasă, dar în loc să ajung pe la patru-cinci, la ora 12 am fost acasă. No, şi atunci, domnule, aşteptam copilaşul. Unul dintre ei, fetiţa, care era mai mică, avea obiceiul ca, atunci când auzea că se umblă la uşă, să fugă şi să strige: tati, tati, tati! Ştia că vine tati... De data asta, nu am mai auzit tati, tati, tati.

Şi, când am deschis uşa..., casa era vraişte! Mobilierul era luat, copiii nu mai erau nicăieri. Măi, omule, dar ce o fi în casa mea? Dar unde sunt copiii? Unde este ea, soţia?

Nicăieri! Am început să tremur, că mă gândeam la toate ororile posibile! Undeva, în camera mică sau dormitor, era uşa aproape închisă şi zic: Doamne, fereşte, oare cum o găsesc?!Mă duc să o văd acolo, moartă?!Tot felul de prostii îmi imaginam... Deschid uşa încet-încet. Nu, nimic, nimeni! Doar un plic pe masă, o scrisoare lăsată de mama copiilor, prin care mă înştiinţa că a plecat, că ce o făcut o făcut bine şi să nu mă duc după ea. Ea era din Braşov. Eu tremuram tot. Zic: Măi, dar de ce a făcut-o? C-a făcut-o, a făcut-o, dar de ce a făcut-o?! Domnule, tremuram tot, de parcă eram bolnav de parkinson! Şi nu exagerez când zic asta. Eram aşa, cum să zic, pierdut!"

Nenorocirea era cu atât mai mare cu cât, până atunci, niciodată, în familia lor, nu avuseseră loc certuri, situaţii grele, care să o poată determina pe soţie să ia o asemenea decizie.

„Mergeam, bărbat în toată firea - şi nu mi-e ruşine să zic: zic, domnule, că asta am fost, prin aceasta am trecut! -, căutam străzi lăturalnice, să nu mă întâlnesc cu oamenii, îşi continuă istorisirea Bogdan. Stăteam pe dig, pe lângă Olt, plângeam şi mă întrebam şi îl întrebam pe Dumnezeu: Doamne, de ce mi s-a întâmplat mie asta? Pentru ce, Doamne? Şi plângeam când mă întrebam.

Eram într-o tulburare sufletească extraordinară, cu atât mai mult cu cât, repet, între mine şi ea, mama copiilor, nu a fost niciodată vreun

conflict, nici măcar verbal, în aşa măsură încât să o determine să plece de acasă. Cu atât mai puţin alte chestii... Nu aveam de la cine să cer un cuvânt de întărire, nu aveam pe nimeni care să-mi spună ce să fac. Eram pierdut cu adevărat! Până am vorbit cu unii, cu alţii, cu preoţi, cu oameni..., cum să spun eu?! Cu oameni inteligenţi. Fiecare şi-a spus părerea lui, dar nu m-a liniştit niciunul."

Se spune că la capătul încercărilor posibile şi imposibile, întotdeauna îl regăseşti, aşteptând, pe Dumnezeu.

Şi pe Bogdan Juncu, după zile şi nopţi de chin şi durere, îl aştepta, în dragostea Sa, Bunul Dumnezeu.

„Cineva mi-a spus aşa: Băi, Bogdane, caută-l tu pe Părintele Arsenie şi du-te la el!, îşi continuă Bogdan istorisirea. Şi eu zic: Măi, dar ce poate să-mi spună omul ăla? Doamne, iartă-mă, dar îţi spun ce am zis eu. Am zis: Dar ce poate să-mi zică omul ăla mai mult decât mi-au zis ăştia cu care am discutat până acum? Şi el zice: Măi, nu ai nimic de pierdut. Du-te, mă! Şi zic: Bine, măi, bine!

Nu m-am dus şi am şi uitat: ce să mă duc?! Nu mă duc, domnule, la nimeni! Că la câţi am fost, nu mi-a zis nimeni ceva ca să se liniştească sufletul meu. Și-l iau martor pe Bunul Dumnezeu şi tot Cerul că, deşi nu-l văzusem în viaţa mea pe Părintele - subliniez asta -, într-o noapte, l-am visat. Şi iată cum: se făcea că intram într-o cameră mare. În camera aceea, era plin de lume şi în faţa tuturor era Sfântul Părinte Arsenie Boca, iar eu eram ultimul. Abia intrasem. Şi din mulţimea pe care o vedeam eu acolo, voiam să-l văd pe Sfântul Părinte, să văd măcar cum arată. Le vorbea oamenilor, dar nu ştiu ce. Ştiu doar că le vorbea. Şi, la un moment dat, eu, căutându-l cu capul şi cu privirea, pe deasupra capetelor mulţimii, l-am văzut pe Sfântul Părinte că face un semn cu capul, mă arată pe mine cu degetul şi zice: Mă, tu, ăla de acolo, vino aici!

M-a arătat pe mine şi m-a chemat la el!

Domnule, m-am trezit: îmi bătea inima în moalele capului! Aşa trăisem visul de real, încât nu am cuvinte să îţi povestesc!

Vin acasă şi îi spun mamei:

- Tu, mamă, eu l-am visat pe Părintele Arsenie că m-o chemat.

Şi ea mă întreabă:

- Dragul mamei, cum zici că l-ai visat, că tu nu l-ai văzut în viața ta?!

Şi eu îi spun îndată:

- No, stai să-ţi povestesc cum l-am visat.

Şi-i spun cu lux de amănunte mamei:

- Uite, măi, mamă, arăta aşa, aşa, aşa, avea un costum maro pe dânsul, ochelari de vedere cu ramă aurie la ochi.

Şi mi-a zis aşa: Mă, tu, ăla de acolo - nici măcar nu ştiam, la vremea aceea, cum se adresează Sfântul persoanelor cu care vorbea -, vino încoace, mă, vino aici!

Mama, drăguţa, inspirată de Dumnezeu - fără greşeală spun -, mi-a zis aşa:

- Dragul mamei, dacă e aşa, ne urcăm în tren şi plecăm. Să ştii că Părintele te cheamă...

Că nu întotdeauna îl găseai. De multe ori mergeai şi te întorceai înapoi acasă fără să fi vorbit cu dânsul.

Domnule, ne urcăm în tren - n-am mai întrebat pe nimeni de-l găsim, de nu-l găsim - şi mergem. No, dragul meu, eu îţi spun şi răspund înaintea lui Dumnezeu, şi a Sfântului Părinte Arsenie Boca de ceea ce spun: exact ca în visul meu a fost Sfântul Părinte în Biserică la Drăgănescu! Diferenţa dintre visul meu şi realitate era că în visul meu fusese o cameră foarte mare, nu o biserică, iar în realitate era biserica. Dar Sfântul Părinte era cu costumul acela maro pe dânsul, în care l-am visat eu, cu rama aceea aurie, cu care l-am visat eu... Domnule, am rămas uimit, perplex, de asemănarea formidabilă, până la cele mai mici detalii, dintre visul meu și realitate! Și acum îţi spun ceva care pe unii, probabil, îi va surprinde: eu nu am văzut niciodată un om atât de frumos ca Părintele Arsenie! Domnule, sunt bărbat în toată firea, dar n-am văzut niciodată un om atât de frumos! Am văzut oameni frumoşi, am văzut femei frumoase, bărbaţi frumoşi, dar ca Sfântul Părinte

Arsenie n-am văzut niciodată! Și mă simt obligat să mă explic într-un fel: nu e vorba numai de frumuseţea lui ca om. Avea o frumuseţe în adâncul lui, care emana în afara lui şi se completa cu frumuseţea chipului său şi a structurii lui de om. Era ceva care, pentru mine, om de lume, era peste aşteptările mele de a vedea, de a întâlni. Extraordinar de frumos! Și avea niște ochi Sfântul Părinte... Distanța dintre mine și Sfântul era de o jumătate de metru, deci l-am văzut foarte bine.

Şi, domnule, nu mă mai săturam privindu-i ochii care, într-adevăr, erau cum se spune - dar pe drept, domnule! - că, dacă-i vezi o dată, nu-i mai poţi uita niciodată! N-ai cum! Nu numai că era albastrul ăla pe care nu ştiu dacă cineva îl poate descrie cu adevărat în realitate, care vedea dincolo de tine. Un albastru pur, un albastru curat, măi, oameni buni. Şi acum vă spun ceva - atenţie la ce spun! Fiind atât de aproape de dânsul, nesăturându-mă să-i privesc frumuseţea lui de om, mi-am zis ceva în mintea mea. Domnule, în mintea mea! Părintele privea undeva sus, într-un colţ al bisericii, dar cu o privire rugătoare.

Nu pot să descriu chiar exact, dar vă zic cum m-a dus pe mine mintea atunci. Părea că se uită la ceva extraordinar, la ceva ce numai el vedea, astfel încât în mintea mea mi-am spus aşa: Precis i se arată acum vreun Sfânt sau vreun înger Părintelui și îl înştiinţează că l-am visat și că m-a chemat. Părintele zâmbeşte, se uită tot sus, acolo, şi zice tare, în auzul tuturor, dar adresându-mi-se mie:

- Nu, mă, mă uit aşa, ca pictorul, mă!

Deci eu numai am gândit-o, şi el mi-a răspuns tare, în auzul tuturor. Sigur că m-a luat cu fiori, că ştiam că mi-a zis mie, că era în faţa mea, chiar dacă nu se uita atunci la mine. A mai stat puţin, se uita tot acolo, sus, în colţul acela al bisericii, după care m-a privit pe mine.

Şi a făcut un gest care a uimit pe toată lumea, pe mine şi mai mult chiar, pentru că lumea vorbea în spatele meu, auzeam atâtea glasuri care spuneau: Uite, dragă, cum îl ţine, uite, dragă, ce îi face! Eu mă minunam de minunarea lor, a oamenilor: Măi, dar ce se minunează lumea aşa, că, la urma urmei, ce îmi face?! Sfântul Părinte îşi luase mâinile sale şi şi le pusese pe mâinile mele, aşa, de la umeri în jos, şi

nu şi-o dat drumul, nu şi-o luat mâinile sale de pe mâinile mele până nu o terminat să-mi spună tot ce o avut de spus referitor la viaţa mea.

Şi a zis aşa, în timp ce, cum ţi-am spus, ţinea mâinile sale pe mâinile mele:

- No, măi! Care e baiul?

Domnule, încă o dată şi pentru a nu ştiu câta oară îţi spun: nu mă săturam să-l privesc, nu mă săturam să văd chipul lui! Ochii aceia extraordinari! Şi am zis eu, în mintea mea, înainte de a mă porni să-i povestesc: Doamne, ce ochi frumoşi are Părintele! Ar fi trebuit să-mi fie destul ca să-mi dau seama că Părintele ştie ce gândesc, dar Părintele zâmbeşte și zice: Mă! și iară mă lua așa de mâini și mă frământa în mâinile sale. Lumea iarăşi se minuna...

Fac aici o precizare pe care e musai să o fac, chiar dacă ar surprinde întreaga lume! Părintele mi-o zis aşa:

- No, mă, spune, mă, care e baiul?

Dar, înainte de a mă lua pe mine la vorbit, la sfătuit, o vorbit cu o femeie. O vorbit, vorba vine. O moldoveancă.

Mi-am dat seama că e moldoveancă, pentru că mie îmi plac moldovenii aşa, în graiul lor, după dialect. Femeia aceea o scos o fotografie din poşetă, i-a dat-o - era fiica ei - şi i-a zis:

- Părinte, uitaţi, asta e fata mea. Ce să fac? Să o mărit sau să nu o mărit? Ce ziceţi?

Dar Sfântul, ca din trăsnet, a strigat:

- Ieşi, mă! Drumul! Eu nu sunt vrăjitor, nu sunt ghicitor!

Pe moment, atunci, n-am ştiut de ce o avut reacţia asta Sfântul Părinte. Abia mai târziu mi-am dat seama de ce i-o zis aşa. Săraca femeie, în neştiinţa ei sau în puţina ei ştiinţă, de acolo de unde venise, le-o fi zis consătenelor ei că: Uite, mă duc la ghicitorul ăla, la vrăjitorul acela, să-mi zică ceva de fată...

Sigur că şi eu plecasem de acasă cu o fotografie unde eram eu, mama copiilor şi copilaşii, că aşa mă sfătuise mama. Dar, văzând ce i-a spus

femeii de dinaintea mea, mi-am zis: Nu i-o arăt pentru nimic în lume, că mă dă și pe mine afară!

Şi îi spun:

- Părinte, uitaţi ce am păţit: m-a lăsat soţia, a plecat de acasă în lipsa mea, mi-a luat lucrurile... Mi-a lăsat un plic pe masă cu o scrisoare în care mă înştiinţa că ce a făcut a făcut bine şi să nu mă duc după ea. Ce să fac? Ce mă sfătuiţi să fac?

Și Părintele zice:

- Da', măi, ce ţi-o zis ţie, măi, înainte de a pleca?

- Părinte, ea tot îmi spunea în ultimul timp că e sătulă de viaţă, dar nu ştiu de ce zicea aşa, i-am răspuns eu.

- Măi - zice către mine -, n-ai tu la tine o fotografie cu ea? Aşa, măi, numai aşa să o văd, mă, ca pictor, mă.

Păi, când m-o luat aşa, i-am dat-o, deşi înainte avusesem acea reţinere că, dacă i-o arăt, poate mă dă şi pe mine afară, ca pe femeia aia. Totuşi, mi-am făcut curaj şi, la un moment dat, i-am zis:

- Ba da, Părinte.

- Dă-o, mă, încoace.

Se uită.

- Și ce ți-a zis, mă?

- Că e sătulă de viaţă. Dar pricina pentru care o plecat nu o ştiu.

Şi Părintele, după ce o privit bine fotografia, intens de tot, vreo două-trei minute, mi-a zis:

- Minte, mă, minte! Astea-s două femei cu mintea goală. Şi ştii care?

Apăi clar că nu aveam de unde să ştiu, că femeie era numai ea în fotografie.

- Nu ştiu, Părinte.

- Ea, mă, şi cu mă-sa. Dar lasă, mă, că va veni o vreme în care va da socoteală pentru tot ce a făcut.

Înainte de a-mi da fotografia înapoi, îmi zice aşa:

- Mă, se va îmbolnăvi, mă, rău de tot!

Mi-a dat fotografia înapoi, m-o luat din nou de mâini şi o început să-mi spună ce să fac cu viaţa mea şi cum să fac cu viața mea."

L-am întrebat pe domnul Bogdan, peste ani, ce mai ştie de soţie. „Fosta mea soţie s-a recăsătorit de două ori. De la toţi bărbaţii a luat bătăi cumplite. Ştiu că nu este bine deloc."

„Lasă, mă, principiile, tu ascultă ce spun eu!"

Imediat după acest episod, Părintele Arsenie îi spune domnului Juncu:

- Mă, vezi, să nu cumva să te apuci să bei!

„Ei! Eu beam, cum să zic, ca omul... un pahar la cine ştie ce eveniment; niciodată nu am fost un încrâncenat în băutură, îşi continuă el povestirea. Dar eu, mai sigur, aşa, mai sfătos, de data asta, am zis:

- Păi, Părinte, eu nu beau din principiu!

Dar el mi-a spus:

- Lasă, mă, principiile, tu ascultă ce spun eu!

Bun. Am venit acasă. La aproximativ vreo două luni după aceea, nu spre mirarea mea, ci spre împlinirea cuvântului Sfântului, am început să beau... Eu, care nu beam! O bere pe zi, două, trei, patru, până la marea performanţă de cinci beri pe zi. Şi încă îmi mai cerea supapa, că mai voiam să mai beau. Până într-o dimineaţă...

Într-o dimineaţă de iulie a anului 1983. Dragul meu, niciodată nu mi-am propus să mă las de băutură!

Domnule, niciodată! În dimineaţa aceea de iulie 1983, însă, eram treaz lumină. Un lucru foarte ciudat pentru mine: cu o zi înainte nu băusem,

deşi până atunci beam în fiecare zi. Şi am auzit glasul Sfântului Părinte Arsenie Boca în casa mea, lângă mine, mai clar decât mă auzi pe mine dumneata acum:

- Mă! Mă! Mă!

De trei ori mi-o zis aşa, iar mie mi s-a tradus în mintea mea cum spun eu: Măi, să încetezi să bei, mă!

No, dragul meu, de atunci, din iulie 1983 - suntem, iată, în 2012 -, niciodată nu am mai băut nici măcar un strop de alcool! Domnule, niciun strop! Nu contează evenimentul - e ziua mea, e ziua lui, e ziua nu ştiu cui, e An Nou, Paşti, Crăciun -, nu contează! Niciun strop de alcool!

Dar n-am nici cel mai mic merit, măi, oameni buni, aici! Nici măcar cel mai mic. Nu mi-am propus să mă las de băutură. Dacă mă întrebi: Păi cum e posibil?, eu zic aşa: Întrebaţi-l pe Sfântul, că eu nu ştiu! Eu ştiu că de atunci n-am mai băut...

Un lucru care trebuie spus neapărat: acei ochi frumoşi, albaştri, ai Sfântului Părinte, pe care, aşa cum am zis, nu mă săturam să-i privesc, s-au preschimbat deodată, în timp ce se uita la mine cu privirea dânsului, extraordinară! Nu puteai să ascunzi nimic de dânsul, nu, mai bine spuneai tu tot, cât erai de ticălos, că, dacă nu, îţi spunea dânsul şi te făceai de toată minunea. Cel puţin aşa, când spuneai tu, şi dacă te mustra, când plecai de la dânsul, plecai împăcat sufleteşte.

La un moment dat, albastrul acela al ochilor s-a transformat; nu mai erau albaştri, se făcuseră negri şi, uimindu-mă de ceea ce văd, zic în gândul meu: Păi Părintele nu mai are ochi albaştri, acum îi are negri! Dar Părintele iară a zâmbit la mine şi cu mâinile sale pe mâinile mele a zis: Măi!, ca şi când ar fi spus: Măi, eu ştiu ce gândeşti tu! Eu ştiu tot ce gândeşti tu!

La scurt timp după aceea, în timp ce îmi spunea ce să fac cu viaţa mea, iarăşi s-au făcut albaştri ochii săi şi eu mi-am zis: Doamne, acum iarăşi sunt albaştri! Nu întâmplător am făcut această precizare. Atenţie la ce povestesc.

După cum ţi-am zis, îndată ce am auzit glasul Sfântului, am încetat să mai beau şi, după o vreme, m-am hotărât să încep o viaţă pe care, până atunci, am crezut-o puţin de domeniul ştiinţifico-fantasticului: să fiu mai reţinut în cele lumeşti, să fiu mai mult cu rugăciunea, cu citirea cărţilor sfinte, să fiu, într-un cuvânt, mai aproape de Dumnezeu. Domnule, hai să duc și eu o viață așa. Să încerc să o duc..., că eu ştiu dacă pot?! Dragul meu, eu îţi spun cu mâna pe inimă - nu cu mâna, ci cu mâinile pe inimă -, înaintea Cerului, că pe Dumnezeu îl ştiu nu din cărţi, deşi mi-s de mare folos. Dar pe Dumnezeu nu-L cunosc de acolo. Eu pe Dumnezeu îl cunosc din mila Sa, prin descoperirea pe care mi-a făcut-o, prin care am cunoscut existența Sa, bunătatea Sa cu adevărat de neimaginat din punct de vedere uman. Cât de bun poate să fie Dumnezeu şi cât de minunată e toată lucrarea lui!"

„O să te punem la încercare"

De acum, Bogdan Juncu îşi începe o viaţă total nouă, cu Hristos. Iar Sfântul Părinte Arsenie Boca îi va fi normă şi ajutor de nădejde pe Cale.

„Dragul meu, cum tot îmi duceam viaţa aşa, trăiam într-o sărăcie aproape lucie. Aveam părinţii în viaţă, aveam fraţi, dar din firea mea - şi într-un fel m-a ajutat mult încăpăţânarea aceasta - n-am vrut să cer nimic de la nimeni! Îmi ziceam că, dacă e să mor de foame, să mor de foame, numai să nu cer. Dar duceam lipsă foarte mare. Lipsă de alimente şi de toate celelalte. Era iarnă, abia începea să se împrimăvăreze. Dimineaţa, plecam pe jos, veneam pe jos, nu-mi permiteam altfel, n-aveam bani de maşină! Domnule, n-aveam bani de-un covrig, n-aveam bani de pâine! N-aveam cizme, n-aveam bocanci. Vezi-ţi de treabă, era un lux ăsta! Aveam pantofi de vară, şi ăia sparţi amândoi. Mergeam pe jos, veneam pe jos de la serviciu. Când veneam, timpul se mai înmuia puţin - suficient cât să iau apă din plin la picioare. Şi aveam o viaţă anume: mă retrăgeam acasă, n-aveam treabă cu lumea, mă odihneam o oră, apoi treceam la cele ale mele: citirea cărţilor sfinte, ale Sfinţilor Părinţi, Scriptura, mă rugam.

Asta era viaţa mea! Niciodată n-am fost răcit. Niciodată n-am fost răcit, n-am ştiut ce e aia răceală! Alţii, care erau în blănuri, cu cizme

îmblănite pe dinafară, pe interior, erau răciţi cobză adeseori! Eu n-am avut nicio problemă!

Ei, într-o zi, citind din Sfânta Scriptură, eram la Evanghelia după Ioan, capitolul 14, unde zice, printre altele, chiar Domnul nostru Iisus Hristos, că cel care crede în Mine Eu voi veni împreună cu Tatăl şi ne vom face locaș în inima lui, în casa lui. Domnule, nu puteam să cred: cum e aia că vine la mine Dumnezeu, în casa mea, în inima mea, să-Şi facă locaşul? Domnule, nu puteam să cred, să înţeleg! Şi mă frământam într-un fel, dar ştiam de la Sfinţii Părinţi, din cărţile pe care le-am citit - de aceea am şi zis că m-au ajutat mult cărţile, dar că pe Dumnezeu totuşi nu L-am cunoscut prin cărţi - că, în momentul când începi să te rogi, orice gând îl dai deoparte. Eşti tu şi Dumnezeu, atât! Nu-ţi mai imaginezi în mintea ta cum ar fi Dumnezeu, cum e un înger, cum e Maica Domnului sau mai ştiu eu cine... Nu! Nu e bine! De aceea și zice în Scriptură că lui Dumnezeu îi plac acei închinători care se roagă în duh şi-n adevăr. Domnule, după ce am citit capitolul 14 şi ajunsesem la versetul de care am spus, am lăsat totul deoparte şi-n gând mă frământam: Măi, dar cum e asta? Să vină Dumnezeu la mine... Icoane aveam, aşa cum am şi acum, că mi-s dragi, dar nu aveam obiceiul să mă rog înaintea icoanelor! Aveam un geam care dădea spre răsărit şi acolo mă rugam. Stingeam lumina, aveam o candelă care zi şi noapte ardea în continuu şi aşa mă rugam, cu privirea spre cer. Domnule, pot să-ţi spun ceva şi-o spun înaintea lui Dumnezeu: mi s-a dat să văd ceva în prima noapte când mă rugam. Am văzut cu ochii aceştia de tină lucruri extraordinare, pe care nu le-am zis la nimeni și cred că, într-un fel, bine am făcut că nu le-am zis, dar ce pot să zic şi zic şi cred că trebuie să zic, dacă tot am pornit, este că, în urma acelei vedenii de noapte, dimineaţa următoare simţeam o dragoste faţă de oameni de neimaginat şi de neînchipuit şi de nedescris, măi, oameni buni! Eu cred că acum pot să spun ce înseamnă a iubi fără diferenţe de neam şi de spiţă, de cât e de bine îmbrăcat sau de prost îmbrăcat, fără să mă intereseze dacă miroase a deodorant frumos, plăcut, de Farmec sau, mai ştiu eu, a nespălat. Nu există aşa ceva, domnule!

Pe toţi îi iubeam la fel! Nu exista iubire mai mare față de mama mea - Dumnezeu să mă ierte şi măicuţa mea -, decât faţă de omul pe care îl întâlneam pe stradă! Pe toţi îi iubeam la fel, la aceeaşi intensitate. Așa iubire simţeam faţă de toţi, încât îmi venea să strig în gura mare, ca

nebunul, pe stradă: Vă iubesc, măi, oameni buni, vă iubesc din toată inima mea! Domnule, numai când mă gândeam la oameni, la iubirea pe care o are Dumnezeu faţă de noi, de toţi, îmi dădeau lacrimile! Şi, în această trăire extraordinară - Slavă lui Dumnezeu pentru toate! -, m-am dus la Sfântul Părinte Arsenie Boca. Aveam nevoie de un asemenea om, pentru că zice chiar Cuvântul lui Dumnezeu că şi dracul se transformă în înger de lumină. Nu poţi să ştii. Dacă n-ai bine inoculat de Bunul Dumnezeu acest duh al Dumnezeului Celui Viu, să faci diferenţa dacă de la Dumnezeu este lucrarea sau e de la vrăjmaşul, atunci poate fi rău de tine...

Şi mă duc la Sfântul Părinte Arsenie Boca. Domnule, trăiam din plin evenimentul, trăiam iubirea aceea intensă faţă de toţi oamenii şi cred acum şi zic: chiar se poate trăi acea iubire formidabilă de care zice Cuvântul lui Dumnezeu, care spune că dragostea adevărată suferă totul, iartă totul, îngăduie totul, nu se mândreşte, nu se trufeşte, nu se mânie, nu vorbeşte necuviincios!... Domnule, cred că aceea e iubirea pe care Dumnezeu ne cere să o avem unul faţă de altul şi pe care noi nu prea o avem. Nici măcar cea pe care o ştim teoretic nu seamănă cu aceasta, cu atât mai puţin cea pe care o aplicăm practic. Şi eu merg la Sfântul şi zic aşa, când ajung în faţa dânsului:

- Părinte Arsenie, am venit la dumneavoastră nu să mă plâng de lucrurile astea pământeşti, lumeşti. Am şi eu greutăţile mele, dar nu pentru asta am venit la dumneavoastră.

Părintele se uită la mine şi zice:

- Nu, mă? Şi atunci pentru ce ai venit?

Şi zâmbea. Mi-au dat lacrimile când am început să-i spun! Şi i-am zis aşa, printre lacrimi:

- Părinte, am venit să vă rog să mă ajutaţi să pot să ţin credinţa în Dumnezeu până la moarte, că eu ştiu că este Dumnezeu!

Atât de mult i-a plăcut cuvântul meu... Fără să-mi fac textul de acasă, mi-am zis că o să-i spun Părintelui ce mi s-o arătat şi dânsul va şti ce să-mi spună. Deci nu cu un text de acasă m-am dus, nici vorbă! Părintele - parcă acum îl văd -, domnule! Când am vorbit asta, eram acolo, la Drăgănescu, unde e Biserica pictată de Sfântul Părinte. Cum

intri, pe dreapta, se aprind lumânări - dacă mai e şi acum tot aşa, cum era atunci - şi pe stânga era o cameră. În acea cameră, era o măsuţă, un scaun. Acolo ne băga pe câte unul. Iar când n-o mai putut, pe toată lumea, câte un grup întreg.

Și zice către mine Părintele:

- Mă! Frumos, mă!

De trei ori mi-o zis aşa. Şi apoi zice:

- Deschide uşa, mă, până la zid, da' tare să zici, ca să te audă toţi ăştia de aici!

Era nu numai biserica arhiplină, ci şi toată curtea.

Apoi, Părintele îmi spune:

- Mă, eu îţi spun cum poţi să ţii credinţa: ţine-o, mă, în inima ta şi lasă tu propaganda aia pe care o faci la serviciu, că să ştii că toţi colegii tăi au început să te vorbească... Dacă noi, care suntem în drept să facem propagandă, nu suntem lăsaţi, apăi tu cine eşti, mă?

Şi zâmbea la mine... Domnul meu, apoi mi-a zis un lucru - nici nu ştiu dacă e bine să-l zic, poate că nu e bine, că mi l-a zis mie...

Dar ce cred că pot să zic, zic. Mi-o spus aşa, printre altele:

- Mă, fii atent ce-ţi spun, că mari încercări o să ai tu în viaţa ta, dar tu cu şi mai multă putere să le înfrunţi, mă!

Apoi, mi-a zis un lucru care m-a uimit şi pe care nu l-am înţeles, desigur. Mi-a zis aşa:

- O să te punem la încercare.

Sigur că n-am înţeles cuvântul. Nici eu nu l-am întrebat: Cum adică, să mă puneţi la încercare? Nici nu mi-a trecut prin minte să-l întreb aşa ceva.

Şi Părintele m-o mai întrebat aşa, printre altele:

- Mă, dar tu când te rogi, cum te rogi, mă?

Şi am zis:

- Părinte, am şi eu la mine în casă icoane la care ţin tare mult, dar nu mă rog înaintea lor.

Eu spun sincer că mă aşteptam să-mi dea vreo replică.

Nici vorbă! Mă asculta.

Şi zice:

- Da' cum te rogi, mă?

Şi zic:

- Părinte, am un geam care dă spre răsărit şi eu încerc să transpun în viaţa mea ceea ce zice Sfântul Apostol Pavel, că eu spun bărbatului să se roage în orice loc, să ridice mâinile curate spre cer, neîndoielnice, şi aşa să se roage la Dumnezeu.

Dar Sfântul Părinte, ca şi cum ar fi fost lângă mine, zice:

- Cum, mă, aşa cu mâinile?

Şi îşi ridică braţele spre cer, aşa cum mă rugam eu. Şi eu confirm. Iar Părintele spune:

- Mă, să nu te mai rogi aşa, că nici eu nu am curaj să mă rog aşa.

Eu zic - şi sunt convins că am dreptate - că Părintele a zis aşa din marea smerenie pe care a avut-o dânsul.

Zice:

- Mă, nici eu nu am curaj să mă rog aşa! Ştii cine se roagă aşa?, mă întreabă.

- Nu ştiu, Părinte!, îi răspund.

- Mă, numai oamenii despătimiţi, numai pustnicii, numai ei se roagă aşa! Şi noi, preoţii, în Sfântul Altar, în anumite momente de la Sfânta Liturghie. Tu, de acum încolo, să te rogi cu mâinile uite-aşa, mă, vezi cum îţi arăt eu?

- Da, Părinte!, îi zic.

- Ştii ce înseamnă asta?, mă întreabă.

- Nu ştiu, Părinte.

- Când oamenii fac aşa cu mâinile, când şi le împreunează așa, asta înseamnă smerenia ta, a omului, față de Dumnezeu.

Şi mi-o zis ceva şi-mi pare rău că mi-o scăpat de câte ori am fost la conferinţe invitat, dar spun acum. A zis un lucru care pe mine m-a uimit de-a dreptul! De fapt, tot ce spunea dânsul era pentru a te uimi, dar şi pentru a te vindeca, pentru a te lumina, pentru a te îndrepta.

Domnule, îmi zice aşa, după ce i-am povestit de vedenie:

- Mă, să-l ceri lui Dumnezeu să-ți dea Duh dumnezeiesc, mă, nu Duh Sfânt! Duh dumnezeiesc! Că Duhul Sfânt este o expresie simbolică a Duhului lui Dumnezeu.

Tu să ceri cum îţi spun eu, mă!

V-am redat cuvânt cu cuvânt ce mi-a zis Sfântul şi vă pot spune că m-a luat din toată fiinţa un fior atunci, când am auzit! Aşa mi-a zis Sfântul să fac!"

Oaspetele din Cer

Ajuns acasă, Bogdan Juncu aleargă la Părintele Teofil Părăian, la Mănăstirea Sâmbăta de Sus. Părintele îl întâmpină cu toată dragostea, aşa cum numai el ştia să o facă:

- Bogdane, ai fost la Părintele?

- Am fost, Părinte Teofil!

- Şi ce ţi-o zis, Bogdane?

- Păi poate că puteţi să-mi tălmăciţi dumneavoastră, că eu nu l-am înţeles pe Părintele.

- Dar ce ţi-o zis, Bogdane?

- Păi o zis că mă va pune la încercare.

- Nu ştiu, Bogdane. Aia vezi tu.

Am venit acasă. După ani şi ani de la sfatul Sfântului Părinte Arsenie Boca despre faptul că trebuie să-l cer lui Dumnezeu să-mi dea Duh Dumnezeiesc, şi nu Duh Sfânt, care este o expresie simbolică a Duhului lui Dumnezeu, găsesc într-o carte despre Sfântul Siluan Athonitul cum Sfântul Siluan îi cere cuiva, unui credincios, să-l ceară lui Dumnezeu să-i dea Duh Dumnezeiesc. Domnule, nicăieri nu am găsit - atât cât am citit eu, puţinul ăla -, în nicio carte, asemenea expresie decât din gura Sfântului Părinte Arsenie Boca, spusă mie - poate şi la alţii, dar atunci mi-a spus-o mie - şi de la Sfântul Siluan Athonitul, care a spus-o cuiva, cândva, pe vremea aceea...

Sigur că este un subiect cu Duhul Sfânt care poate da o porneală la orice teolog, la orice duhovnic, la orice preot, la orice ierarh. Cine poate să o înţeleagă, să o înţeleagă! Eu nu am făcut altceva decât să redau cuvânt cu cuvânt ce mi-a spus Sfântul Părinte - niciunul de la mine, că mi-e frică -, pentru ca cine are minte să ia aminte și fiecare să facă ce crede el.

Ei, dragul meu, am venit acasă. Era ceasul 13:20, într-una din zile, după ce mi-a spus Sfântul Părinte că mă va pune la încercare. Şi eram la mama, aici. La un moment dat, când s-a făcut ora 13:20, sigur că m-am ridicat - la 13:30 aveam autobuz care mă ducea la serviciu. Şi zic:

- Mamă, am plecat, ca să prind maşina.

- Dragul meu, te conduc până la poartă.

- Cum vrei matale, dar eu ştiu poarta oricum, nu trebuie să te mai deranjezi.

- Lasă, dragul meu, că viu...

Când am ajuns în faţa porţii, Romeo, era ora 13:20, deci la prânz, într-o zi de vară, frumos afară, cerul era atât de albastru, că nu era pic de nor. Fără să am nicio explicaţie, m-am uitat spre cer. De undeva din înaltul cerului - şi mi-e martor tot cerul ce vorbesc! -, un nor, o ceață - nici nu ştiu exact termenul, dar luați-o cum vreţi -, un nor-ceaţă de culoarea albă cobora din înaltul cerului între stâlpul din faţa casei şi teiul ăsta pitic. O coborât între cele două și o făcut de trei ori un du-te-

vino stâlp - tei - casă. Aşa, de trei ori: stâlp - casă - stâlp casă. Acum, eu ştiam că am probleme cu ochii...

Eram cu faţa spre stradă, deci cu faţa spre cer, cum am spus, iar mama era cu faţa spre mine şi mi-am zis:

- Domle, dar ce-i cu ochii mei?

Că mi s-a mai pus mie ceaţă din când în când, dar aşa ceva niciodată n-am păţit! Dar mama zice:

- Ce-i cu tine, dragul mamei?

Zic:

- Nu ştiu. Văd ceva foarte curios!

Şi dau să văd ce-i cu ceaţa aia, aici, lângă casă. Ei, de acolo, din ceaţa aceea, a apărut un tânăr. Domnule, am zis: mi-e martor tot cerul de ceea ce afirm! Un tânăr - cum să spun eu -, care avea o faţă atât de minunată, atât de frumoasă! Albă, curată! Părea transpirată, ca şi când, vezi tu Doamne, cine ştie de unde o alergat până aici. Tuns scurt - vă spun aşa, cum pot eu să descriu - şi îmbrăcat foarte simplu. A făcut o înclinare uşoară de cap, a zâmbit şi a întrebat:

- N-aveţi un loc de găzduit?

N-avea nimic în mâini. Mama zice:

- Dragă, n-avem, dar du-te aici, la cetate, că e un hotel.

El zâmbeşte şi răspunde imediat:

- Am fost, dar n-am găsit niciun loc.

Eu îi spun mamei:

- Tu, mamă, găzduieşte-l undeva aici, că la cât e casa asta de mare, găseşti tu un loc.

Dar ea îmi răspunde:

- Dragul mamii, tu ştii bine cum e taică-tău...

Eu mă îndrept cu privirea spre această - nici nu ştiu cum să-i zic, dar numiţi-o cum vreţi -, spre această fiinţă extraordinară şi o întreb:

- De unde vii?

Se uită în ochii mei - să nu mă întrebi ce am simţit, domnule! - şi-mi zice:

- De departe viu.

Eu n-am fost mulţumit de departele ăsta, că nu ştiam localitatea, şi accentuez:

- De cât de departe vii? Adică spune, mă, omule, de unde vii!

Ce înseamnă omul naiv, ca mine, aşa! Zic:

- Cât de departe?

Răspunsul - dar cu privirea ţintă în ochii mei - a fost:

- De foarte departe.

Eu îţi spun exact expresia aceluia.

Am înţeles în mintea mea că-mi zice: Ai înţeles tu bine de unde viu, de ce mă mai întrebi?! N-am mai avut curaj să-i mai zic nimic. Era cu ochii negri - acei ochi negri, asupra cărora am tras atenţia în timp ce povesteam, acei ochi negri din Sfânta Biserică de la Drăgănescu, pe care i-am văzut în ochii Sfântului Părinte Arsenie Boca.

Nu-mi inspira nici cea mai mică teamă, dar era ceva ce mă bloca! Nu pot să spun altfel, să nu greşesc, să nu se interpreteze altfel, cine ştie ce minuni.

Eu îi spun mamei:

- Tu, mamă, găzduieşte-l undeva!

N-aveam putere să-i zic altceva, nu puteam să-i zic că am văzut sau am simţit ceva... Nu, nu puteam să îi zic așa ceva mamei.

Ea îmi zice:

- Dragul mamei, tu ştii... Îmi pare rău, dar nu am unde!

Tânărul dă din cap uşor, ca mulţumire pentru bunăvoinţă, că am încercat, deşi nu se poate, zâmbeşte şi face doi paşi. Dragul meu, am zis doi, nu zece, că poţi să zici doi şi doi să însemne şapte, opt, nouă, zece... Domnule, doi paşi: unu, doi! Suficient cât să iasă din aria noastră vizuală. Iar eu îi spun mamei, dar fără să-i spun de ce:

- Tu, mamă, ăsta nu e om!

Ea mi-a răspuns:

- Dragul mamii, cum vorbeşti aşa ceva?!

Dar se făcuse, săraca, albă ca varul la faţă! Cred însă că nici eu nu aveam altă culoare... Numai că avantajul meu era că nu mă vedea. Şi mă întreabă mama:

- De ce vorbeşti aşa?

Iar eu îi spun:

- Mamă, hai să vezi că nu e nimeni!

Domnule, nu era ţipenie de om pe toată strada! Nu făcuse decât doi paşi: unu, doi. Şi am zis:

- Mamă, nu e om!

Ne-am uitat în jur, dar nu era nimeni!

Domnule, mă duc aşa, bulversat de ceea ce mi s-a întâmplat, la Părintele Teofil şi-i zic:

- Părinte, să mă iertaţi că vă deranjez!

Zice:

- Bogdane, prietenii adevăraţi - să ţii minte! - niciodată nu se deranjează; ei totdeauna se aranjează. Zi-i, Bogdane!

Şi îi spun:

- Părinte, eu prostesc!

Iar Părintele, tot aşa, mai glumeţ, zice:

- Păi, Bogdane, eu ştiu că un creştin se înţelepţeşte, nu prosteşte.

Zic:

- Da, Părinte, dar la mine se petrec lucrurile exact pe invers!

Mă întreabă:

- Dar de ce zici aşa?

Iar eu încep să-i povestesc. Sigur că dânsului i-am povestit mai amănunţit decât povestesc în general cu oamenii. Mă aşteptam să zică orice: şi că am avut o iluzie optică în grup - adică eu cu mama - sau orice altceva.

Am văzut că mă ia, mă strânge tare de mână- se făcuse la faţă vineţiu, trăia nişte momente, după cât mi-am dat eu seama, deosebite - şi zice aşa:

- Bogdane, Bogdane!

Iar eu i-am zis:

- Părinte, atât de rău îmi pare! Eu nici nu ştiu ce a fost în capul ăsta al meu, că zici că-i gol. Să-i fi zis: Domnule, ştii ceva? Stai liniştit, uite, vino la mine, uite, dau un telefon la şef, că nu-i nicio problemă şi vii la mine şi stai o noapte la mine. Care e problema?! Dar nu mi-a trecut prin minte!

Dar Părintele Teofil zice:

- Bogdane, Bogdane, nu-ţi fă probleme, că nici nu venea. O vrut numai să vă încerce bunăvoinţa voastră.

Dar nu mi-a zis cine e, nici ce a fost, nici cum a fost!

Dar spun eu acum - acum cred că pot să spun -, sunt convins că a fost Sfântul Părinte Arsenie Boca! Domnule, eu nu pot să-i spun acestui minunat om al lui Dumnezeu altfel decât aşa: Sfântul Părinte Arsenie Boca!"

Celor care vin la Prislop, şi paşii li se vor număra!

În cele ce urmează, vom reda câteva din minunile Părintelui Arsenie Boca, relatate de domnul Bogdan, aşa cum le-a trăit el sau după cum i-au fost mărturisite de către cei care s-au bucurat de milostivirea Părintelui.

„Domnule, atâtea mărturii despre acest om nemaipomenit şi nemaiîntâlnit au fost, încât pot să zic şi zic: Domnule, acest neam al nostru românesc a fost binecuvântat de Bunul Dumnezeu cu un asemenea om. Credinţa vine din auzire, aşa spune Scriptura, nu?! Ei, Sfântul a fost Glasul lui Dumnezeu. Cine o avut urechi să audă, foarte bine! Cine nu, e treaba lui!

Dar când începi să-l minimalizezi, să-l ponegreşti, să-l faci în tot felul, să-l eclipsezi, într-un fel, să dispară, nu se poate să nu o iei pe cocoaşă, domnule. Nu există!

Dumnezeu e drept şi nu-l îngăduie pe omul care e prins de păcat. Nu există să nu te sancţioneze! Ca să te îndrepte, nu să te distrugă, e adevărat!

Uite, îţi spun ceva, un moment de după moartea dânsului. De fapt, dânsul nici nu-i mort, ci e viu - e mai viu ca oricând! Chiar spunea dânsul - am auzit şi eu asta: Mă, acum vă ajut mai puţin, dar când va fi să trec Dincolo, mă, și în gând să mă chemaţi, că eu vă aud și o să vă ajut.

Apoi, mi-a zis un lucru extraordinar: că la toţi cei care mergem la dânsul, şi paşii ni se vor număra! Toţi cei care vom merge la dânsul acolo, la Prislop."

Izbăvită din moarte

Sora mea nu l-a cunoscut niciodată pe Sfântul Părinte. O auzit așa, din casă, când mai discutam cu mama despre el. Şi i-am zis într-o zi aşa:

- Tuțo, dacă vreodată eşti la necaz, tu ţine minte ce îţi spun eu, dacă vrei. Dacă nu, e treaba ta..., uită! Dar dacă vei fi vreodată la necaz

mare, de orice natură, tu strigă-l pe Părintele, roagă-l să te ajute! Şi dacă nu vei fi ajutată... Uite, să nu crezi nimic din tot ce ţi-am zis eu despre Sfântul Părinte.

Domnule, se duce la Bucureşti - îl are pe fiul ei acolo, care lucrează în criminalistică. Îşi ia nepotul şi-l plimbă prin parcul Herăstrău. Cu telefoanele mobile la ei, fiul îi spune: Când e să vă întoarceţi acasă, mă sunaţi şi vin să vă iau. Şi, la un moment dat, soră-mea simte că i se face rău - dar rău că moare! Făcuse o tahicardie, îi bătea inima prosteşte... Nu mai putea nici să respire. Simţind că se duce, apucă, ia telefonul şi aşa, în disperare, îl cheamă pe fiu-său şi îi dă nişte puncte de reper, ca să poată să o găsească mai uşor în parc. Şi îi spune:

- Hai, că eu mor!

El o întreabă:

-Ce ai?

Dar ea spune:

- Nu ştiu! Nu mai pot respira!

Băiatul porneşte repede spre parc, iar în drum într-acolo dă un telefon la nişte colegi, la nişte prieteni buni de-ai lui, care sunt doctori în Bucureşti, oameni deosebiţi, bine cunoscuţi şi recunoscuţi în oraş. Printre ei era şi un cardiolog. Şi îi dă un telefon aceluia şi îi spune ce e cu mama lui, în timp ce se grăbea să o ia din parc. Şi îi spune prietenul acela:

- Măi, ia-o repede şi adu-o la mine, că eu sunt chiar de gardă.

Lucru zis şi făcut. O ia, o duce, îi face rapid o electrocardiogramă, îi găseşte nişte fibrilaţii foarte urâte la inimă şi îi spune:

- Doamnă, din acest moment, nu mai părăsiţi spitalul. Să vedem ce rezerve am, mă duc personal să caut şi vă bag într-o rezervă. Nu vă faceţi probleme, nu vă alarmaţi, dar trebuie să vedem ce e cu inima, că nu e în regulă.

În timp ce doctorul merge să vadă de rezerve, sora mea rămâne singură în cabinet. Plângea când îmi povestea asta. Şi-mi zice:

- Măi, frate-meu, niciodată n-aş fi crezut că poate fi adevărat! Eram singură acolo, în cabinet, simţeam că mor, că nu mai ajung acasă şi am zis aşa - nu mi-e ruşine să spun în faţa oricui: Părinte Arsenie - nu i-a zis Sfinte Părinte -, eu nu te-am cunoscut niciodată şi nici tu nu m-ai cunoscut. Dar dacă este adevărat tot ceea ce se spune despre tine, te rog, fă-mă să mă fac bine şi să pot să plec acasă.

Şi îmi spune:

- Măi, frate-meu, când am pomenit numele Părintelui Arsenie şi am continuat: Fă-mă să mă fac bine dacă e adevărat tot ceea ce se vorbeşte despre tine, am simţit că nu mai am nimic! În secunda aceea deja nu mai simţeam niciun bai.

Coboară doctorul de pe scări să intre din nou în cabinet şi îi spune:

- Veniţi, doamnă, că v-am găsit o rezervă bună.

Sora mea zâmbeşte, dar cu lacrimi în ochi - că era plânsă de disperare că moare până în momentul când a pomenit numele Sfântului - şi îi spune:

- Domnule doctor, nu mai este nevoie, că sunt bine!

El i-a răspuns, mirat:

- Doamnă, acum zece minute v-am făcut electrocardiograma. Nu-i de joacă!

Ea a răspuns liniştită:

- Eu ştiu că nu e de joacă, dar mă simt foarte bine!

- Nu se poate!

- Ba se poate! Nu mai am nimic!

- Vă mai fac un EKG.

- Faceți-mi.

Nu mai avea, fraţilor, nimic! Doctorul i-a spus că e surprinzător, dar sora mea spune:

- Nu, nu! Nu e surprinzător nimic, domnule doctor!

Eu înţeleg ceea ce dumneavoastră nu înţelegeţi acum!

Nu i-a zis problema cu Sfântul, nu i-a zis nimic mai mult decât am zis eu acum.

Asta a fost acum trei ani, poate patru. De atunci, sora mea nu a mai avut absolut nimic, niciun simptom, absolut nimic!

Şi acesta e unul din atâtea alte cazuri!

Taina celor trei lumânări

Hai să-ţi spun un lucru extraordinar. În memoria Sfântului, cei de la Editura Agaton, domnul Cişmileanu şi echipa sa, s-au hotărât şi m-au chemat şi pe mine să mergem să ridicăm o cruce mare între poalele muntelui şi chilia de la Sâmbăta, unde a locuit Sfântul Părinte.

Și, din grupul acela, erau şi doi braşoveni, unul care a şi sculptat crucea aceea minunată care a fost comandată şi încă unul, care venise cu el, un tânăr de 38 de ani. Şi fiţi atenţi ce îmi povesteşte omul, auzind că eu l-am cunoscut pe Părintele. Tânărul din Braşov îmi zice:

- Domnule Bogdan, eu sunt om la 38 de ani. Mi-a plăcut viaţa, mi-au plăcut femeile, băutura, dar eu n-am tăgăduit niciodată existenţa lui Dumnezeu. Nu, eu n-am zis asta niciodată, dar tot îmi vedeam de ale mele. Şi acum, în ultima vreme, am tot auzit despre Părintele Arsenie şi am început să citesc câte o carte, apoi alta, în memoria Părintelui Arsenie. Şi într-o zi m-am hotărât să merg la Prislop. Şi m-am dus.

Am ajuns acolo pe seară. În faţa mea era un om care a aprins trei lumânări şi a stat pe o băncuţă, acolo, lângă mormânt. Am stat şi eu pe acolo, am văzut cine mai vine, cine mai pleacă. Mă învârteam pe acolo, mă uitam la om, m-am uitat la lumânări când le-o aprins şi, după vreo oră şi jumătate, am văzut că două din cele trei lumânări se mai mistuiseră. Una, nu. Aceea părea că atunci fusese aprinsă.

Iarăşi se învârte, se suceşte, se învârte şi, după vreo patru ore, acea lumânare era tot de parcă în acel moment ar fi fost aprinsă. Celelalte

două arseseră binişor deja. Şi omul de pe bancă îl vede pe tânărul acesta, se uită la el şi zâmbeşte. Acesta o prins curaj când a văzut că este privit şi că străinul îi zâmbeşte, astfel că a întrebat:

- Nu te supăra, vreau să te întreb ceva.

- Cu drag, cum să nu?!

- Domnule, m-am uitat la tine mai devreme şi am văzut că ai aprins trei lumânări.

Omul confirmă, zâmbind.

- Domnule, una dintre ele e nemistuită! Celelalte două uite cât sunt de mistuite.

- Domnule, dacă vrei să vezi un lucru şi mai minunat decât ceea ce îmi spui mie acum, dacă vrei, stai cu mine toată noaptea, până dimineaţă la ora opt. Dimineaţă la ora opt vei vedea că oricum acestea două nu mai există şi aceea una e ca şi cum aş fi pus-o acum şi arde. Şi la ora opt fix se stinge!

- Domnule!... Lasă-mă, domnule!

- Domnule, stai cu mine?!

- Stau, domnule, să ştiu că păţesc orice!

- Nu păţeşti nimic, stai liniştit cu mine aici.

Şi-acum spun taina celor trei lumânări. Domnule, la ora opt fix, lumânarea s-a stins şi era nemistuită! Celelalte două nu mai existau. Şi îi spune tânărul:

- Domnule, acum explică-mi! Eu nu l-am cunoscut pe cel ce e înmormântat aici. Am auzit despre dânsul şi faptul că l-am cunoscut prin cărţi m-a determinat să vin până aici.

- Domnule, uite care e taina: eu aici când vin, vin să-i mulţumesc pentru că m-a ajutat într-o problemă extraordinar de grea din viaţa mea şi i-am spus că atât timp cât trăiesc și sunt sănătos, în fiecare an voi veni și voi aprinde trei lumânări. Şi, în timp ce le aprind, mă gândesc la persoana pentru care o aprind. Nu întotdeauna zic că prima

e pentru Părintele Arsenie. Zic: asta e pentru familie, asta e pentru toţi cunoscuţii mei şi asta, pentru Părintele Arsenie. Sau prima e pentru Părintele Arsenie sau a doua. Aceea care mă gândesc eu că e pentru Părintele Arsenie, aceea rămâne până la opt dimineaţă nemistuită deloc şi apoi se stinge singură.

Şi îmi spunea tânărul acela cu lacrimi în ochi:

- Domnule Bogdan, am văzut cu ochii mei! Că dacă îmi spunea altcineva, nu credeam! Dar cu ochii mei am văzut asta! Atunci, m-am convertit cu adevărat și am zis: este Dumnezeu și există Sfinţi ai lui Dumnezeu! Și că acolo, în mormântul acela, al Părintelui Arsenie Boca, acolo, într-adevăr, e trupul unui Sfânt. Nu se poate altfel explica.

Domnule, dacă mie mi-au plăcut femeile şi băutura şi viaţa, ei, acum, chiar dacă îmi place ceva, nu mă mai gândesc cu patimă în niciun caz. Singurul lucru pe care mi-l doresc, dacă va fi să fie - dacă nu, să nu fie! -, este să îmi găsesc o soţie, dar nu să le probez până a fi să mă însor, ci să pot să îmi fac familia mea, în curăţie. Asta e tot, pentru că ştiu că Dumnezeu există! E un lucru extraordinar!

Fotografie / fotografii

Întâmplări cu Sfântul Părinte Arsenie Boca sunt multe care se leagă de un om, Moraru Gheorghe, un om la 75 de ani, care l-a cunoscut pe vremuri pe Sfântul Părinte Arsenie. L-a văzut de două ori, mi se pare. Şi iată ce păţeşte: după ce Sfântul Părinte se duce către Dumnezeu, la nu ştiu câţi ani, acest Gheorghe Morar îi spune vărului său:

- Băi, vericule, hai să mergem la Prislop!

S-au dus amândoi la Prislop, la mormântul Sfântului, şi îi spune vărul lui Gheorghe:

- Măi, vericule, eu mă duc până jos, la pangar, să îmi iau ceva ca amintire că am fost la Prislop.

Şi mai zice:

- Măi, dar tare mult aş vrea să găsesc o fotografie cu chipul Părintelui.

- Du-te.

- Nu vii?

- Nu viu. Uite, te aştept aici, la mormânt. Nu plec de aici până nu vii tu.

Și ăsta, vărul, cam întârzie o ţâră. Iar când vine, vine bucuros şi spune:

- Uite, fii atent. Am căutat şi n-am găsit poză aşa cum am vrut eu: o fotografie numai cu chipul Părintelui, dar format cam 6/4. N-am găsit. Dar întâmplarea face că o venit chiar atunci o maică şi eu i-am zis ei că îmi pare tare rău că mi-a zis maica de la pangar că nu are asemenea fotografie. Şi m-a întrebat maica aceea care trecea pe lângă mine ce caut, că auzise că am spus că-mi pare rău.

Și i-am zis că îmi doresc o fotografie numai cu chipul Părintelui, de mărimea 4/6, s-o port la mine. Şi îmi zice maica: Staţi aici, mă aşteptaţi, că v-o aduc eu. Şi s-o dus maica și, uite, mi-a dat și mie una.

Şi Gheorghe zice:

- Măi, vere, dă-mi să văd.

Tot ceea ce-ţi povestesc acum se petrecea în faţa crucii mormântului Sfântului. Când i-a întins fotografia să se uite la ea, aceasta cade lângă crucea Sfântului. Gheorghe se apleacă, ia fotografia şi o şterge de praf. Era vară, era cald. O scutură, pe o parte, pe cealaltă apoi. Şi vede că, în loc să fie o fotografie, erau două. Şi Gheorghe întreabă:

- Măi, vericule, cum ai zis că e una?! Că uite că sunt două.

Şi vărul său zice:

- Eu nu ştiu, că mie una mi-a dat! Poate or fi fost lipite...

Asta a fost explicaţia lor. Fără minuni, fără interpretări de alt gen...

S-au dus acasă. Când au ajuns acasă, nevasta lui Gheorghe Morar zice:

- Măi, bărbate, ai fost la Părintele la mormânt, nu?

- Am fost, tu, femeie, sigur că am fost!

- Și ce ai adus de acolo?

- Ce să aduc?! N-am adus nimic. Mi-a dat numai văruţul o fotografie cu chipul Părintelui, că i-a dat o maică o fotografie, dar vor fi fost lipite precis una de cealaltă, că atunci când o întins-o, ca eu să o iau să mă uit la chip, a căzut lângă crucea Părintelui. Eu m-am ridicat, am luat-o, am şters-o de praf pe o parte şi pe alta şi în loc de una erau două.

- Hai, măi, omule! Dă-mi să văd şi eu.

- Uită-te. Dacă nu mă crezi pe mine, întreabă-l pe el.

Domnule, când a scos din buzunar să îi dea fotografia, erau iar două, nu era una!

- Hai, măi, că asta e prea de tot! Două înţeleg că erau lipite, dar trei?! Nu se poate! Tu, femeie, cheamă-l pe vărul, că dacă nu, mă duc la el.

- Lasă, măi, omule, dar cum îţi poţi explica?

- Tu, eu am zis că au fost lipite, dar dacă au fost trei, iacătă, apăi nu ştiu ce fel de lipitură o fost aia de nu am sesizat niciunul că e prea groasă fotografia. Ce ştiu eu, ia-o cum vrei tu.

Dar soţia zice:

- Măi, omule, dă-mi mie una.

- Ia una, ce să fac cu amândouă?! Ia una şi pe cealaltă o păstrez eu.

Omul îşi bagă în buzunar fotografia, ea îşi ia fotografia aia care a apărut aşa cum a apărut şi o pune rezemată de o vază de flori în cameră. No, vin două rude de-ale lor, care o întreabă pe soţie:

- O fost Gheorghe al tău la Prislop?

- O fost, măi.

- Şi-apăi ce o zis?

- Ce să zică?! O fost fain...

- Păi şi ce o adus de acolo?

- N-o adus cine ştie ce.

- Dar ce o adus?

- Păi uite, o fotografie cu Părintele Arsenie, dar or fi fost lipite între ele, că o zis că o fost una, dar o fost două, ba au fost trei, de fapt, că una e la văru-său.

-Tu, femeie, uite, eu tot am vorbit cu bărbatul meu, pe drum, venind încoace, de Părintele Arsenie şi chiar ziceam că am vrea să avem şi noi o fotografie, să o purtăm la noi.

- Măi, eu nu pot să v-o dau, dar pot să v-o arăt, dacă vreţi.

- Ia, arată-ne-o.

Şi când o ridică..., mai găseşte încă două! Măi, omule, atunci s-au speriat toţi! Numai că să vezi, că lipite, că nelipite... Acum nu mai ţinea! Ce lipituri?! Nu există explicaţie, decât cu adevărat minune de la Sfântul Părinte!

Asta, să leşine, nu alta! Nu se poate aşa ceva! Îl strigă ca disperată pe bărbatul ei, care era în curte:

- Măi, Gheorghe, vino încoace, să vezi ce s-a întâmplat!

Dar, săraca, abia respira de emoţii. Şi el când vine, îi arată:

- Uite încă două, pe lângă aia.

- Cum, tu, femeie?!

- Nu ştiu!

No, vezi?! Şi le-o dat celelalte două oamenilor care îşi doreau tare mult să îl aibă şi ei pe Părintele Arsenie.

Cu Părintele Arsenie, la examenul de şoferi

Mă duc la şcoala de şoferi să dau examen. Problema e că eu nu am mai prins timpul cu treizeci de ore, ci fuseseră reduse la douăzeci de ore. Şi am zis aşa la un moment dat: Eu îl am pe Sfântul Părinte, nu plec fără el. Îl am lângă mine mereu. Când m-am dus la examen, se dădea mai întâi sala, apoi poligonul şi traseul. La şoferit îmi plăcea să bag viteză. No, la sală mi-o dat chestionar maiorul Creţu, că el era la circulaţie atunci, la Braşov. Şi a zis:

- Nimeni să nu aibă nimic pe bancă, decât pixul sau stiloul. Atât! Şi eu vin şi vă dau chestionarele.

De unde! Eu aveam chipul Sfântului, mărime 4/6.

L-am pus în faţa mea, m-am rugat la Sfântul şi am zis aşa: Sfinte al lui Dumnezeu, te rog din toată inima, ajută-mă să iau examenul, și dacă nu o să am maşină în viaţa mea.

Vreau numai să iau carnetul! Şi am lăsat icoana pe bancă, nu să mă feresc că mă vede poliţaiul.

Vine poliţaiul, îmi dă chestionarul, se uită la chipul Părintelui - nu mi-a zis nimic, absolut niciun cuvânt, nici cine e, nici de ce e pe bancă. S-a uitat şi a tăcut. No, la cronometru, la sală. Pac! Aveam treizeci de minute.

Bine. Eu am intrat printre primii, aşa a fost să fie. Şi am făcut 26 de puncte din 26. Dar nu că eram eu cine ştie cât de bun - pur şi simplu, aşa a fost!

Zice poliţistul:

- No, acum hai să te vedem la poligon!

Erau cinci poliţai. Aşa de bine am făcut, că dacă m-ar fi pus de un milion de ori, cred că niciodată nu îmi mai ieşeau aşa. Mă minunam, domnule, parcă nu conduceam eu! Sigur că poţi să interpretezi cum vrei, dar eu zic ce am simţit eu! Şi zice poliţaiul:

- O, dacă ai fost aşa de bun la sală şi la poligon, musai trebuie să fii şi la traseu!

Şi eu, ca să arăt vitejia mea şi cât de grozav sunt eu, cât e Făgăraşul de mic - de parcă ar fi o comună mai mare -, bag viteza a patra. Dar maiorul care era în dreapta mea, maiorul Creţu, zice:

- Mai încet, mai încet, că mai sunt şi copii pe aici!

Într-un cuvânt, l-am luat! Carnetul îl am, dar maşină n-am avut niciodată! E exact cum m-am rugat: să mă ajute să-l iau, şi dacă ar fi să n-am maşină în viaţa mea.

Ei, sunt lucruri extraordinare, dar câte n-ar mai fi de spus!

Tainicul Părinte Nicolae...

Uite, la Oradea, când am fost invitat la o conferinţă, crede-mă că încă mai aveam dorinţă să vorbesc, deşi vorba multă e cam sărăcia omului, chiar dacă vorbeşti despre lucrurile mari, lucrurile deosebite. E bine totuşi să ai o măsură în toate, să nu exagerezi în nimic! Domnule, patru ore am vorbit acolo! A mai vorbit un preot bătrân - a fost pentru prima dată când am auzit un preot în public vorbind frumos la adresa Sfântului Părinte Arsenie Boca!

Pentru prima dată! Când un preot călugăr a avut curaj să vorbească despre Sfântul Părinte Arsenie Boca.

Eu spun aşa: nimeni care îl roagă pe Sfântul Părinte nu va rămâne neajutat. În niciun caz! Şi ca să vă lămuresc despre ce vorbesc, vă spun că eram la recepţie la Academie la Sâmbăta şi, într-o zi, cred că era ceasul 13, 13 şi ceva, a venit un bătrân preot, de optzeci de ani - ştiu că avea optzeci de ani, pentru că l-am întrebat eu -, cu prenumele de Nicolae. Așa mi s-a recomandat, fără nume.

Numai cu prenume. Şi m-a întrebat, rotind aşa privirea, dacă vreau să îi arăt aula.

- Cu drag, i-am zis.

Domnule, nu cred că l-a interesat aula, pentru că am văzut ce reacţie a avut, cu toate că aula de la Sâmbăta e deosebită, mare, e frumoasă, spaţioasă... Se uită la mine şi-mi zice:

- Dragă, l-ai cunoscut pe Părintele Arsenie?

Și zic către el:

- Părinte, l-am cunoscut personal. Atât cât l-am cunoscut, dar l-am cunoscut!

Și îmi zice:

- No, dragul meu, hai să îţi spun ceva, dacă l-ai cunoscut. Când eu eram mai tânăr, am vorbit cu Părintele Arsenie și mi-a zis așa Părintele: Mă, Părinte, să ştii că unde sunt doi-trei şi vorbesc despre mine, eu sunt acolo, în mijlocul lor, dar ei nu mă văd. Şi cel care mă vorbeşte în viaţa aceasta, când va fi să treacă Dincolo, eu am să mă arăt lui şi am să-l ajut să treacă Dincolo. Dar eu am să mai vin şi vom mai vorbi.

N-o mai venit. Nu ştiu cine o fost... Eu spun numai ce mi s-a întâmplat: Părintele Nicolae era aşa suplu - la 80 de ani, nu mai poţi să fii cine ştie cum, şi dacă ai fost halterofil în tinereţea ta. Dar un om deosebit, extraordinar! Părea atât de bun şi de minunat, încât, atunci când o plecat, mi-o părut rău, că voiam să mai stea să-mi mai povestească orice!

Părintele Arsenie, pe holurile spitalului

Domnule, ca să vezi că nu-i nimic întâmplător - e doar o expresie lumească aceasta, ce nu face parte din realitatea existenţei noastre -, la două zile după întâlnirea mea cu acest preot, a venit o familie din Braşov, pe nume Ungureanu - el lucra la Gaz Metan, mare şef. Şi ştiau şi ei despre Părintele Sfânt Arsenie Boca şi ştiau şi despre mine, că discutasem cu ei când se mai cazau la Academia Sâmbăta. Şi nevasta lui mă întreabă:

- Domnule Bogdan, veniţi cu noi mâine la Prislop? Că tot mâine ne și întoarcem.

- Cu drag.

Şi la Prislop e maica Filoteea, care la 12 ani a intrat acolo, în mănăstire. Ei, de câte ori mă întâlnesc cu dânsa, schimbăm câte ceva din ceea ce am auzit eu sau din ceea ce am trăit eu și din ceea ce mai ştie dânsa. Și iată că am zis că nu este nimic întâmplător şi nici nu este, ci toate sunt cu un rost! Maica, de cum mă vede, îmi zice:

- Frate Bogdan, hai să-ţi povestesc ceva.

- Ziceţi, maică, că și eu am ceva să vă zic.

- Aici, la mănăstire, a fost o soră cu care m-am înţeles aşa de bine, cum nu m-am înţeles cu nimeni altcineva şi nimeni nu mi-a fost aşa la inimă şi aşa de aproape cum mi-a fost sora asta, dar s-a îmbolnăvit de cancer.

Am fost cu ea la spital şi, într-o duminică, m-am gândit eu aşa: după sfânta slujbă, mănânc şi mă duc în vizită la ea. Şi mă tot rugam la Dumnezeu, pentru că, atunci când o mai vizitam, o vedeam adesea ca pe un canceros în ultima fază. Dăduse în metastaze şi era pe ducă. Dar ştiam că această maică are evlavie mare la Sfântul Părinte Arsenie Boca. Şi mă tot gândeam şi mă rugam la Dumnezeu: Doamne, fă cumva să nu aibă dureri aşa de mari când ajung eu acolo, că mi se rupe inima când o văd aşa în suferinţă şi nu pot să o ajut cu nimic. No, m-am dus la spital, am ajuns la ea. Când am deschis uşa, maica radia de bucurie! Eu îţi spun sincer ce am gândit eu: am crezut că boala i-a afectat și mintea, creierul. Și am întrebat-o: Ce-i, soră? Mi-a răspuns: Cum ce-i? Abia te-ai întâlnit cu motivul bucuriei mele! M-am uitat la ea aşa, serios, şi în mintea mea mi-am zis: Clar, i-a afectat şi mintea. Am întrebat-o: Cu cine să mă întâlnesc, soră? Și ea mi-a răspuns: Cum cu cine? Acum a ieşit din camera mea Părintele Arsenie Boca. A stat cu mine de vorbă şi atâtea mi-a spus!...

Şi despre lumea aceasta, şi despre lumea de dincolo. Cum se poate să nu te fi întâlnit cu dânsul, că acum a ieşit, înainte de a deschide tu uşa?! Şi atunci am zis: Dar tu, soră, ce ţi-a zis? Şi ea îndată mi-a răspuns: Vai, dar atâtea mi-o zis!...

Dar niciun semn de durere nu vedeam pe chipul ei, ci radia toată de bucurie. După două zile, s-a dus la Domnul.

Această maică, aşa cum am zis, avea mare evlavie la Părintele Arsenie și iată că e adevărat că nu e nimic întâmplător! I-am spus şi eu maicii:

- Ce voiam eu să-ţi spun este că, acum două zile, a venit la Sâmbăta un preot, care mi s-a prezentat drept Nicolae şi care l-a cunoscut în tinereţea sa pe Sfântul Părinte Arsenie Boca, care i-a spus aşa: Măi, Părinte, să ştii că unde sunt doi-trei şi vorbesc despre mine, sunt în mijlocul lor, dar ei nu mă văd. Şi cel care mă vorbeşte în viaţa aceasta, când o fi să treacă dincolo, eu am să mă arăt lui şi am să-l ajut să

treacă dincolo. Şi aşa s-a şi întâmplat cu maica despre care mi-ai povestit tu.

Or, maica Filoteea n-avea cum să ştie de povestea asta, că o şi rămas maica stupefiată, săraca, atunci când o auzit ce mi-a spus Părintele Nicolae. Părinte care, repet, nu ştiu de unde este. Era îmbrăcat în preot, era un om deosebit. Se vedea aşa, prin tot felul lui de a fi. Şi mi-a zis întâmplarea aceasta cu Sfântul Părinte.

„Spune-i să vină la Prislop, la înmormântarea mea..."

E aici, în Făgăraş, unul Nicolae. Care are un frate călugăr. Ei bine, el mult îl avea la inimă pe Sfântul Părinte şi l-o rugat odată, când o fost la dânsul:

- Părinte, te rog, eu nu ştiu care plecăm primul din lumea aceasta, dar dacă o fi să plec...

Dar Părintele i-a retezat-o scurt:

- Lasă, mă, că eu plec înaintea ta!

Şi el atunci a răspuns:

- Părinte, dacă plecaţi înaintea mea, să nu mă lăsaţi mult să mai stau în lumea asta.

A stat puţin Părintele, s-a gândit şi i-a zis aşa:

- Mă, la scurt timp după ce plec eu, te iau la mine.

Şi fii atent ce se întâmplă, domnule! Ăsta, călugăr şi el, şi-o văzut de ale lui. Şi, la un moment dat, vizavi de chilia lui, era un alt călugăr, prieten bun cu el, cu care mai vorbea despre Sfântul Părinte Arsenie Boca. Şi aceluia i se arată în vis Sfântul Părinte şi îi spune:

- Mă, eu am murit. Spune-i fratelui - şi a zis numele călugărului - să vină la mine, la Prislop, la înmormântarea mea.

Ăla se scoală zăpăcit din somn, se duce la acest călugăr care l-o rugat pe Sfântul Părinte să nu-l mai lase mult în lume când va fi să treacă dincolo, şi îi zice:

- Măi, eu nu ştiu. Crezi ce vrei tu, dar eu îţi spun ce am păţit astă noapte.

- Ce ai păţit, măi?

- Mi s-o arătat Părintele Arsenie și mi-o zis să îți spun să te duci la Prislop, că el a murit.

- Du-te, băi, de aici, cu prostiile tale. Sunt vise de la vrăjmaşul.

După o oră şi ceva, primeşte telefon stăreţia să-l înştiinţeze pe călugărul respectiv, pe care-l ştia toată obştea că-l are la inimă pe Părintele Arsenie Boca, să se ducă la Prislop, că Părintele e mort acolo.

Se duce, conform poruncii Sfântului din visul prietenului său. Vine acasă şi, exact la şase luni - el era şi electrician de profesie, fusese în viaţa civilă electrician - i se arată Părintele Arsenie Boca, Sfântul, în vis și îi zice așa:

- Mă, să te pregăteşti, că peste trei zile vin să te iau.

Ăsta, când s-o trezit, săracul, povestea la toată obştea:

- Măi, uite, l-am visat pe Părintele! Oare o fi adevărat visul ăsta?

Şi o zis aşa cineva mai înţelept din obşte:

- Măi, dacă e de la Dumnezeu şi dacă e de la Sfântul, dacă el o fost, într-adevăr, să ştii că se împlineşte negreşit.

Dar dacă nu, dacă e de la vrăjmaşul, vor trece nu trei zile, ci trei ani și nu o să ai nimic.

Domnule, a treia zi, stareţul i-a spus să se ducă să repare ceva la un stâlp. S-a dus, s-a electrocutat şi a murit acolo.

Încă o dată spun: sigur că pentru destui în lumea fără de Dumnezeu, în care trăim - chiar dacă pare că parcă lumea s-ar îndrepta puţin, e numai aparenţă, dar nu şi realitate, şi asta se vede din comportamentul nostru, al tuturor -, tot ceea ce s-a spus şi oricâte s-ar mai spune pot să pară de domeniul irealităţii. Nu se poate să fie cineva aşa!, vor spune unii. Dacă mie mi-ar fi spus cineva atâtea câte ştiu

acum, spun şi eu cu toată sinceritatea: de multe mă îndoiam! Dar n-am cum să mă mai îndoiesc.

Sunt şi prea multe!... Nu se poate!

Flori de ceai pentru Părintele Arsenie

Îmi aduc aminte că cineva de la Sâmbăta mai mergea la Părintele să îi ducă nişte ceaiuri. La un moment dat, persoana aceea nu a putut merge personal, aşa că a trimis pe altcineva la Sfântul Părinte, la Drăgănescu, şi a zis aşa:

- Părinte, vă roagă respectiva să o iertaţi, că s-ar putea să mai fie şi ceva buruieni, că s-o grăbit să culeagă florile alea de pe câmp.

Şi Sfântul, zâmbind, spune:

- Zi-i, nană, aşa: să nu-şi facă probleme, mă, că eram deasupra capului ei când ea culegea florile.

„Mă, Gheorghe, să-ţi faci toate bagajele, mă, că o să faci o călătorie lungă”

Sau era unul, Gheorghe, din Sâmbăta de Sus. Şi Gheorghe ăsta avea douăzeci şi ceva de ani prin anii '40, când era Sfântul Părinte Arsenie aici, la Sâmbăta, şi a avut, la un moment dat, de dus un mesaj, o scrisoare, Sfântului Părinte. Pe atunci, şi bicicletă dacă aveai, era lucru mare.

Nu oricine avea! Cert este că omul şi-a făcut rost de o bicicletă, şi-a legat picioarele de pedale, ca să nu-i sară şi să aibă spor la pedalat până la mănăstire, şi le-a zis la alţi doi prieteni, care aveau o sticlă de un litru de vin:

- Măi, să nu beţi tot, că mă supăr pe voi! Să-mi lăsaţi și mie o țâră! Eu mă duc numai să îi dau asta la Părintele Arsenie.

Ei i-au răspuns:

- Du-te, măi, liniştit, că îţi lăsăm!

Ajungând la mănăstire, când s-a apropiat de biserică - biserica era una mică, nu ce s-a făcut acum -, Părintele Sfânt Arsenie iese din biserică şi zice:

- Măi, Gheorghe, aici sunt.

El îi spune:

- Păi pe dumneavoastră vă căutam.

Şi Părintele spune:

- Dă-mi, măi, ce ţi-o dat să-mi dai.

Gheorghe dă să plece, dar Părintele îi spune:

- Stai, mă, Gheorghe, nu pleca nicăieri, stai că am o treabă cu tine.

Ia plicul, îl citeşte, se uită apoi la Gheorghe, îl priveşte de sus în jos, şi zice:

- Măi, Gheorghe, nu te mai grăbi, măi, aşa, că să ştii că prietenii ăia ai tăi îţi lasă şi ţie o ţâră de vin. Dar, măi, să mai ştii un lucru: că înainte de a muri, vei fi înştiinţat că mori.

El a întrebat mirat:

- Păi de cine, Părinte?

Iar Părintele i-a spus scurt:

- Lasă, măi, că vezi tu!

S-a dus acasă, a tras el cu ale lui, cu viaţa lui. Trecuseră zeci de ani de la această vorbă a Sfântului şi iată că se construia cetatea nouă, clădirea nouă, care acum e gata.

El era de pază acolo. Avea 74-75 de ani. Şi trece Părintele Ieronim, care e în viaţă acum, la mănăstire, pe lângă el.

Se cunoşteau. Şi părintele îl întreabă:

- Măi, Gheorghe, ce eşti aşa pe gânduri dus?

Şi el răspunde:

- Măi, Părinte, mă gândeam aşa... Nu ştiu ce. Mi-a venit un dor să mă duc pe la Părintele Arsenie, dar nu ştiu de ce!

Părintele Ieronim îndată i-a spus:

- Păi du-te!

Şi Gheorghe a răspuns:

- Să ştii, Părinte, că mă şi duc!

S-a dus omul. S-a dus la Sfântul Părinte - sigur că l-o chemat Sfântul, că de aia o simţit ceea ce a simţit. Când l-a văzut, i-a zis:

- Măi, Gheorghe, ce mai faci?

Şi el îi spune:

- Părinte, fac bine, uitaţi. Fac acolo parte...

Dar Părintele i-a spus:

- Măi, Gheorghe, să te pregăteşti, măi, să-ţi faci toate valizele, că o să faci un drum lung, măi, lung de tot.

El s-a apărat:

- Nu plec nicăieri, Părinte, că sunt om bătrân.

Dar Părintele zice:

- Măi, Gheorghe, pleci, măi! Te duci, măi, Gheorghe.

Dar el insista:

- Nu mă duc, Părinte!

Şi Părintele, din nou:

-Te duci, mă, Gheorghe, mă! Tu fă-ţi toate bagajele.

Vine ăsta acasă zăpăcit, şi seara, cum era tot în pază, trece din nou Părintele Ieronim - nu e nimic întâmplător, măi, fraţilor, vedeţi?! - şi iar îl vede dus pe gânduri pe ăsta şi îl întreabă:

- Ce e, măi, Gheorghe? Ce faci?

El îi spune:

- Măi, Părinte, bine că ai venit, că, uite, eu nu pot să îmi explic ceva.

- Păi ai zis că mergi la Părintele Arsenie.

- Am fost.

- Şi ce ţi-a zis?

- Păi asta e, că nu îl înţeleg.

- Păi ce ţi-o zis?

- Mi-o zis aşa: Mă, Gheorghe, să-ţi faci toate bagajele, mă, că o să faci o călătorie lungă, mă, lungă. Şi eu i-am zis: Nu plec, Părinte, nicăieri, că eu sunt om bătrân. Unde să mă mai duc acum?! Dar Părintele iar a zis: Mă, tu fă-ţi toate bagajele, că faci o călătorie lungă-lungă. Părintele zicea că mă duc, eu ziceam că nu mă duc. Unde să mă duc, măi, Părinte, că nu mă duc nicăieri?! Oare ce o fi însemnând?!

- Nu ştiu, măi, Gheorghe, aia vezi tu!

Şi a treia zi a murit! Dă-ţi seama, măi, omule, că au trecut zeci de ani de la momentul acela din tinereţea lui, când l-a pus în gardă: „Înainte de a muri, o să fii înştiinţat că ai să mori." „De cine, Părinte?" „Lasă, mă, că vezi tu..."Şi după zeci de ani - că atunci avea vreo douăzeci şi ceva de ani, iar acum avea şaptezeci şi ceva, n-avea chiar optzeci -, uite că aşa a fost: a fost înştiinţat.

„Atunci, cum să tac, măi, fraţilor? Cum?"

Am fost chemat cândva la Oradea la o conferinţă duhovnicească de nişte preoţi de acolo, pe considerentul că a fost un teolog - cred că are şi doctoratul, dar nu ştiu de unde, în orice caz, nu într-o ţară ortodoxă - care scrie cărţi, a fost pe la televiziuni şi mai apare la televiziune ca să spună despre Dumnezeu şi despre credinţa în Bunul Dumnezeu, care le-a zis așa bihorenilor: că Părintele Arsenie Boca a fost un eretic, Părintele Cleopa Ilie a fost un mincinos, iar Părintele Ioanichie Bălan a fost un nebun.

Şi de ce a zis aşa despre Sfântul Părinte Arsenie Boca, că a fost un eretic, sărmanul om?! Pentru că acolo, la biserică la Drăgănescu, undeva pe dreapta, cum intri prin stânga în biserică, există un grup de sfinţi pictat de Sfântul Părinte Arsenie Boca, unde este încadrat și Sfântul Părinte Serafim de Sarov, dar și doi sfinţi catolici: Sfântul Francisc de Assisi şi un papă, dar nu ştiu care. Şi - asta e deducţia mea - pe baza aceasta şi a altora pe care nu le ştiu, pe care doar le intuiesc sau încerc să le intuiesc, a zis despre Sfântul Părinte Arsenie Boca că a fost un eretic, uitând, sărmanul teolog, că până în 1054, când a avut loc marea schismă, învăţătura era la fel - nu conta că era Biserică de Răsărit sau Biserică de Apus. Ei, învăţătura Sfântului Francisc de Assisi şi a respectivului papă era, desigur, învăţătura cea adevărată, primită de la vechii şi adevăraţii creştini. Sigur că pe mine m-au bulversat în mod deosebit cuvintele lui şi, dacă ar fi fost la noi, în Făgăraş, nu puteam să tac! Nu pot să tac, domnule, şi nici nu ai voie! Dacă l-ai cunoscut personal pe Sfântul Părinte Arsenie, nu poţi să nu spui un cuvânt deosebit la adresa dânsului, chiar dacă n-ai cunoaşte cuvinte deosebite.

Ele ţi le inspiră Cel care inspiră Adevărul, fără să vrei tu neapărat să le scoţi, aşa, ca să pari interesant. Dar realist trebuie să fii, dacă eşti om adevărat. De aceea, sigur că nu puteam să tac şi, pe considerentul acesta, ei aveau nevoie de un om care l-a cunoscut personal pe Părintele Sfânt Arsenie Boca. Ei bine, din om în om, s-a ajuns la persoana mea, pentru că eu l-am cunoscut personal pe Sfântul.

Eu nu pot să-i spun Părintele Arsenie, simplu, deşi a fi preot nu e simplu deloc, dar eu nu pot să-i spun altfel decât Sfântul Părinte Arsenie Boca şi, dacă îi zic aşa, eu am toate argumentele să o fac, măi, oameni buni! Am toate, pentru că spun: din omul de nimic care ajunsesem, acest om al lui Dumnezeu, Prietenul lui Dumnezeu - că Sfinţii sunt casnicii lui Dumnezeu, sunt Prietenii lui Dumnezeu -, acest Om al lui Dumnezeu mi-a schimbat destinul în mare măsură, dacă nu în totalitate. Dumnezeu ştie!

Oricum, mi l-a schimbat extraordinar. Astăzi poate nici nu mai eram sau, dacă mai eram, poate era vai şi amar de capul meu, aşa cum am zis şi am povestit. O luasem rău de tot razna cu beţiile. Și Sfântul a fost cel care m-a oprit, dar nu mă întrebaţi cum, că nu ţine de mine.

Întrebaţi-l pe Sfântul, să vă răspundă el, că eu nu ştiu. Cert este că, de atunci, eu n-am mai băut nici măcar un strop de alcool. N-am niciun merit, repet şi subliniez: nici cel mai mic merit, pentru că nu mi-am propus nici măcar o dată, să fi zis: Mă, neisprăvitule, ajunge! Uite ce ai ajuns! Nu vezi că eşti gata?! Nu! Sfântul ştie! Eu i-am auzit doar glasul în casa mea... Şi, pentru ceea ce am afirmat, îl iau încă o dată pe Dumnezeu martor asupra sufletului meu şi tot cerul că este adevărat. Nimic n-am exagerat, cât de puţin! Nimic n-am exagerat! Atunci, cum să tac, măi, fraţilor? Cum? Dacă eu aş fi tăcut, n-aş fi fost complice cu acela care cu adevărat era eretic? Ba da! Indiferent dacă am avut posibilitate sau n-am avut posibilitate, ei, uite că Dumnezeu şi Sfântul m-au ajutat să am posibilitatea să merg şi să pot să le vorbesc. Ba mai spun ceva: n-am plecat nicăieri unde am fost invitat să vorbesc despre Sfântul Părinte Arsenie Boca până nu am cerut binecuvântarea lui Dumnezeu să mi-o dea să pot să merg şi numai dacă îmi îngăduie El să merg. Dacă nu, să mă oprească, indiferent prin ce modalitate crede că mă poate opri: ori boală, ori ceva să mi se întâmple, ori la ăia să se întâmple ceva, să se schimbe spre altceva sau alt subiect. În două dăţi am fost chemat la Bucureşti, la un post de televiziune, să vorbesc despre Sfântul Părinte Arsenie Boca şi am zis în rugăciune - i-am zis şi Sfântului şi l-am rugat: Sfinte Părinte, dacă nu e după voia ta, opreşte-mă. Fă ceva, ce ştii tu! Să-mi dai mie de înţeles, aşa de neînţelegător cum sunt eu şi cum prea bine mă ştii, să nu merg. Doamne, au pornit oamenii să vină la Făgăraş, la mine acasă, să mă ia, să mă ducă acolo. Au păţit un grav accident cu maşina - s-a făcut zob la ieşirea din Bucureşti, dar n-au păţit nimic, nicio zgârietură n-au avut. Dar de venit n-au mai venit!

Mi-au dat doar un telefon, şi-au cerut iertare şi mi-au spus că îi mulţumesc lui Dumnezeu că au scăpat cu viaţă, pentru că maşina s-a făcut praf. Când m-au chemat încă o dată, am zis:

- Nu mai viu, măi, oameni buni. Nu pot.

Ei au insistat:

- Păi cum? Uitaţi, vă plătim noi...

Dar le-am spus:

- Nu îmi trebuie mie bani! Nu vin! Eu nu vin pe bani, măi, fraţilor, să vorbesc în memoria Sfântului Părinte Arsenie Boca. Eu vin pentru că acel om al lui Dumnezeu a avut un efect deosebit pentru destinul meu. Ce-o fi până la sfârşit nu ştiu, dar ştiu că i-am cerut să mă ajute să-mi ţin credinţa până la moarte. Asta ştiu!

Aşa că, apropo de acest recunoscut teolog, am să vă spun totuşi părerea mea şi îl rog pe Bunul Dumnezeu să mă ierte dacă vorbesc ceva necuviincios la adresa acestui nevinovat, să îi zic aşa. Nu vreau să spun nimic prin ce să-L supăr pe Dumnezeu sau pe Sfântul Părinte Arsenie Boca, să mă ferească Dumnezeu! Dar nu văd altă cauză decât aceea că fie a fost informat greşit de cine l-a informat asupra unor chestii, fie a spus tot ce a spus în mod intenţionat, la fel cum, pe vremuri, comuniştii încercau să-l eclipseze pe Sfântul, fără a şti că, de fapt, cu cât încercau să-l eclipseze mai mult, cu atât strălucea mai tare acest om minunat al lui Dumnezeu prin sfaturile sale, prin învăţăturile lui, prin întreaga sa viaţă. Acum, de cine să te fereşti, domnule? Că se spune că nu mai sunt comunişti... Da, dar acum sunt masoni. Și ştim foarte bine că aşa e. Şi, dacă vrei, îţi spun ceva, ce a afirmat Părintele Paisie Aghioritul, care nici el nu este canonizat, dar se ştie că a fost un sfânt. Prin 1991 sau 1992, întrebat fiind despre lumea de astăzi ce părere are, Părintele Paisie a spus: Nu poţi să fii şef de stat, nu poţi să fii prim-ministru, nu poţi să fii ministru, dacă nu eşti mason. Dacă, printr-o absurditate, să zicem că ajungi pe aceste posturi fără a fi mason, masoneria intervine în viaţa ta. Dacă joci cum spun ei, rămâi acolo. Dacă nu, ai dispărut. Nu contează mijloacele de dispariţie, dar dispari! Ori îţi pierzi fotoliul, ori viaţa. Domnule, pentru cine a lucrat acest om nevinovat, săracul, nu ştiu. Cert este că a spus-o şi că a făcut o afirmaţie extrem de gravă în public. Eu nu ştiu câţi oameni au fost acolo, dar ştiu că a fost sala arhiplină şi chiar am întrebat: Măi, oameni buni, de ce nu aţi luat măcar unul atitudine? Să fi zis cineva: Măi, omule, vezi că eu nu ştiu de unde vii, nu ştiu ce ai mâncat- poate ai mâncat ceva şi ţi-a afectat puţin sistemul nervos sau sistemul vorbirii -, dar vezi ce vorbeşti. Păi dacă spui că Părintele Arsenie a fost un eretic, Părintele Cleopa a fost un mincinos, Părintele Ioanichie Bălan a fost nebun, tu ce crezi că eşti, măi, omule? Că ei, aceşti trei enumeraţi pe care tu i-ai făcut cum i-ai făcut, sunt, într-un fel, chiar stâlpi ai Bisericii Ortodoxe Române! Îmi aduc aminte cum

zicea Părintele Teofil Părăian - Dumnezeu să-l ierte! - că Părintele Arsenie Boca (cu toate că şi Părintele Teofil a avut nişte probleme mai derutante în a interpreta ceea ce se scria în cărţile despre Părintele Arsenie) a fost vârful de lance al Ortodoxiei şi că n-a cunoscut niciodată un alt om măcar la nivelul Părintelui Arsenie Boca.

Eu aş mai spune ceva, apropo de Părintele Teofil, dar mă abţin, ca să nu supăr memoria lui, că oricum mie mi-a fost drag şi am avut mare nevoie de el şi mi-a fost de mare ajutor. Înainte de a pleca ultima dată să vorbesc cu Sfântul Părinte Arsenie Boca, am trecut pe la Părintele Teofil, să-i spun, deşi ştiam eu ce ştiam, că există ceva în inima lui, o reţinere. Și ştiu și de ce, că eu am discutat cu Părintele Teofil şi mi-a zis aşa: că de câte ori a încercat să vorbească cu Părintele Arsenie, niciodată nu l-a ţinut de vorbă. Singurul lucru pe care i l-a zis a fost: Spune rugăciunea inimii şi gata. Şi mi-a mai zis ceva Părintele Teofil: când s-a hotărât să dea la şcoală, să facă şcoală, liceul, facultatea, s-a dus la Părintele Arsenie şi i-a zis: Părinte, m-am gândit să fac şcoală mai departe. Şi Părintele i-a răspuns scurt - asta mi-a zis-o mie Părintele Teofil aşa: Mă, du-te și fă-o, dar să ştii că nu şcoala te mântuieşte!

Părintele Teofil îmi spusese că, sigur, Părintele Arsenie Boca avea faimă deosebită faţă de toată lumea. Lumea îl vedea ca ceea ce, de fapt, şi era: un Sfânt al lui Dumnezeu. Bine, Părintele Teofil nu mi-a zis aşa, ci doar că avea faimă mare. Dar pe el nu l-a liniştit niciodată Părintele Arsenie - mi-a zis mie Părintele Teofil -, că era o fire mai aprigă, mai aspră. Pe el îl liniştea mult Părintele Serafim Popescu. Şi vin acum şi zic: domnule, eu l-am văzut în mai multe rânduri pe Sfântul Părinte Arsenie Boca, am vorbit de mai multe ori cu dânsul. L-am auzit, l-am văzut, am trăit ceea ce am trăit în preajma dânsului, şi în preajma dânsului, şi când am plecat de la dânsul. Sunt multe pe care nu le-am zis nimănui. Nu ştiu dacă am făcut bine sau n-am făcut bine. Habar n-am! Cert este că n-am spus tot, dar nici Sfântul nu cred că se supără, că oricum spun alţii, ca să completeze ceea ce eu nu vreau să spun, dintr-o anumită reţinere. Nu pentru că, vezi tu, Doamne, ar fi spus ceva rău despre mine. Cu drag aş spune asta. Şi ştiu cât de netrebnic sunt înaintea lui Dumnezeu. Dar nu spun asta făcând pe smeritul, măi, oameni buni, ci pentru că asta e realitatea!

Ştii, dacă mie mi-a zis Sfântul ceva anume să fac sau cum să fac, poate la altul nu se potriveşte şi dacă altul face sau încearcă să facă ceea ce mie mi-a spus Sfântul să fac, îi poate ieşi pe dos lui. Aşa că trebuie să iei aminte. Dai din câte ştii doar cât te luminează Dumnezeu şi faci doar ce crezi tu că ţi se potriveşte. Nu exagera, măi, omule, cu nimic. Calea de mijloc - aia e sănătoasă! Nu te du pe extreme, că e deosebit de periculos pentru suflet. Nici să fii învârtoşat în cele sfinte, că poţi să înnebuneşti. Acolo îţi trebuie un duhovnic iscusit deosebit, că altfel te pierzi cu totul.

„Sunt urmărit de Securitate"

Acolo, la fântână, la izvorul Părintelui, la Sâmbăta, a făcut un om ceva deosebit de fain: a aranjat, a acoperit.

Eu mă întâlnesc cu omul şi am auzit că l-a cunoscut pe Părintele. Și - ce să mai?! - când aud de cineva că l-a cunoscut, nu se poate să nu-l întreb:

- Măi, omule, zi-mi, povesteşte-mi tot ce simţi şi crezi că poţi să-mi zici. Cum l-ai cunoscut?

Şi-mi spune:

- Abia terminasem armata; am cunoscut o fată frumoasă și am zis: Domnule, eu cu asta mă însor! Și m-am dus la Părintele Arsenie şi i-am zis: Părinte, uitaţi, eu am terminat armata şi vreau să mă însor şi am găsit o fată tare fainã. Mie îmi place mult de ea. O iubesc. Părintele mi-a zis: „Mă, căsătoreşte-te, dar ţine minte ce îţi spun: timp de doi ani să nu faci copii." „Da, părinte", i-am zis eu. Dar cine o ţinut cont de ceea ce o zis? M-am dus acasă şi... În doi ani, am avut o fată. Nici până azi nu pot să-mi explic de ce, când fata a împlinit 16 ani, s-a spânzurat. Nimeni nu poate să ştie de ce, cu atât mai puţin cu cât noi i-am acordat toată dragostea noastră de părinţi. Şi eu, ca tată, şi ea, ca mamă. Ei, după o vreme, m-am dus iarăşi la Părintele, că am divorţat de soţie. Și între mine și Părintele era o distanţă mică, nici o jumătate de metru, şi Părintele mi-a zis: Măi, plecaţi repede, că eu sunt urmărit acum de Securitate. Hai, duceţi-vă, vorbim altădată. Dar eu i-am spus: Nu, Părinte! Mai staţi puţin, mai spuneţi-ne ceva. Şi am întins mâna să-

l prind, să-l trag spre mine, să nu-l las să plece. Dar, domnule, mâna mea a trecut prin mâna lui, aşa cum încerci să prinzi o umbră! Parcă n-ar fi avut oase, parcă n-ar fi avut nimic! Mâna mea a trecut prin mâna lui! Și iarăşi am încercat și aceeaşi stare: mâna mea trecea prin mâna lui! Ei, când am făcut a treia oară şi am păţit la fel, m-a luat frica şi am plecat. N-am mai spus nimic.

Uite așa mi-a zis omul acesta, care e încă în viață și care aproape zilnic se duce pe acolo să vadă cum e, ce e, dacă mai trebuie ceva reparat sau înnoit.

„Să ştii că eu am dat mâna în duh cu Sfântul Ioan Botezătorul"

Deci eram la biserică - nu prima dată; Dumnezeu ştie a câta oară. La Drăgănescu, în sfânta biserică, sus, este pictat Sfântul Ioan Botezătorul. Grupul cu care mersesem era în biserică cu Părintele Răzvan Lupescu, care slujeşte acum. O fost pentru prima dată când, parcă, uimit - doar nu vedeam pentru prima dată pictura, dar Dumnezeu ştie ce s-a întâmplat cu mine, cu sufletul meu - am văzut o asemănare izbitoare între chipul Sfântului Ioan Botezătorul şi chipul Sfântului Părinte Arsenie Boca. Şi tot privind aşa, minunându-mă că parcă Părintele e pictat acolo, Părintele Răzvan mă vede, că era uşa deschisă, și zice:

- Domnule Juncu, la ce vă uitaţi, că zâmbiţi?

Şi îi răspund:

- Părinte, mă uit şi mă minunez. Doar eu am mai fost la biserică aici şi m-am uitat la picturi, dar niciodată nu am văzut o asemănare aşa de izbitoare ca acum între chipul Sfântului Ioan Botezătorul şi cel al Sfântului Părinte Arsenie Boca.

Şi atunci Părintele Răzvan, zâmbind, mi-a spus:

- No, haideţi să vă spun ce mi-o zis mie Părintele Arsenie despre Sfântul Ioan Botezătorul.

Şi a zis la tot grupul că Părintele Sfânt Arsenie i-a spus dânsului: Să ştii că eu am dat mâna în duh cu Sfântul Ioan Botezătorul, iar picturile

- spunea Părintele Răzvan - care sunt în sfânta biserică de la Drăgănescu sunt picturi profetice. Sunt destule dintre ele cărora nici acum nu li se poate da un înţeles - probabil aşteaptă să vină momentul potrivit să se descopere. De exemplu, pe stânga, cum se intră în sfânta biserică, există doi zgârie-nori loviţi din plin, pământul cum arde undeva în spate şi doi de 1 cu capul întors pe fiecare bloc. Un bloc cu un 1 cu capul întors şi celălalt la fel. Adică, întorcându-le, e data de 11...

Şi sunt multe alte lucruri extraordinare, de-a dreptul extraordinare! Sigur că e o pictură în biserică absolut unicat în toată Ortodoxia, nu numai a noastră, ci pe tot pământul unde există Ortodoxie! Nicăieri nu vei vedea chipul Preacuratei Născătoare de Dumnezeu şi al Domnului Iisus Hristos așa cum vezi acolo! Nicăieri!

În acelaşi context, al picturii, îmi amintesc de o altă întâmplare în care actualul mitropolit al Ardealului, Înaltpreasfinţitul Laurenţiu Streza, pe atunci preot, l-a întrebat pe Sfântul Părinte de ce pictează altfel decât în canoanele picturii Bisericii bizantine, iar Părintele Arsenie i-a răspuns: Măi, Părinte, eu îi pictez aşa cum mi se arată mie!

Intrarea trupelor sovietice în România

Să vă mai spun o întâmplare extraordinară, care ne arată smerenia formidabilă a Sfântului Părinte Arsenie Boca, întâmplare pe care mi-a povestit-o Părintele Bunescu chiar în anul în care a trecut şi el la Domnul, poate cu două-trei luni înainte de a muri. Avea deja 92 de ani împliniţi, dar era cu mintea extraordinar de limpede, chiar dacă era neputincios cu trupul. Şi îmi zice Părintele Bunescu așa:

- Dragul meu, hai să-ţi spun ceva.

Îi răspund că pentru asta am şi venit, ca să îmi spună câte ceva:

- Căci cincisprezece ani, cât o găzduit pe la dumneavoastră, cât o durat şi pictura în biserică, nu se poate să nu ştiţi lucruri pe care nimeni altul nu le ştie.

Atunci, mi-a povestit cum, adeseori, Părintele Arsenie îl chema în biserică și-l întreba:

- Măi, Părinte, ce zici? E pictat bine aici? Culorile astea sunt bune?

Şi Părintele Bunescu mi-a zis cu lacrimi în ochi, ca un copilaş:

- Eu am făcut pe sfătosul, pe grozavul, eu, care habar n-aveam de arta picturii, şi i-am zis: Măi, Părinte, nu e bine, uite aici. Griul ăsta trebuie mai deschis, că l-ai făcut prea închis. Ăla acolo trebuie aşa, ăla aşa, celălalt altfel.

Mi-a zis că Părintele se uita la el şi-l întreba: Măi, Părinte, chiar așa?

Și Părintele Bunescu, hotărât: Cum să nu?!

A doua zi, era pictura cum spusese Părintele Bunescu, cu nuanţa respectivă!

Mi-a mai zis ceva şi vă spun şi să spuneţi la toată lumea. Mi-a zis aşa:

- Dragul meu, în 1968, când trupele sovietice au intrat în Cehoslovacia de atunci, noi aveam o oră foarte bine stabilită pentru mâncarea de prânz, că mânca Părintele cu noi, cu mine şi cu preoteasa. Dar în ziua aceea, Părintele nu a venit la ora stabilită, ceea ce nu se mai întâmplase niciodată. Niciodată nu întârzia! Era exact, era un om extrem de disciplinat!

Parcă numai atâta!... Dar el zicea din punctul acesta de vedere. Şi, la un moment dat, soţia Părintelui Bunescu îi spune:

- Măi, omule, du-te şi vezi ce e cu Părintele! E ceva!

Şi zicea Părintele:

- M-am dus. Era uşa bisericii deschisă, dar nu era nimeni în toată biserica. M-am dus încet spre Sfântul Altar şi am dat numai puţin perdeaua, să văd dacă nu cumva e în Altar. Era în Sfântul Altar, era în genunchi, cu mâinile rezemate de Sfânta Masă şi cu capul de mâini rezemat, semn că se roagă, că ceva se întâmplă, dar nu aveam eu de unde să ştiu ce e şi cum e. M-am retras uşor, m-am dus în casă şi i-am zis la preoteasa mea:

- Tu, femeie, nu ştiu ce se întâmplă, dar Părintele se roagă. Era în genunchi, în faţa Sfintei Mese, cu mâinile rezemate de Sfânta Masă şi cu capul în mâini. Dar lasă că-l întrebăm când vine.

Şi, la scurt timp după discuţia asta, Părintele a apărut la masă și - zicea Părintele Bunescu - avea lacrimi în ochi şi l-a întrebat:

- Părinte, ce s-a întâmplat?

Părintele Arsenie i-a răspuns:

- Lasă, măi, Părinte, că auzi tu mâine dimineaţă.

Dar Părintele Bunescu a insistat:

- Ziceţi-mi, Părinte, ce s-a întâmplat? Ce să aud mâine dimineaţă? De la cine?

Şi Sfântul Părinte i-a răspuns:

- Măi, m-am rugat la Dumnezeu să nu-i lase pe ăştia să intre în țara noastră acum.

Părintele Bunescu a insistat:

- Cine să intre, Părinte?

Iar Părintele Arsenie i-a răspuns:

- Ruşii, măi, şi cu ăilalţi...

Părintele Bunescu, exasperat:

- Cu care ceilalţi, Părinte?

Dar Părintele Arsenie zicea:

- Lasă, mă, că auzi tu mâine!

Şi a doua zi dimineaţă, comunicat din cinci în cinci minute: Trupele Sovietice împreună cu aliaţii săi - şi enumerau celelalte state foste socialiste - au intrat în Cehoslovacia şi nori negri s-au adunat deasupra României. Se aşteptau, desigur, ca Rusia să intre în România, cu atât mai mult cu cât Ceaușescu, atunci, nu ştiu cum, a fost cu adevărat ca un erou în felul lui. Ruşine! Ruşine întregului lagăr socialist!, aşa striga el. Eu ţin minte foarte bine anul 1968. Şi la radio dăduseră un comunicat cu ceea ce a zis Ceaușescu. No, toate posturile de radio străine - BBC, Europa liberă şi Dumnezeu mai ştie câte mai erau -

spuneau, alarmate, că nori negri se adună deasupra teritoriului României, adică ruşii ne-au înconjurat, să pătrundă şi la noi. Ei, iată cum un om al lui Dumnezeu adevărat salvează un neam întreg!

Dumnezeu mi-este martor că ce v-am zis acum sunt cuvintele Părintelui Bunescu, care mi le-a zis din gura Părintelui Sfânt Arsenie Boca. Şi, dacă vreţi, mai zic ceva, ca o completare la ceea ce am zis acum. Uşor mi se poate reproşa că da, da, acum poţi să zici ce vrei tu, că Bunescu nu mai trăieşte. Aşa este, dar trăieşte Preasfinţitul Daniil Partoşanu, care mi-o zis multe cu câţiva ani în urmă, când aveam de gând să plec în Italia. Era atunci preot în Densuş.

Pustnicul Ioan şi Părintele Arsenie

Să vă povestesc şi despre asta. Ei, am fost acolo, la dânsul. I-am zis că am de gând să plec în Italia şi l-am întrebat dacă îmi dă binecuvântare sau nu. Şi ce-mi zice dânsul? Mi-a zis atunci Părintele Daniel, astăzi Preasfinţitul Daniil, un om extraordinar, care mi-e tare drag, un om pe inima mea:

- Uitaţi, eu vă dau toată binecuvântarea mea, mergeţi! Dar vreau să vă întreb ceva: l-aţi cunoscut pe Părintele Arsenie?

I-am spus că da, că am şi vorbit cu dânsul de câteva ori. Iar Preasfinţitul a zis:

- O, dacă aşa stau lucrurile, atunci eu vă spun să nu plecaţi în Italia până nu vă duceţi la mormântul Părintelui să cereţi binecuvântare să vă lase să plecaţi. Să nu cumva să plecaţi fără să cereţi binecuvântare!

I-am zis că aşa voi face. Cu grupul acela cu care am fost atunci la Densuş, urma să mergem şi la Prislop, dar problema a fost că n-am ajuns. Cum-necum, nu am ajuns! În schimb, ne-am dus la o mănăstire de maici cu hramul Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul, de undeva din Alba. Eu, supărat foc că n-am ajuns la Prislop şi că mi se apropia timpul să plec în Italia, am fost văzut de maica stareţă că sunt îngândurat tare. A venit la mine și m-a întrebat:

- Nu vă supăraţi: de ce sunteţi supărat?

Zic:

- Maică, nu sunt chiar aşa de supărat, dar oricum nici vesel nu sunt.

- Dar de ce?

- Uitaţi: am fost la Părintele Daniel şi am vrut să mergem şi la Prislop şi aşa a fost făcătura că s-a stricat maşina şi n-am mai ajuns la Prislop, dar am ajuns la dumneavoastră, aici.

- O, pentru asta nu vă supăraţi. Mergeţi acolo, pe deal, la cimitir. Noi am avut aici un pustnic, Ioan, aşa-l chema.

Eu îi spusesem maicii că Părintele Daniel mi-a zis să merg la Prislop şi să cer binecuvântarea Părintelui Arsenie, mai ales că eu l-am cunoscut pe Sfântul Părinte când era în viaţă şi-am vorbit cu dânsul. Şi mi-a zis maica:

- Mergeţi acolo şi vedeţi că scrie Pustnicul Ioan pe o cruce şi cereţi binecuvântarea lui.

- Păi da, dar nu e Sfântul Părinte Arsenie Boca.

- Mergeţi şi-i cereţi lui. Şi apoi am să vă spun o întâmplare, dar după ce veniţi de la mormânt.

Bine. Mă duc, îi cer binecuvântare, dar nu era... Mă simţeam ca şi cum nu aş fi făcut nimic. Doamne, iartă-mă şi să mă ierte şi Pustnicul acela. Nu l-am cunoscut personal, dar îţi spun ce am simţit eu. N-am simţit nimic. Eu voiam să ajung la mormântul Sfântului!

No, când m-am întors, maica mă aştepta şi, zâmbind, mi-a zis aşa:

- Haideţi să vă spun o poveste adevărată despre Pustnicul Ioan şi Părintele Arsenie Boca. Într-o zi, s-a hotărât să meargă Pustnicul la Părintele Arsenie, că tot auzise despre dânsul. Şi când o ajuns în dreptul uşii bisericii, Părintele picta. La un moment dat, Ioan Pustnicul, Sfântul acesta, văzuse cu ochii săi înduhovniciţi, îndumnezeiţi - ce o fi văzut la Sfântul Părinte Arsenie Boca - şi s-a întors şi voia să fugă. Sfântul Arsenie, însă, tot om al lui Dumnezeu, cu daruri peste daruri de la Bunul Dumnezeu, i-a zis pe nume, deşi era prima dată când venea Pustnicul la el.

- Măi, Ioane, măi, unde fugi, măi? De ce fugi?

Pustnicul se întoarce sfios şi răspunde:

- Părinte, te-am văzut la trei coţi deasupra pământului.

Părintele Arsenie i-a răspuns:

- Ioane, eu te văd la cinci coţi deasupra pământului.

Stai aici, să stăm de vorbă.

Nişte lucruri extraordinare ce mi-au fost date să le aud! Şi câte nu sunt câte nu-s vorbite! Extraordinar!

Am ajuns la Prislop. Ningea ca în basme! Dar lucru extraordinar de curios pentru mine şi de neînţeles chiar şi acum, când vorbesc, jos era frig de-ţi crăpa capul şi vânt aspru, şi sus, la mormânt, parcă era în altă lume. Deloc nu bătea vântul şi cădeau fulgi mari, ca în poveşti! O zi de iarnă extraordinar de plăcută! Îngenunchez, mă rog şi cer binecuvântarea.

Dumnezeu şi Sfântul Părinte ştiu ce spun eu acum şi tot ce am zis până acum. Eu n-am simţit că îmi dă binecuvântare, dar am zis: măi, mi se pare mie... Eu am simţit în toată fiinţa mea: Nu pleca, mă, nicăieri! Stai acasă! Eu spun ce-am simţit... Dar ştiu că dacă spun cuiva, zice că nu-s întreg...

Părintele Daniel, după ce mi-a zis să cer binecuvântarea de la mormântul Sfântului, mi-a zis nişte lucruri foarte adevărate. De fapt, tot ce mi-a zis a fost foarte adevărat. Mi-a zis aşa: Dacă rezistaţi până în 15 august- am plecat prin iulie în Italia -, că vă va fi greu, dacă suportaţi până atunci, din 15 august vă va fi aşa de bine, că nu o să vreţi să vă mai întoarceţi. Şi exact aşa a fost.

Părintele Pantelimon şi Părintele Arsenie

Sunt multe, măi, omule, şi aş tot vorbi despre Sfântul Părinte Arsenie... Părintele Pantelimon, care a fost la Ghighiu, a ţinut tare mult să ajungă cândva la Prislop să slujească şi dânsul la o Sfântă Liturghie acolo. Îl avea la inimă de mult, din tinereţea lui, pe Sfântul Părinte

Arsenie Boca. Şi s-a dus. Distanţa dintre Ghighiu şi Prislop a făcut-o cu maşina în şapte ore şi jumătate. Atât o făcut până acolo! Acolo, a participat la Sfânta Liturghie, a fost printre preoţii care au săvârşit Sfânta Liturghie. Când a plecat de acolo, era numai dânsul cu şoferul; spre Prislop, mai era cineva în spate, dar când s-au întors, nu mai era decât el cu şoferul. Însă tot drumul a simţit că e cineva în spatele lor, zicea Părintele Pantelimon. Dar nu i-a spus şoferului nimic, doar din când în când mai întorcea capul să vadă dacă e cineva. Nu era nimeni! Când o ajuns în faţa porţii mănăstirii, o auzit şi el, şi şoferul acelaşi glas, care le-a zis: No, până aici v-am adus eu. De aici încolo, mergeţi singuri. Şi o precizare musai: distanţa, zicea Părintele Pantelimon, de la Ghighiu la Prislop e de şapte ore şi jumătate. Când au revenit, au făcut-o în trei ore şi jumătate. Zicea: maşina nu mai mergea pe asfalt; plutea!

Nu ştiu cât mă credeţi - zicea Părintele Pantelimon -, dar am ajuns în trei ore şi jumătate, iar când am ajuns în faţa porţii, chiar înainte de a opri maşina, am auzit glasul în spate, unde mie îmi făcea mereu impresia că e cineva. Şi a confirmat şi şoferul după aceea, că şi el a avut senzaţia, cât o mers cu maşina, că a fost cineva în spate, dar i-a fost ruşine să-l întrebe pe Părintele dacă nu simte şi el acelaşi lucru. Şi au auzit glasul amândoi: No, până aici v-am adus eu. De aici, mergeţi singuri. Deci distanţa de şapte ore şi jumătate dus, au făcut-o în trei ore şi jumătate întors.

Dar cum zicea Părintele: Nu ştiu cum mergeam, că dacă-l întreb pe şofer, nici el nu mai ştie. Pluteam! Nu mai auzeam nimic, nici motorul, de parcă eram într-un vis. Şi a fost întrebat: Părinte, mai ziceţi-ne ceva. Şi zicea Părintele: Nu mai zic nimic, că dacă aş spune câte ştiu şi câte mi s-au întâmplat referitor la Sfântul Părinte şi la mine, lumea n-ar mai crede. Nu ar mai fi nimic...

Pr. Ioan Sabău (1914-2009) (Foltu, Hunedoara)

„Oameni buni, închideţi ploaierele alea, că nu plouă peste noi!"

Părintele Ioan Sabău este unul din mărturisitorii temniţelor comuniste, cu slujire exemplară în păstorirea sufletelor pentru Împărăţia lui Dumnezeu. Peste zece ani de temniţă grea, cu tot atâtea binecuvântări şi biruinţe, au făcut din Părintele Sabău pildă de credinţă şi chip luminos în Biserica măririi lui Hristos.

La început de preoţie, plin de râvnă şi zel, aude de Părintele Arsenie Boca şi, de atunci, îi va rămâne mereu aproape, preţuindu-l cu aleasă consideraţie şi devotament.

L-am găsit pe Părintele Sabău într-o după-amiază frumoasă de vară, la Sfinţia Sa, la Foltu, împovărat de greutatea duioasă şi liniştitoare a celor peste 90 de ani, şi l-am rugat, între altele, să ne spună câte ceva şi despre Părintele Arsenie Boca.

„Femeie, lasă-l, că ăsta va sluji pe Dumnezeu cândva!"

Pe Părintele Arsenie Boca l-am cunoscut, cred, prin anii '40. Eram preot la Vinerea. El era atunci la Sâmbăta de Sus. Şi se făcea acolo, la Sâmbăta, cu prilejul praznicului Izvorul Tămăduirii, o mare manifestare. Şi am fost acolo, la serbare, unde l-am văzut prima dată pe Părintele Arsenie manifestându-se cu puterea lui de înainte-văzător. Se făcuse deja vâlvă că este văzător şi făcător de minuni. Şi vine o femeie cu un copil handicapat în braţe. Când a văzut-o, Părintele i-a zis: „Femeie, vezi, pe copilul ăsta l-ai zămislit în noaptea de Paşti, aşa-i?" „Aşa-i, Părinte!", a zis femeia. „Vezi cum lucrează Dumnezeu? Acum trebuie să faci rugăciune multă şi post ca să putem face ceva, să-l putem întrema..."

Era cam timp ploios. Oamenii şi-au deschis umbrelele, şi-au pus câte ceva pe cap. „Oameni buni - le-a zis Părintele -, închideţi ploaierele alea, că nu plouă peste noi!" Deranjau, cu zgomotele şi mişcările lor, predica. Şi a continuat Părintele: „Închideţi ploaierele, căci cât vorbesc eu aici nu plouă, dar după ce termin, să vedeţi ce ploaie vine!" Şi, într-adevăr, după ce a terminat el de vorbit, a venit o ploaie, de ne-a împrăştiat pe toţi!

La Prislop nu am fost la el. Asta a fost o greşeală a noastră, a tuturor. A celor care l-am cunoscut şi pe care ne-au arestat odată cu el.

Securitatea a folosit mijloace diabolice printre noi, ca să nu ne întâlnim după puşcărie.

Eu eram în relaţii destul de intime cu el, şi cu un coleg de-al lui, mai cu seamă, coleg cu el la Sibiu. Şi-mi era frică să mă duc la el, să nu-i fac rău prin venirea mea. Nici maica Zamfira nu prea lăsa lumea să-l caute. Le zicea de fiecare dată: „Pe cine căutaţi? Ce, n-aveţi popă?" Îi scotea din mănăstire, nu-i lăsa!... Ea şi-a luat angajamentul că atâta vreme cât va sta Părintele Arsenie sub observaţia ei, îl va scuti de a lua contact cu poporul. Asta era nenorocirea. Totuşi l-a mai căutat lumea, pe la Drăgănescu şi pe unde mai mergea...

Mi-aduc aminte, tot aşa, de o scenă... S-a dus o femeie care rămăsese gravidă, iar soţul a fost arestat, prin '48. S-o dus să-l întrebe pe Părinte ce să facă. Mai avea trei copii. Copiii ceilalţi erau deja mari. „Părinte - i-a spus ea -, ce să mai fac cu ăsta în pântece? Mi-am pus gând să-l pierd, să-l avortez... Pentru că nu reuşesc să-l cresc. De când a plecat soţul meu, sunt nenorocită!..."

Şi-i zice Părintele: „Femeie, lasă-l, că ăsta va sluji pe Dumnezeu cândva!" Copilul acela este Părintele Avramescu, din America. A făcut furori acolo, în America.

A construit o catedrală mare, ca în Bucureşti, cu mulţi credincioşi...

Am avut şi eu o nepoată. Şi-a luat de bărbat, oarecum, o rudă. Şi preotul nostru, trecut de la uniţi la ortodocşi, după câteva săptămâni de cursuri, fără şcoală, le-o dat dezlegare. Nepoata asta a născut un copil debil, handicapat. Până la 7 ani a stat tot în leagăn. Numai cu lapte-l hrănea. S-o dus şi ea la Părintele Arsenie. Când i-o văzut, Părintele le-a zis: „Măi, vezi ce-nseamnă dacă v-aţi luat neamuri! Voi v-aţi luat rude." „Da - au recunoscut ei -, ne-am luat rude..." „Asta e!" Eu numai atunci am aflat. M-am dus la vlădicul Andrei şi am făcut o dispensă - pentru că Biserica avea dreptul să dea dispensă, din gradul VI de rudenie -, o dispensă retroactivă, şi a murit copilul acela. Altfel avea de suferit toată viaţa.

Anişoara Opre (Cinciş, Hunedoara)

„Am fost în preajma Părintelui Arsenie mereu..."

Cincișul de acum e acea localitate care s-a născut în perioada de excesivă industrializare a României, odată cu Combinatul Siderurgic din Hunedoara, sătuc mutat prin voia tovarăşilor de atunci undeva în deal, Cincișul „de jos" fiind scufundat sub ape. Pe locul vechiului sat se întinde acum un lac grandios, care a deservit o vreme combinatul, însă care poartă în el dramele a sute de suflete dezrădăcinate. Mai mult, uneori, în vremurile în care apele se retrag, se mai poate zări câte o turlă de biserică, din cele trei biserici acoperite de ape...

Aici şi-a dus, pentru o vreme, crucea binecuvântată a pastoraţiei familia Părintelui Crăciun Opre. Ani buni înaintea scufundării Cincişului vechi, Părintele Arsenie Boca avea să le spună că va veni o vreme în care îşi vor da animalele „pe o semnătură", că vor trebui să taie toţi pomii pe care tocmai îi cumpăraseră, că apa va cuprinde tot satul şi va ajunge până sus, dincolo de înălţimi...

Preoteasa Anişoara (născută la 25 octombrie 1930) a fost mereu ajutor de nădejde Părintelui Crăciun Opre.

Iar în toate biruinţele - şi nu au fost deloc puţine! - a simţit ajutorul de netăgăduit al Părintelui Arsenie Boca.

Despre relaţia aceasta duhovnicească, cu totul specială, pe care a avut-o doamna preotească Anişoara (şi, în genere, familia sa) cu Părintele Arsenie, am rugat-o să îmi povestească într-o seară extrem de prietenoasă de iarnă, cufundaţi în povestea Cincişului nou şi a celui „vechi", în preajma lăcaşului de vremelnică odihnă al Părintelui Crăciun, mereu străjuitor Bisericii, pe care a slujit-o până la martiriu.

Întâlnirea cu doamna preotească e una din care nu mai pleci niciodată...

„Până aici va ajunge apa!"

Doamnă preoteasă Anişoara, l-aţi cunoscut încă din tinereţe pe Părintele Arsenie Boca. Iar din această binecuvântată „întâlnire" s-a legat, apoi, o durabilă şi dumnezeiască relaţionare. Şi ştim că aceasta a ţinut nu doar până la trecerea la Domnul a Sfântului Ardealului, ci până dincolo de vremi, în tot ajutorul pe care i-l cereţi şi în fiecare răspuns la rugăciunile dumneavoastră către Părintele.

V-aş ruga să ne spuneţi care a fost punctul de întâlnire cu Părintele Arsenie.

Mănăstirea Prislop! Acolo l-am cunoscut pe Părintele Arsenie în vremea liceului, eu locuind foarte aproape de Prislop, o duminică mergeam la Cinciş - nu la acest Cinciş, ci la cel de sub ape, unde era preot Părintele Rudeanu, fratele meu -, iar cealaltă duminică mergeam la Prislop.

De loc eraţi din Cinciș?

Da, din Cincişul de sub ape... Unde acum e barajul.

Şi mergeați singură la Prislop? Sau era deja un anumit ferment în rândul credincioşilor, care se întindea către mănăstire?

Duminica mergeam, de obicei, cu sora mea (care a murit într-un accident, în Ajun de Crăciun), cu o prietenă de-a noastră, pe care o chema Petruieschi Iulia a lui Chiseliţă - aşa îi ziceam - şi câteodată şi cu un coleg de şcoală primară de-al meu, de aici, din sat. Mai mergea şi el câteodată şi ne era drag, că nu mai eram doar noi, singure. Dar de cele mai multe ori, singure mergeam.

Şi cât făceaţi până la Prislop?

Nu făceam mult... Doar două ore şi jumătate! Fie iarnă, fie vară, fie ploaie, fie vânt, noi plecam! Şi era ceva foarte interesant. În anii aceştia în care am mers la Prislop prin păduri - că prin păduri treceam -, n-am văzut nici vulpi, nici lupi, nimic! Ne-o ferit Dumnezeu! Doar câte un iepure vedeam, când era zăpadă...

În fine... Mergeam şi participam la slujbă. Făcea Părintele Arsenie slujba. Şi totdeauna veneau oameni străini, dar puţini. Din partea Făgăraşului, mai ales. Veneau şi ei la slujbă. Iar Părintele îi întreba:

„Măi, Niculae, de ce venişi?" „Părinte, am venit să mă spovedesc şi să mă împărtășesc!" „Bine, măi, Niculae! Dar spune-mi tu mie cu care pumn ai dat în tatăl tău?" „Cu amândoi..." „Du-te acasă, te împaci cu tatăl tău - pe care Părintele nu-l cunoştea - şi după aceea te spovedeşti la preotul tău de acolo, din sat." Părintele nu vorbea cu dumneavoastră, ci zicea pe nume: Măi, Ioane, Măi, Mărie şi aşa mai departe.

No, mai veneau şi femei care mai avuseseră în perioada asta şi avorturi. Şi le spunea: „Aţi făcut lucruri pe care să nu le mai faceţi! Şi după aceea, după ce vă mai îndreptaţi, mai veniţi pe la noi!" Dar fără să-i fi cunoscut vreodată, le spunea pe nume! Pe nume le spunea!

Acestea au fost anumite lucruri pe care eu le-am auzit în timp ce Părintele Arsenie vorbea cu oamenii.

Era o perioadă grea, când nu se găseau nici alimente, nici pâine. Şi Părintele mai venea la noi cu căruţa. Şi venea şi pe jos...

Unde venea? Acasă la dumneavoastră?

Acasă, în Cincişul vechi. Nu aici! În Cincişul de sub apă!

V-aş ruga să zăbovim câteva clipe asupra acestor întâlniri.

O primă întâlnire a fost cu Părintele, când o fost la noi, la Cinciş. Tata avea boi, vaci, cai în grajd. Şi i-a spus tata: „Părinte, hai să vedeţi animalele noastre! Şi vă duc şi prin grădină, să vedeţi pomii noştri!" „Bine, unchiule, vin!", a spus Părintele. „Frumoşi boi!... Dar va veni vremea să îi dai pe o semnătură!" Dar zice tata: „Părinte, nu m-am gândit deocamdată să-i vând". Dar Părintele o ştiut pe ce semnătură îi va da, pentru că era vorba de colectivizare, însă aceasta nu i-a spus-o tatălui, ci doar că îi va da pe o semnătură. Şi atunci, şi eu, şi tata am înţeles: dacă tata, vreodată, se hotărăşte să-i vândă, trebuia să meargă la primărie, să-i dea un act pe baza căruia puteai să mergi în târg cu animalul. Dar actul, prima dată, intrarea în tovărăşie şi, după aceea, colectivizarea.

Ne-am dus tot atunci şi în grădină. Şi eu, şi tata, şi mama, şi Părintele. Şi zice Părintele: „Aveţi pomi mulţi!" „Părinte, rândul acesta de pomi este de la Orăştie. Rândul ăsta de meri e de la Geoagiu. Ăştialalţi...",

de unde erau, că nu mai țin eu minte de unde erau. Și zice Părintele: „Frumoşi pomi! Fac fructe?" „Fac, Părinte, fac!" „Vine vremea să-i tăiaţi..." „No, Părinte, doar noi nu i-am pus să-i tăiem!" „Dar nu-i tai dumneata, că-i taie alţii, când va fi să-i taie!..." E adevărat că au fost tăiaţi când ne-am mutat din Cinciş... Ca să dea drumul la apă au trebuit să cureţe terenul și toţi care au curăţat terenuri pe malul apei râului Cerna au fost muncitori care lucrau în combinat şi au fost trimişi de combinat, că pentru combinat s-a făcut barajul, nu pentru altceva. Pentru combinat, că avea nevoie de apă! Şi atunci ni s-au tăiat şi toţi pomii!

S-au terminat apoi discuţiile şi ne-am zis să-l conducem pe Părintele până sus, pe lângă biserică; biserica noastră din Cincişul vechi era un pic mai pe deal. Peste drum de biserică sau vizavi de biserică era o casă a unor fini de-ai noştri, finul Ioan al lui Liţă. Era în capătul satului, vizavi de biserică. Acolo era un păr sălbatic. Părintele s-a oprit acolo. De obicei, Părintele Arsenie, când venea la noi, avea un fel de par, o bâtă - cum pui pari la fasole, din alun -, pe care îl ţinea în mână. Se uită aşa, de jos până sus la acest păr al lui Ion al lui Liţă şi, cum era părul destul de gros, dă de trei ori în acelaşi loc, la doi metri de la bază, de la pământ şi iarbă. Şi zice: „Până aici va ajunge apa!" Şi-atunci toţi ne-am întrebat: „Părinte, dacă ajunge apa aici, la doi metri, noi suntem acolo, în groapă. Ce se întâmplă cu noi? Ne înecăm? Murim?" „A, nu!", răspunde Părintele. „Nici nu vă înecaţi, nici nu muriţi, dar apa până acolo va ajunge!" Şi aşa a şi fost! Părul acela a fost ca o mărturie a relatărilor Părintelui Arsenie Boca de atunci, în prezenţa părinţilor mei, a surorii mele şi a mea.

Cum de era familia dumneavoastră aşa apropiată de Părintele Arsenie?

Familia noastră a fost apropiată, în sensul că de îndată ce am auzit că Părintele Arsenie a venit la Prislop, de la Mănăstire de la Sâmbăta, noi am mers să îl căutăm.

Mergeam, cu toate că oamenii din Silvaşul de Sus şi din Silvaşul de Jos nici astăzi nu merg la Prislop. Nici atunci nu mergeau decât vreo două-trei familii. Şi erau la trei kilometri de mănăstire. Dar noi, cum vă spusei, făceam două ore şi jumătate pe jos şi peste deal, dar tot a doua duminică, atâta vreme cât era Părintele la Prislop, mergeam.

Acum, Doamne fereşte, dacă o fost ceva de nu am putut pleca, s-a întâmplat nu din cauza noastră. Dar altfel mergeam mereu.

Ei, după ce am început să merg, în perioada cât eram la liceu, eu am fost legată sufleteşte de mănăstire şi de Părintele Arsenie! Şi i-am spus că eu aş vrea să rămân acolo, să mă călugăresc. Mi-au făcut cele necesare din haine - era o măicuţă care mi-a făcut tot ce-mi trebuia - și mi-a pus Părintele Arsenie o întrebare: „Anişoaro!" „Da, Părinte!" „Tu ai spus la părinţii tăi că vrei să rămâi la mănăstire?" Am zis: „Părinte, le-am spus!" „Şi ce-or zis?" „N-or zis nici da, nici ba!" Tata şi mama n-au spus nimic. „Dar la fratele i-ai spus?" „Nu!" „No, să-i trimiţi vorbă să vină și fratele, Părintele Anton Rudeanu, să stau de vorbă și cu dânsul şi după aceea vedem ce facem şi cum facem!" Vine fratele... Era Părintele Arsenie, eram și eu de față, de asemenea era şi măicuţa Zamfira, care era stareţă pe vremea aceea, şi un grup de maici (despre care eu zic că-s „de pe vremea mea", deci care-s tot tinere ca mine, de 83 şi 84 de ani; o parte din grupul acela mai este la Sinaia). Şi Părintele a întrebat aşa: „Părinte Antonie, uite, Anişoara vrea să rămână la mănăstire. Eşti de acord?" Zice: „Părinte, nu-s de acord!" „Păi de ce?" „Pentru că-i avem pe tata şi pe mama care-s bătrâni şi Anişoara a rămas singură acasă. Eu sunt cu problemele mele familiale în altă casă..."

Atunci, Părintele o zis aşa: „Anișoaro, ce zici?" „Părinte, eu nu zic nimic! Ce ziceţi Sfinţia Voastră să fac, eu aia fac! Ce ziceţi!" Și-atunci Părintele o zis așa: „Ştii ce zic eu, Anișoaro? Tu te duci acasă, la Cinciş, îngrijeşti pe tata şi pe mama cum îţi va ajuta Dumnezeu". Că nici tata, nici mama n-aveau nici pensie, n-aveau nimic. Şi i-am spus: „Bine, Părinte!" Şi Părintele Arsenie a continuat: „Dacă tu mergi, în lume vei face mult mai mult ca la mănăstire!"

Atunci n-am priceput de ce a zis Părintele că pot să fac mult. Ce puteam eu să fac, ce gândeam eu la anii ăia, că fac în lume mai mult ca la mănăstire?! E drept că la mănăstire una era la bucătărie, una era cu găinile, alta era cu oile... Fiecare avea ascultarea ei. Atunci m-am gândit că am și eu o ascultare și că trebuie să-mi fac datoria.

După aceea, m-am angajat - că am lucrat şi în contabilitate un an sau doi. Că eu, în '52 am terminat liceul - din '46, până în '52 - şi după ce

am terminat liceul, m-am angajat în combinatul siderurgic de la Hunedoara.

După ce m-am angajat aici, mi-am dat seama de multe lucruri pe care mi le spusese Părintele Arsenie; după ce le-am priceput, că nu am priceput aşa, repede, toate câte mi-a zis Părintele. Să vă spun numai câteva dintre ele.

Când ne-au venit repartiţiile pentru combinat, noi am fost trei clase: două clase de băieţi şi o clasă de fete.

Noi, fetele, am terminat contabilitatea. Băieţii au terminat siderurgia. Şi, în '52, când am terminat şi au venit repartiţiile şi directorul şi cu diriginta au desfăcut plicul de la Bucureşti, citesc la fiecare numele, de la A la Z, iar toate fetele de dinaintea mea au fost repartizate la contabilitate. Când ajunge la Rudeanu Anişoara, scrie Direcţia Comercială. Atunci, sigur că m-am mâhnit şi poate că oi fi şi plâns; de ce eu nu sunt cu colegele mele? Dar n-am zis nimic atunci. Am lăsat să citească doamna dirigintă sau directorul mai departe şi am văzut că după mine, iarăşi, toate erau repartizate la contabilitate. Din 24 câte am fost, 23 au rămas în contabilitate şi Rudeanu Anişoara a fost trimisă la Direcţia Comercială. Numai eu am fost repartizată acolo! N-am priceput de ce! Dar, după ce m-am angajat în combinat şi vreme de o lună de zile eu nu m-am dus la colegele mele - ele erau la parter, iar eu eram la etajul unu -, când am mers, în sfârşit, la ele, să văd ce fac, am constatat că stăteau pe scaun, în partea dreaptă aveau un alt scăunel şi pe scăunel era o ladă. În ladă erau fişe contabile. Fiecare piesă şi fiecare material din combinat avea codul respectiv şi denumirea sa. Piesa cutare, codul cutare... Şi-atunci am întrebat: „Măi, voi ce faceţi toată ziua?" Şi-mi ziseră: „Uite, toată ziua stăm aici, pe scaun, şi operăm în fişe. Când vin bonuri din secţie - că veneau bonuri din secţie cu diferite materiale -, le trecem aici". Şi-atunci am înţeles de ce nu am fost repartizată cu ele. Şi le-am şi zis colegelor: „Măi, fetelor, eu n-aş putea să stau cum staţi voi, opt ore pe scaun - sau aproape opt ore, pentru că te mai ridicai să mergi să bei apă sau să mănânci -, eu n-aş putea să stau atât pe scaun!" Dar serviciul meu a fost în așa fel, încât nu am fost nevoită să stau aşa. Iar dacă am ajuns acolo, la Direcţia Comercială, eu am considerat că Părintele Arsenie a aranjat lucrurile. Acel ministru sau funcţionar din Bucureşti care a

făcut repartiţiile a scris în dreptul meu Direcţia Comercială. Ei, pe mine Direcţia Comercială m-a ajutat foarte mult apoi, la tot ce a însemnat parohia, construcţia de mai târziu a bisericii și multe altele. Și-atunci am început să zic că de asta a spus Părintele că în lume fac mai mult ca la mănăstire. Şi să vă spun de ce.

Combinatul, în cei şapte ani de zile cât am lucrat acolo, l-am cunoscut de la A la Z. Cei care erau cu mine acolo unde am ajuns eu, la serviciul acela de aprovizionare, mă trimiteau pe mine, că eram mai tânără: Anişoaro, te duci până la turnătorie! Te duci până la mecanică! În fine, unde aveau treabă, mă trimiteau pe mine... Mă duc, cum să nu?!, răspundeam eu de fiecare dată. Iar eu îmi făceam şi treburile mele şi îi şi serveam. Ei, prin asta, am învăţat foarte mult şi în timpul ăsta de şapte ani, am cunoscut materialele care m-au ajutat după ce m-am căsătorit şi după ce Părintele Crăciun a avut de construit biserica din Cinciş, pentru că eu cunoşteam materialele. Şi, apoi, când mergeam cu treabă - după ce am plecat de la combinat, că după şapte ani m-am mutat cu lucrul -, uşile îmi erau deschise întotdeauna.

La un moment dat, după şapte ani de combinat, am vrut să mă angajez la turnătoria Patria. Aici am trăit o altă minune. Cineva, un inginer, m-a cunoscut şi mi-a spus să vin la turnătoria Patria, că este un post de tehnician. „Cât e salariul?", că şi atunci întrebam cât e salariul.

În Combinat aveam vreo 480 de lei şi acolo era 700. Am făcut o socoteală şi mi-am zis că de la 480 la 700 e o diferenţă care ajută, mai ales că tata şi mama n-aveau pensie şi trebuia să îi ajut, aşa că mi-am făcut demersurile. Când am fost în faţa primăriei, mi-a ieşit în cale fostul nostru doctor, care era directorul spitalului şi care a fost doctor la Şcoala Medie Tehnică Siderurgică. Acesta mă întreabă: „Anişoaro, ce faci?" „No, doctore, uite, vreau să mă angajez." „Unde te angajezi?" „La turnătoria Patria." „A, da, bine. Bine, bine... Şi în mână ce ai?" „Fişa de angajare!"

Îi dau fişa, pac-pac, o rupe şi-mi spune: „Pune-o în coşul de gunoi şi hai cu mine!" N-am înţeles de ce mi-a luat fişa, de ce mi-a rupt-o... M-o dus la spital - dânsul era director la spital. Mă duce la cadre, unde era chiar soţia dânsului, căreia îi spune: „Ileana, uite, Anişoara Rudeanu a fost elevă la liceu. O cunosc, e fată bună! Eu vreau să o angajez la

spital, că, uite, o vrut să se ducă la turnătoria Patria, acolo unde sunt bărbaţi şi e greu să muncească în mizerie şi fumuri!" Şi m-am angajat la spital! Ei, angajându-mă la spital, mi-am spus tot aşa, că tot Părintele Arsenie o aranjat lucrurile.

Fiind la spital, am avut libertate, astfel că în timpul zilei eu puteam să fug, să iau maşină, să duc nisip la biserică. A doua zi, să duc piatră. A treia zi, să duc lemne.

Deci în fiecare zi eu ieşeam câte o oră, două, pentru treburile parohiei. Dar cum ieşeam? Cu aprobarea şefilor!

Însă, dacă aş fi fost în altă parte, n-aş fi putut să fac! Nu puteam! Poate şi de cinci ori pe zi ieşeam din spital. Şi nu fugeam! Mă rugam la şeful, ceream voie de la şeful de secţie sau de la asistenta şefă care era şi puteam să plec.

Deci, în timpul acesta, toate le-am pus pe seama Părintelui Arsenie, că toate le-o rezolvat pentru mine, astfel încât, când am început construcţia bisericii, eu ştiam unde să bat la uşă în combinat, ştiam să bat la uşă la ICSH 1 şi peste tot, la toate întreprinderile.

„Anişoaro, mănâncă şi tu pâine prăjită cu un iaurt!"

Câtă vreme Părintele Arsenie a fost la Prislop, l-aţi mai căutat apoi? Mă refer la perioada de după întâlnirea de care ne-aţi povestit.

Da, da, da!

Vă mai amintiţi câte ceva din întâlnirile respective?

Da... De pildă, înainte de a pleca de la Prislop, Părintele Arsenie ne-o chemat odată pe amândoi, pe Părintele Crăciun şi pe mine, şi ne-o spus: „No, eu acum nu voi mai fi aici..." Că eu prima dată am avut duhovnic un preot la școală. Al doilea duhovnic mi-a fost Părintele Arsenie Boca; cei mai mulţi ani l-am avut pe Părintele Arsenie Boca duhovnic. Iar când o simţit că trebuie să plece de aici, ne-o chemat pe amândoi şi ne-o zis: „Uitaţi, eu trebuie să plec. Anişoaro, tu acum ai ca duhovnic pe Părintele Nicodim, până trăieşte! Şi când va pleca, îl ai pe Părintele Crăciun!"

Dar să vă spun ce am păţit odată la masă. Părintele Arsenie stătea în capul mesei. În dreapta Părintelui stătea măicuța

Nota 1. Întreprinderea de Construcţii Siderurgice Hunedoara.

Zamfira şi în stânga stăteam eu. Asta se întâmpla când eram acolo, la dânşii, la Prislop. Când am stat un an de zile acolo. Şi era şi maica Ilaria, bucătăreasa, în grupul acesta al maicii Marina. Şi zice Părintele Arsenie: „Maica Ilaria, ştiţi ce vă rog? Pregătiţi-mi două felii de pâine!" Şi parcă-l văd şi acum pe Părintele cum mânca pâine prăjită cu iaurt.

Mânca şi ronţăia. Aşa o poftă mi-o venit şi mie, încât m-am gândit: „Măi, ce-aş mânca şi eu o bucată de pâine prăjită cu iaurt!" Mai băgă de două ori în gură Părintele Arsenie, după care zise: „Maică Ilaria, mai prăjiţi-mi două felii de pită şi mai aduceţi şi un iaurt!" No, maica se duse. Când le-a adus în fața Părintelui, acesta întinde farfuria către mine și zice: „Anişoaro, mănâncă şi tu pâine prăjită cu un iaurt!"

Au fost multe lucruri, pe care nu reuşesc să le spun aşa cum le-am trăit...

Şi astăzi, dacă aţi văzut, peste pârâu, mai sunt băncile acelea de mesteacăn, necojite. Mai sunt şi acum. Ei, toate băncile acelea erau făcute de mânuţa Părintelui. Clopotniţa, de mânuţa Părintelui. Căruţa, tot ce trebuie, partea lemnoasă, tot Părintele Arsenie o făcea! Tot, tot, tot! Toată ziua era şi la slujbă, dar îl găseai veşnic şi în atelierul de tâmplărie! Cu rindeaua, lucrând cu lemne. La fel şi staulul de oi...

Ştiu că aţi stat o vreme la mănăstire, la Prislop...

Da, am stat un an şi ceva la mănăstire, la Prislop.

Eram îmbrăcată în rasă... Am lucrat acolo.

E adevărat - când am plecat, am plecat neîmpăcată, dar am plecat din ascultare. Dacă a zis Părintele: Tu te duci în lume!..., m-am dus. Iar când am început lucrările la biserică, atunci mi-am dat seama de ce Părintele Arsenie m-a trimis în lume: ca să ajung în combinat, să cunosc oameni, că altfel era greu.

Părintele Crăciun era şofer la roabă, iar eu ceream ture de noapte la serviciu, ca să îl pot ajuta ziua. Lucram noaptea la spital şi, după ce dormeam vreo două ore, dacă dormeam, plecam la Autobaza din Hunedoara, după materiale pentru biserică.

În vremea aceea, de un an de zile de lucrare la Prislop, cum era Părintele? Era căutat de lume şi atunci?...

Era, dar nu erau chiar atât de mulţi oameni... Veneau oamenii, însă puţini, mai rar.

Între oamenii de acolo, între măicuţe, la acea vreme ce se spunea despre Părintele Arsenie? Cum era „cunoscut" Părintele?

Eu când auzeam că le zice pe nume oamenilor pe care nu i-a văzut niciodată, mă tot gândeam cum se poate aşa ceva. Doar în mintea mea eram mai tânără, mai copilăroasă, nu pricepeam eu. Nici chiar atunci când mi-a zis să mă duc în lume, n-am priceput eu. Ce să fac eu în lume? Ce minuni pot să fac eu în lume? Abia după aceea am văzut ce am făcut în lume, când am început biserica.

Că eu unde mergeam, aveam uşile deschise.

Cum a fost cu „testamentul" Părintelui Arsenie pentru dumneavoastră şi pentru Părintele Crăciun, de a construi acel muzeu și schit la Cinciș? Ştim că Părintele Arsenie v-a lăsat în grijă să construiţi aceste lăcaşuri la Cinciș...

Într-o seară, la ora zece - nu ştiu dacă era poarta încuiată sau nu era, că noi de multe ori nu o încuiam -, vine Ion de la mănăstire, care acum e şofer la maşină, iar atunci era şofer la cai și căruţă. Vine cu căruţa la noi şi zice: „Părinte, m-o trimis Părintele Arsenie să vă zic să veniţi amândoi până sus, la mănăstire". Gata, ne-am echipat! Ne-am dus la Prislop şi ne-am întors dimineaţa, poate pe la 5-6. Atunci am tot vorbit de lucrurile pe care trebuie să le facem.

Se întâmpla în vremea în care Părintele era deja plecat la Drăgănescu, nu?

Da, era plecat în Drăgănescu. S-a întâmplat înainte de Revoluţie, cu câţiva ani buni.

Atunci, Părintele ne-a întrebat: „Mai aveţi de lucru la biserică?" „Mai avem, Părinte, mai avem." „Cum vă descurcaţi?" Eu întotdeauna răspundeam înaintea Părintelui Crăciun: „Părinte, ne descurcăm bine. În Combinat, colegii mei sunt toţi directori, ingineri-şefi, mecanici şefi şi aşa mai departe. La ICSH, tot la fel. Eu, când mă duc la ei, niciunul nu mă refuză dacă mă duc după materiale". „Bun! Tu te duci după materiale?", m-a întrebat Părintele. „Eu!" „Dar şi lucrezi?" „Şi lucrez la spital. Dar oamenii de la spital îmi îngăduie, de pot să plec!" Vă spun: nu pot să le mulţumesc - că unii din ei au murit, alţii încă mai trăiesc - îndeajuns pentru faptul că n-a fost o dată să mă cer la vreun şef şi să-mi zică: Nu te duci, Anişoaro! Nu! Spuneau: Du-te!Numai să-ți laşi înlocuitor!

Şi-atunci vorbeam cu o asistentă care venea în locul meu, şi eu mergeam după lemne, după scânduri, după piatră, după ciment. Fac o paranteză. Într-o zi, s-a întâmplat în felul următor: mă duc la ITA 2, după o tură de noapte.

Nota 2. Întreprinderea de Transport Auto.

Era directorul singur - şi el, un fost coleg. Şi zice: „No, preoteaso, ce-ţi trebuie?" „Păi, Nicule, îmi trebuie trei sau patru maşini." „Cum trei sau patru maşini? Eu nu dau la întreprinderi trei-patru maşini odată şi ţie îţi trebuie?! Ce faci cu ele?" Zic: „Îmi trebuie o basculă pentru nisip, la Mureş. Îmi trebuie un cefarom să ducă mortar de la ICSH la biserică. Îmi trebuie un peridoc să meargă după lemne. O carosată, să duc nişte scânduri..." „No, n-am atâtea maşini!" Zic: „Bun... Eu sunt obosită, că n-am dormit astă-noapte, dar fără maşini nu mă duc. Cu maşina de Târgu Mureş mă duc eu..." De celelalte ştiam că am cu cine să le trimit, aşa că a rămas ca eu să merg cu basculanta să iau nisip de la Mureş. Şi zice: „Nu, nu-ţi dau!" „No, dacă nu-mi dai, eu de aici nu plec! Uite aici mă aşez şi aştept! Nu plec dacă nu-mi dai maşină!" Şi sună - erau telefoanele acelea manuale - la şeful lui. „Tovarăşul Şufană, uite, preoteasa de la Cinciş are nevoie de cinci maşini!" „Să vină jos!" M-am dus jos, am făcut hârtiile, am semnat hârtiile, m-am dus la casierie, am plătit şi mi-au dat maşinile! La noi aşa era în perioada aia, când s-o

început şi lucrarea la mănăstire, la Prislop, la clădirea de jos: într-o zi duceam la Cinciş cărămidă, într-o zi la Prislop. Într-o zi duceam la Cinciş fier-beton, în altă zi la Prislop. Şi aşa erau unele cu altele.

Mulţi mă întrebau: „Doamnă preoteasă, dumneavoastră în câte locuri sunteţi angajată?" „Păi eu sunt angajată în câte locuri am hârtii..." Că o dată luam o comandă de la Industria Alimentară, o dată de la Colectiv, o dată de la mecanicul şef, de la nu ştiu câte întreprinderi.

De ce? Mi s-a spus odată de către directorul economic de la ICSH, domnul Borţoi - trebuie să-l numesc, că ne-o ajutat foarte mult - aşa: „Doamnă preoteasă, când vii la mine cu cereri, să nu apară nici antetul, nici ştampila bisericii. Dumneata vii cu ce cereri vrei, dar să nu se vadă că sunt pentru biserică!" Prin virament se vedea că banii sunt ai Bisericii, aşa că eu plăteam în numerar întotdeauna.

Aşa o fost viaţa mea, de o trebuit să merg să mă rog de întreprinderea cutare: daţi-mi o comandă, de cealaltă întreprindere: dă-mi o comandă pentru cutare...

Deci alergam, dar nu oboseam, nu eram obosită.

Nici acasă lucrurile nu rămâneau nefăcute, pentru că nu era cine să le dirijeze. Aveam peste 70-80 de oameni zilnic la lucru. Porţile noastre nu se închideau niciodată, nici seara, nici noaptea...

„Să faceţi trei clădiri în curtea bisericii!"
Ce v-a spus atunci Părintele Arsenie, când v-a chemat noaptea?

Atunci, când ne-a chemat la ora zece, a întrebat aşa: „Ce faceţi? Cum lucraţi?" Şi i-am spus: „Părinte, ne descurcăm... Colegii mei au făcut toţi facultate, sunt toţi licenţiaţi în combinat şi mă ajută". Auzind aceasta, Părintele a spus: „No, uite, vreau să vă mai dau de lucru!" Eu imediat am sărit: „Da, Părinte, daţi-ne, că lucrăm!" Dar asta era în timpul comuniştilor. Şi zice Părintele măicuţei Zamfira să taie o coală ministerială și să-i dea un creion.

I le-a dat. Şi o făcut aşa: un dreptunghi, încă un dreptunghi, alt dreptunghi. Trei dreptunghiuri. Şi ne-a zis: „Ei, să faceţi trei clădiri în

curtea bisericii!" „Facem, Părinte, facem!" După aceea, ne-a explicat fiecare ce să fie, iar apoi a spus: „Mă, la ce necazuri vă bag eu pe voi doi!" - adică pe mine şi pe Părintele Crăciun. „Părinte, nu ne băgaţi la niciun necaz, că ne descurcăm. Ne descurcăm, că oamenii ne ajută şi ne ajută şi Dumnezeu! Facem!" Ne-a spus aşa: „Faceţi acolo o clădire în care va fi un muzeu!"

Apoi, l-a întrebat pe Părintele Crăciun: „Părinte Crăciun, ştii unde e fresca din biserica ce s-a demolat?" Zice: „Am auzit că ar fi pe la Bucureşti sau pe la Hunedoara!" No, zice: „Aia care mai este la Hunedoara s-o aduceţi când veţi găta prima clădire. Faceţi muzeul jos, aduceţi fresca, și sus faceţi nişte chilii. Dar această clădire de care vorbim să aparţină de Prislop şi acolo să fie maici de la Prislop şi încă un călugăr!" Asta ne-a spus Părintele atunci!

Nu s-a întâmplat însă aşa...

Şi acum în ce stadiu sunt lucrările? Clădirea e făcută, nu?

Clădirea e făcută, da.

La îndrumarea Părintelui Arsenie, n-am putut nicicum să începem lucrările atunci, că nu ni le aprobau. Ce vă trebuie trei clădiri?, ni se spunea mai mereu.

Înainte de a mă cunoaşte eu cu Părintele, Părintele Crăciun fiind student, dacă nu mă înşel, la Sibiu, împreună cu Părintele Vasile Prescură s-a dus într-o iarnă la Prislop şi s-a întâlnit acolo cu Părintele Arsenie. Nu ştiu ce i-o fi întrebat Părintele Arsenie, dar într-o discuţie îi spune Părintelui Vasile: „Tu te călugăreşti!" Şi către Părintele Crăciun: „Iar tu te căsătoreşti!" Cam asta a fost ce le-a spus Părintele. Ce altceva au mai vorbit nu ştiu, că nu l-am întrebat niciodată!

Apropo, cum a fost „întâlnişul" cu Părintele Crăciun? Cum v-ați cunoscut?

Ţin minte că într-o lună de august ne-am întâlnit. Eu eram la spital - lucram la spital - şi a venit acolo cu un nepot, care era coleg parcă la facultate cu Părintele, Vlad Ion. Şi el o terminat teologia. Era nepot de soră, dar el n-o călcat pe urmele mamei sale cu nimic, nici atunci și nici azi.

Așa ne-am cunoscut...

Ce s-a mai întâmplat cu muzeul şi cu celelalte două clădiri?

În anul '90, după Revoluţie, la 1 martie sau 15 martie, dacă nu mă înşel, noi aveam toate desenele cu ce ne-o zis Părintele atunci, noaptea, cu cele trei dreptunghiuri.

Şi ne-am hotărât să le facem. „Hai să vorbim cu ICSH, să le facem!", ne-am zis noi. No, pregătirăm cele ce ne trebuiau şi Părintele Crăciun îmi spune într-o duminică: „Mâine dimineaţă mă duc la Arad!" I-am pregătit dosarele, toate le-o băgat în geantă, s-o dus la Arad şi le-o lăsat acolo, la episcopie. Era Părintele Bucte acolo şi ceilalţi consilieri. Părintele Crăciun a lăsat actele acolo şi i s-a spus: „Părinte, joi avem şedinţă. Discutăm problema şi vă sunăm, ca să veniţi!" Deci asta se întâmpla în 15 martie. Noi făcuserăm contractul pentru trei clădiri - parcă erau vreo cinci milioane cu totul. Dar cum am făcut? I-am spus directorului Ivan, care, cu o lună înainte de a muri, l-a chemat pe Părintele Crăciun să-l spovedească şi i-a zis: „Părinte, eu mor, dar mor cu inima neîmpăcată, că n-am făcut ce o zis Părintele Arsenie!" Și s-a oferit să ne ajute. Şi la fel îmi spun şi eu: Mâine poate mor şi nu mor cu inima împăcată, că n-am făcut cele trei clădiri pe care le-o zis Părintele Arsenie! Numai pe asta, care e acum, am făcut-o cum am făcut-o - destul de greu.

În fine... Am făcut contract eu, Părintele şi cei doi copii ai noştri. Şi eu am întrebat: „Domnule director, se poate cu plata în rate?" „Da!" Şi o trecut acolo o plată, pentru ca în fiecare lună să dăm o sumă de bani. Şi o zis: „Până trăiţi, plătiţi!" Cu banii noştri am spus că facem deci, dar nu ne-au aprobat! Ca să mă sune Părintele Nicoroiu şi să-mi spună să vină Părintele Crăciun după dosar. Atunci am început să zic: „Părinte Consilier, vă rog frumos să transmiteţi Preasfinţitului sărutări de dreapta, şi dumneavoastră, tuturor, care aţi fost în Consiliu..." Şi zice: „Lasă mulţumirile, doamnă preoteasă, că nu v-am aprobat!" În clipa în care mi-o zis că nu au aprobat, am simţit că parcă mi-au tăiat picioarele de la genunchi! Aveam un scaun acolo, lângă telefon, şi m-am aşezat pe el. Şi-am întrebat: „Părinte, oare mai găsiţi în ţara românească patru ca noi? Cu banii noştri vrem să facem şi nu ne aprobaţi? Şi poate pe alţii îi forţaţi să facă uneori câte ceva şi nu fac

sau nu vor sau nu pot?" No, nu ne-au aprobat! Dar zice: „Nu-i timpul!" I-am spus: „Părinte, cuvântul că nu-i timpul îl ştiu ce înseamnă, dar nu se potriveşte! Dacă noi am făcut contract cu ICSH-ul, noi plătim toată lucrarea pentru trei clădiri, cum o zis Părintele Arsenie, de ce să nu fie timpul? Vă rog frumos, gândiţi-vă! Până vine Părintele după ele, poate vă gândiţi!..." Nu s-au mai gândit şi nu au aprobat!

Iar aprobarea... Nu a mai ajuns nici până acum.

„Sună-l pe Părintele Crăciun şi numai atât să-i spui: că-i mulţumesc!"

Când l-aţi mai reîntâlnit pe Părintele Arsenie?

L-am mai întâlnit la Prislop o dată, în '89 cred, în anul Revoluţiei, când eu m-am dus la Părintele Nicodim să mă spovedesc, aşa după cum mi-a spus Părintele Arsenie să fac. Era Postul Paștelui, era vreme urâtă. Și când intru acolo, la mănăstire, o maică de la Sibiu, pe care am reîntâlnit-o acum, de curând, îmi iese în cale şi îmi spune: „Doamnă preoteasă, ce noroc ai! Că Părintele e aici!" Dar eu întreb: „Păi unde era plecat Părintele Nicodim?" Că eu am crezut că de Părintele Nicodim îmi zice.

Dar ea îmi spune: „Nu Părintele Nicodim! Ci Părintele Arsenie!" Şi atunci îi zic: „Maică, de câţi ani nu l-am mai văzut! Spune-mi cum e îmbrăcat, să ştiu şi eu". Şi zice: „Un singur lucru te rog. Părintele o să coboare acum de sus. Dar dacă îl vezi, să nu te apropii să dai mâna sau să îi săruţi mâna, că..." Nu era voie! „Dar fă-i din cap şi îl saluţi, iar dacă îţi face un semn cu mâna dreaptă, să ştii că stă de vorbă cu dumneata. Dacă nu, nu."

În fine... După cinci minute, Părintele a coborât şi, într-adevăr, aşa a fost! La doi metri înainte de a ajunge la Părintele, am înclinat din cap, iar dânsul cu mâna dreaptă a făcut un semn. M-am dus spre izvor şi, după cinci minute, o venit înapoi de jos şi lângă biserică erau două bănci, pe care, de câte ori le văd, îl văd pe Părintele Arsenie acolo! M-o chemat acolo şi am stat pe o bancă.

A venit maica Marina şi a adus un preş pe care l-a pus pe bancă şi înainte de a ajunge m-am uitat şi eu la ceas. Era ora doisprezece. La

început, sigur că parcă n-aveam cuvinte şi nu ştiam ce să întreb. Iar dacă mă întreba Părintele, parcă nu ştiam ce să răspund; erau atâţia ani de când nu-l mai văzusem! Dar după aceea mi-a venit şi poftă de a întreba, şi de a răspunde, dacă mă întreba Sfinţia Sa. Şi zice către mine: „No, voi ce mai faceţi? Ce mai lucraţi? Mai aveţi de lucru?" „Mai avem, Părinte, avem!" No, nu mai ştiu tot ce am vorbit. Mai întreba dânsul, mai întrebam eu. Şi la un moment dat zice: „No, Anişoaro, acum cred că e destul! Du-te şi tu să te spovedeşti şi eu mă duc să mă odihnesc". Nu m-am sculat de pe bancă şi mi-am pus întrebarea: De ce oare Părintele Arsenie numai zece minute stă cu mine de vorbă? Aşa mi-am pus întrebarea.

Iar după ce ne-am despărţit şi m-am uitat la ceas, am văzut că trecuseră două ore şi jumătate! În două ore şi jumătate am discutat multe! Pe unele le ţin minte, pe altele nu le mai ţin minte, dar toate au fost spre folosul meu şi al familiei mele.

Aţi fost la înmormântarea Părintelui?

La înmormântarea Părintelui Arsenie? Am fost, am fost!

Ce vă mai amintiţi de atunci?

La înmormântare o fost lume, însă nu foarte multă, pentru că nu s-a ştiut. Au fost şi preoţi mai puţini, care s-au cunoscut cu măicuţa Zamfira, că dânsa era atunci acolo, şi pe care i-au anunţat cei de la mănăstire, cum au putut, pentru că erau şi ei urmăriţi.

Cu o săptămână înainte de a muri Părintele, sună maica Maria, care e cu Preasfințitul Daniil la Vârşeţ. Sună într-o miercuri seară, pe la ora 7-8 şi vorbeşte cu mine.

Zice: „Doamnă preotească, Părintele Crăciun e acasă?" „E acasă, maică!" „Vreau să vorbesc ceva cu Părintele!" Şi îi spune Părintelui: „Părinte Crăciun, vreau să vă rog ceva, dar Părintele Arsenie nu ştie nimic ce vreau să vă rog. N-aţi face bine ca vineri să chemaţi şase preoţi, pe lângă dumneavoastră, şi să faceţi un maslu pentru Părintele Arsenie?" „Fac, maica Maria, fac!"

Asta a fost miercuri. Joi, Părintele a mers şi a găsit încă şase preoţi, dar nu le-a spus pentru cine vrea să facă maslul, că o mai trecut şi pe alţii pe pomelnic.

Au făcut vineri maslul şi vineri seara, la ora opt, Părintele Arsenie zice aşa: „Maica Maria, nu ştii numărul de telefon al Părintelui Crăciun de la Cinciş?" „Ba-l ştiu, Părinte!" „No, sună-l şi numai atât să-i spui: că-i mulţumesc!" Că o făcut maslul... Dar maica nu i-a spus că ea a vorbit cu Părintele Crăciun!

Noaptea, când o murit Părintele, la Sinaia, la ora doisprezece, o venit tot Ion, şoferul de care v-am povestit, şi a bătut la geam: „Părinte, Părinte!" „No, cine-i?" „Ion!"

Părintele se sculă și se duse să deschidă. „Veniţi, Părinte?" „Păi cât e ceasul?" „E doisprezece! Să-i sculaţi pe Neluţu şi pe Adrian, că o murit Părintele Arsenie şi trebuie să-i săpăm groapa până-l aduce de la Sinaia!" Deci Opre Neluţu şi Opre Adrian, copiii noştri, i-au săpat groapa Părintelui. Şi cu ceva oameni de pe acolo - cu Ion, ăsta, care o fost, şi probabil şi alţii...

Am fost în preajma Părintelui Arsenie mereu, după cum v-am spus...

De la Cinciş la Prislop

În curtea bisericii din Cinciş, imediat în dreapta, s-a statornicit către veşnicie lăcaşul de lut al Părintelui Crăciun. Sfânta Cruce ce îi nemărginește mormântul e extraordinar de asemănătoare cu cea a Părintelui Arsenie Boca. Şi dincolo de moarte, avem încredinţarea că cei doi au rămas într-o cuminte aşezare de prietenie întru Hristos şi împreună-rugători pentru noi...

Apoi ne abatem pentru câteva clipe în clădirea ce aşteaptă să se împlinească în muzeu. Intrăm, aici, într-o împărăţie de har şi dar, din care ne şoptesc strămoşii să nu ne înstrăinăm sufletele şi să ne urmăm înaintaşii, spre slava lui Hristos și a Neamului acestuia.

Deşi timpul face cerc de lumină şi rugăciune către noapte, ne îndreptăm spre Prislop... Aici, Părintele Arsenie e mereu pregătit să

dăruiască. Necuvintele iau locul rugăciunii, sufletele încep a tălmăci Veşnicie...

Sora Aurelia Tinca (Sâmbăta de Sus, Braşov) „Părinte, cine eşti, Părinte?!"

A venit pentru prima oară la Mănăstirea Sâmbăta de Sus pe când avea vreo 25 de ani, să îl vadă şi ea, aievea, pe Părintele Arsenie Boca, acel Părinte despre care toate satele din împrejurimi vorbeau ca despre un sfânt. Au trecut de atunci încă aproape 70 de ani, iar sora Aurelia (aşa cum îi spun toţi cei de aici) nu a mai plecat de la această mănăstire.

Aurelia Tinca (soră cu Pr. Paisie Tinca, de la Mănăstirea Brâncoveanu, Sâmbăta de Sus) a văzut lumina zilei în 1920, la Izvorul Mureşului. Încă de mică e crescută în frică de Dumnezeu şi dragoste de Biserică. În 1945, vine la Mănăstirea Sâmbăta, să îl întâlnească pe Părintele Arsenie Boca. Aici, ajută la bucătărie şi la alte treburi gospodăreşti încredinţate de Pr. Arsenie. Firesc, cu o ascultare dăinuind de zeci de ani, sora Aurelia poate fi găsită şi azi, la cei peste 90 de ani ai săi, întotdeauna, fie în biserică, fie la treburi, pe la bucătărie.

În momentul în care am găsit-o, pogora dinspre vecernie, pe aleile înmiresmate tomnatic ale mănăstirii.

Am rugat-o să ne întoarcem puţin împreună, înspre acel timp covârşit de prezenţa Părintelui Arsenie Boca.

„Cine ştie ce aţi auzit voi..."

Soră Aurelia, cum a fost întâlnirea aceea, de demult, cu Părintele Arsenie Boca?

Prima dată când l-am întâlnit pe Părintele Arsenie a fost în Postul Paştelui, în anul 1945.

Aici, la Sâmbăta?

Da. Eu locuiam în Braşov, la şeful gării, la o familie germană. Şi acolo, de la biserică, am auzit că vine lumea la Sâmbăta. Şi am aflat că vine un autocar, un grup. Dar eu tot nu ştiam dacă să merg, până când deodată m-am gândit: Hai să merg şi eu! Şi-ncepe doamna preoteasă - era Părintele Comşa atunci - să-mi spună:

- Au plecat. Nu mai sunt locuri la excursia asta. Dar mergi cu trenul, dacă vrei, că nu e departe.

Eu nu cunoşteam deloc drumul, dar am plecat cu trenul. Ştiam că trebuie să-mi cumpăr bilet până la Voila.

Apoi, în tren, când am vrut să cobor la Voila, conductorul mi-a spus că sunt şi alţi oameni din Braşov care merg la mănăstire şi că vor opri şi în haltă la Sâmbăta.

I-am zis:

- Dar eu am luat bilet numai până la Voila! Acum, cum să merg până la Sâmbăta?

- Lasă, că nu se rup roţile de la tren dacă te mai duce doi kilometri.

Atunci am venit deci pentru prima dată, împreună cu câţiva oameni de la Braşov. Era în anul 1945...

Cam câţi ani aveaţi pe atunci?

25 de ani.

Şi, după ce aţi ajuns la Sâmbăta?

Era în Postul Paştilor, când am venit. Cred că era a cincea săptămână de Post.

Era o maică aici, care ajuta la bucătărie. Era mai bătrână, aşa.

După Sfânta Liturghie, îi spune Părintelui Arsenie şi Părintelui Serafim, de faţă cu mine:

- Astăzi a cântat cor îngeresc în biserică.

Și Părintele Arsenie, care era în biserică și stătea cu mâinile ridicate în sus, la fel ca şi Părintele Serafim, i-a răspuns maicii:

- Cine ştie ce ați auzit voi...

Nu voiau să spună adevărul! Dar a fost atunci ceva cu totul minunat!

Eu am stat atunci o săptămână şi apoi am plecat. Pe urmă, de Schimbarea la Faţă, am venit şi am rămas.

Atunci, prima dată, aţi reuşit să vă spovediţi la Părintele Arsenie?

Nu, m-am spovedit la Părintele Serafim. Părintele Arsenie era foarte ocupat! Lucra în rând cu toţi muncitorii! Şi piatra asta, care e în jurul bisericii, asta mică, Părintele Arsenie a adus-o. Părintele o adunat-o din râul ăla mare. Intra în apă, acolo, şi aduna piatră. Era foarte, foarte muncitor.

Alegea oameni pe care-i chema la treabă; că era foarte, foarte multă lume. Dar toată lumea lucra! Mănăstirea era la început, era încă şubredă. Pe mine şi pe încă vreo două fete ne mai dădea afară din grup. Şi parcă mă tot supăram: De ce nu ne primeşte şi pe noi? Apoi, iar mă duceam la muncă și iar mă dădea afară. Și la un moment dat, mi-a zis:

- Eu pe voi vreau să vă mai cruţ.

A ştiut că mai avem altele de dus, probabil... Mă şi vedea mai slăbuţă şi era lucru greu de făcut.

A doua oară ați reuşit să vorbiţi cu Părintele? Să îl cunoașteți mai bine?

Da. Cam un an şi ceva am stat împreună cu dânsul, că, după aia, în 1948, a plecat. Noi eram cu treabă multă la bucătărie, la gospodărie. Vedeam numai cum îl aglomerează lumea pe Părintele aşa de tare!...

Era odată aici Părintele, la casa de lângă complex, şi s-a dus cu prescuri la lume. Venea lume foarte multă! Şi toţi se îngrămădeau - aşa se îngrămădeau! - să-i sărute mâna.

Eu m-am gândit: Cum să mă îngrămădesc aşa?! Să-l necăjesc aşa? M-am dat deoparte.

Când o terminat cu toţi, o venit la mine și mi-o dat mâna şi mi-o zis:

- Să trăieşti!

Eu n-am îndrăznit să mă duc, că n-am vrut să-l mai necăjesc şi eu...

Altădată, era în râul mare, scotea piatră. Era aproape de momentul plecării lui de aici şi ştiam că pleacă. Şi toate fetele - au fost foarte multe studente atunci, de la Teologie şi de la alte facultăţi; era şi maica stareţă Zamfira și multe altele - au cerut sfat și multe voiau să le trimită la mănăstire, la Bistriţa. Numai eu am tot rămas, am tot rămas. Am fost la fân în grădină şi, când s-a terminat cu fânul, mi-am zis: Acum îl aştept aici pe Părintele, când iese din râu, şi vorbesc. Şi când a ieşit, avea un însoţitor, pe Părintele Antonio. Când o ieşit, o zbierat la mine; aşa o zbierat la mine:

- Întinde-o, că te apucă ploaia!

Mi-am zis: Uite, nici acum n-am avut noroc... Am făcut însă ascultare şi am plecat.

Am vorbit cu Părintele la plecare, înainte de a se urca în căruţă. Ultima plecare... Când o plecat de aici. Atunci, parcă cineva m-ar fi împins de la spate: Pleacă Părintele şi numai eu am rămas fără sfat... Şi m-am dus, aşa, şi am strigat ca o disperată:

- Părinte, vă rog să mă trimiteţi şi pe mine la Bistriţa.

Părintele, în general, le trimitea pe toate la mănăstire la Bistriţa. Stă și se uită la mine și-mi zice:

- Pe tine nu te trimit.

Îmi venea să plâng. Am strigat:

- Dar ce să fac, Părinte?

- Ce să faci? Să stai, să rabzi anii vieţii...

Aşa aţi şi făcut, nu?

Da... Dacă așa o zis Părintele...

Când a murit Părintele Serafim, când l-au dus la spital ultima dată, şi dânsul, aproape plângând, mi-a spus:

- Tu să nu pleci de aici! Tu să nu pleci de aici!

Orişicum am fost, cum n-am fost..., ca o ştergătoare de picioare, ca o servitoare. N-am fost nu ştiu ce. Dar ştie Dumnezeu...

„Părinte, cine va intra aici, la nuntă?"

Se tot vorbeşte din acea perioadă de anumite minuni pe care le făcea aici Părintele. Vă amintiţi lucruri de genul acesta? Lucruri mai deosebite care s-au întâmplat aici?

A ieşit odată Părintele Arsenie de la masă, după Crăciun. Şi era în curtea mănăstirii un pom, un brad aruncat de la pomul de Crăciun. S-a dus Părintele, a luat pomul şi l-a înfipt în pământ. Iarna, în pământ îngheţat. Şi bucătăreasa, care era aici - Victoria o chema -, a zis:

- Părinte, Părinte, cine eşti, Părinte?

Că o văzut că în pământ îngheţat o înfipt bradul...

Dar Părintele i-a zis:

- Taci, Victorio, taci, taci!

Zicea uneori Părintele:

- După ce plec din lumea asta, să mă chemaţi, că mai mult vă ajut de acolo, ca de aici.

Am fost cândva şi eu la Drăgănescu. Chiar atunci, picta la icoana cu Nunta din Cana. Şi era un timp când nu vorbea. Nu vorbea cu nimeni. Scria pe hârtii celor cu care voia să vorbească. Atunci, eu am întrebat:

- Părinte, cine va intra aici, la nuntă?

Şi mi-a arătat ca şi cum ar spăla rufele şi le-ar stoarce bine. Adică să fii bine spălat şi stors bine şi atunci poţi intra la nuntă. Că de vorbit nu vorbea.

Nu ştiu prea multe, pentru că nu stăteam mult pe lângă Părintele. Nici n-aveam timp, şi era mereu înconjurat de oameni cu şcoală multă; cu teologie, cu seminar, cu facultate.

Cum era Părintele la slujbă?

Apăi, stătea ca o stâncă, cum zicea maica Teodora!

Stătea ca o stană de piatră, nemişcat! Slujea mai rar, că în general slujea Părintele Serafim cu un Părinte Mihail Burghescu, care la urmă o mers la Sălişte. Acolo o şi murit... Au fost trei Părinţi aici, la început.

Părintele Arsenie era cu treburile multe și cu lumea.

Tare-l mai necăjea lumea! Tare, tare! Însă la fiecare situaţie ştia un cuvânt să le spună...

Şi la predică?

Înainte de a pleca de la mănăstire, a trimis lumea acasă și a zis că vrea să rămână doar cei cu carte mai multă, că ţine nişte predici pe care nu le înţelege oricine.

Erau pentru studenţi. Era cam după Sfântul Ilie şi până la 1 august, perioada aceea în care sunt cam 10 zile.

Şi-apoi ziceau unele, mai în râs, că acum se aleg oile din capre. Dar Părintele le-a spus:

- S-aveţi grijă, ca nu cumva cei care credeţi că rămâneţi, tocmai voi să plecaţi!

Era o fată de pe la Sibiu, care îmi tot zicea:

- Hai să mergem şi noi!

Toată lumea era chemată să meargă, doi câte doi, în faţa Părintelui. C-aşa-i alegea pe toţi. Şi-mi zicea fata aia:

- Hai să mergem!

Zic:

- Eu nu mă duc! Eu n-am şcoală!

- Păi, ce, depinde de şcoală?

- Depinde şi de starea sufletească, dar şi de şcoală...

Dar ea a tot insistat:

- Hai, hai, hai!...

Și am mers cu ea la Părintele și am vrut s-o las în fața lui şi să plec. Dar Părintele o întins mâna, să mă prindă pe mine. M-a întrebat câte clase am.

- Păi am puţine...

Numai patru aveam... Şi-a zis şi Părintele:

- Cam puţin, cam puţin...

Dar eu i-am spus:

- Şi-aşa vreau să merg acasă...Toamna era multă treabă și acasă.

- Şi mai vin iarăşi de Sfânta Maria...

Și mi-a zis:

- Bine. Du-te.

Şi am plecat. Apoi, la Sfânta Maria, am venit înapoi la mănăstire, cu mama.

„Spovediţi-vă la Părintele Serafim, că e înger în trup!"
Vă mai amintiţi ce sfaturi vă dădea Părintele?

Nu spunea prea multe. În primul rând, era atent la familiile care aveau copii. Când o mamă avea numai un copil sau doi, Părintele întreba:

- Ceilalţi unde sunt?

Făceau avorturi şi apoi unele veneau cu necazuri mari. Și Părintele de fiecare dată întreba:

- Dar copiii unde sunt? Din cauza asta aveţi necazuri mari, pentru că omorâţi copiii!

Dumneavoastră v-a zis ceva deosebit, când vorbeaţi cu Sfinţia Sa?

Nu. Nu vorbeam prea mult cu Părintele. Era aşa de ocupat, că nu îndrăzneam. Mă gândeam că dacă n-am nici şcoală, ce să caut eu la el? Auzeam că veneau unii sau alţii, dar n-aveam timp să merg şi eu. Mă gândeam şi că n-am pricepere de a vorbi cu Părintele, deşi el primea pe toată lumea care venea la Sfinţia Sa.

La Drăgănescu aţi mai fost?

Atunci când picta la Nunta din Cana am fost de vreo două ori. Altădată apoi n-am mai fost...

Cum a fost plecarea lui de aici?

Mitropolitul Bălan l-a trimis la Prislop, unde mănăstirea era părăsită. Aici era mare aglomeraţie şi s-a gândit să-l trimită acolo, că acolo era lipsă mare de oameni buni.

Şi acolo o început Părintele renovarea mănăstirii. Şi apoi tot de acolo a fost şi închis. A fost apoi pe la Bucureşti, pe la Schitul Maicilor...

După ce a plecat Părintele de aici, lucrurile au rămas la fel? Mai venea lume aici?

Venea lume, venea. Că şi Părintele Serafim era un om deosebit. Chiar Părintele Arsenie a spus către cineva:

- Spovediţi-vă la Părintele Serafim, că e înger în trup!

Spunea Părintele Arsenie:

- Aveţi tot ce vă trebuie acolo, la Sâmbăta.

A fost Părintele Serafim, pe urmă a fost Părintele Teofil. A fost destul bine şi este şi acum. Doar că trebuie să avem cu toţii mai multă dragoste de Dumnezeu.

Simţiţi ajutorul Părintelui Arsenie?

Da! Da! Îl simţim!

La noi, acasă, s-a făcut biserica mai târziu. Şi, când am făcut pictura la biserică, Părintele Arsenie de trei ori o trimis bani acolo, pentru pictura bisericii, fără să-i ceară nimeni. Şi m-a chemat preoteasa de acolo şi m-a întrebat:

- Cine-i ăla care tot trimite bani?

- Păi cine? Părintele Arsenie!

Deşi nu i-am cerut niciodată! Nici n-am vorbit despre asta, despre biserică. Dar Părintele ştia unde e lipsă...

Şi acum ne ajută mult. Zicea numai să ne gândim la el, să-i cerem ajutorul, şi el va fi cu noi...

Sora Aurelia Tinca e ca o adiere de dor a unor vremuri de odinioară, în care sfinţii pribegeau aievea, la modul cel mai firesc, printre oameni. Prezenţa ei pe aleile mănăstirii ori prin ungherele bisericii de aici, cufundată în rugăciune, resemnifică sensuri, cheamă la conştientizare, la responsabilizare...

Repere biografice

Părintele Arsenie Boca (n. 29 septembrie 1910, Vața de Sus, Hunedoara - d. 28 noiembrie 1989, Sinaia), părinte ieromonah ortodox român, fost stareţ al Mănăstirii Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus (Braşov) şi apoi al Mănăstirii Prislop (Hunedoara). Este unul din martirii gulagului comunist, închis la Securitatea din Braşov, dus la Canal, închis la Jilava, Bucureşti, Timişoara şi la Oradea. A pictat biserica din Drăgănescu (situată la 25 Km de Bucureşti).

S-a născut la 29 septembrie 1910 la Vața de Sus (Hunedoara). A urmat Liceul naţional ortodox Avram Iancu din Brad (Hunedoara), pe care l-a absolvit în 1929, ca şef de promoţie. În acelaşi an, Zian (după numele de mirean) Boca se înscrie la Academia Teologică din Sibiu, pe care o absolvă în 1933. Primeşte - la recomandarea profesorului Nicolae Popovici - o bursă din partea Mitropolitului Ardealului Nicolae Bălan, pentru a urma cursurile Institutului de Arte Frumoase din Bucureşti. Audiază, în paralel, cursuri la Facultatea de Medicină ţinute de profesorul Francisc Rainer şi prelegerile de Mistică creştină ale lui Nichifor Crainic de la Facultatea de Teologie din Bucureşti. Profesorul Costin Petrescu îi încredinţează pictarea scenei care îl reprezintă pe Mihai Viteazul de la Ateneul Român. Trimis de chiriarhul său, Nicolae

Bălan, călătoreşte la Muntele Athos, pentru a aduce manuscrisele româneşti și greceşti ale Filocaliei.

În 1935 este hirotesit citeţ şi ipodiacon. Pe 11 septembrie 1936 este hirotonit diacon celibatar de către mitropolitul Nicolae Bălan. În anul 1939 petrece trei luni la Schitul Românesc Prodromu, de la Muntele Athos, apoi este închinoviat la Mănăstirea Sâmbăta de Sus (judeţul Braşov).

În Vinerea Izvorului Tămăduirii din anul 1940 este tuns în monahism. În 1942 este ridicat la treapta preoţească şi numit stareţ al Mănăstirii Brâncoveanu.

Îl ajută pe Părintele profesor Dumitru Stăniloae (fostul său profesor de la Sibiu) în demersul de a traduce Filocalia.

Părintele Arsenie e arestat pentru prima oară la Râmnicu Vâlcea, în 17 iulie 1945, dus la Bucureşti şi eliberat în 30 iulie 1945, pentru că nu i-a fost găsită nicio vină. E arestat din nou în 14 mai 1948, pentru vina de a-i fi ajutat creştineşte cu hrană pe luptătorii anticomunişti din Munţii Făgăraşului. Atât pentru aceste capete de acuzare, cât şi ca urmare a notorietăţii sale printre credincioşii creştini, este schingiuit o lună şi jumătate, silit să dea repetate declaraţii, fiind apoi eliberat (v. G. Enache, Părintele Arsenie Boca în atenţia poliţiei politice, Ed. Partener, Galaţi, 2009). Mitropolitul Nicolae Bălan îl strămută de la Sâmbăta la Mănăstirea Prislop, în noiembrie 1948.

Acolo devine stareţ, iar după ce sălaşul s-a transformat în mănăstire de maici, rămâne ca duhovnic, cu întreruperi în perioadele de arestare şi anchetare (1950, 1951, 1953, 1955, 1956). În 1959 comunişţii risipesc obştea, şi Părintelui Arsenie Boca i se interzice activitatea preoţească până la stingerea sa din viaţă.

În 15/16 ian. 1950 este arestat pentru a treia oară.

Face detenţie administrativă, fiind deportat, până pe 23 martie 1951, la Canal. De Rusalii în 1953 este din nou anchetat, apoi închis la Timişoara, Jilava, Oradea pentru 6 luni, din 5 oct. 1955 până în aprilie 1956. În 1959 i se înscenează nereguli financiare pentru a fi scos abuziv din monahism şi pentru a i se interzice să slujească la altar (post-mortem, în 1998, se revine asupra deciziei din 1959). Urmează

pribegia la Bucureşti, ca muncitor şi pictor bisericesc, până când e pensionat, în 1968. E supravegheat permanent de Securitate. Din 1968 până în 1984 pictează biserica de la Drăgănescu. După 1984 se retrage la Sinaia, de unde se va şi muta la Domnul, la 28 noiembrie 1989, în vîrstă de 79 de ani. E înmormântat, după dorinţa proprie, la mănăstirea Prislop, la 4 decembrie 1989. Locul său de veşnică odihnă devine an de an loc de pelerinaj pentru sute de mii de credincioşi.